

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví
Informační studia a knihovnictví

Diplomová práce

BcA. Anežka Jadlovská

Průzkum historického knihovního fondu
Městského muzea Bechyně

The Oldest Part of the Library of the Municipal Museum
Bechyně

Poděkování

V první řadě děkuji vedoucímu práce, PhDr. Richardu Šípkovi, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a konzultace při přepisu rukopisných poznámek. Velké poděkování patří zaměstnancům Prácheňského muzea v Písku za poskytnutí prostor pro uskutečnění průzkumu a za jejich vstřícnost v průběhu práce. Dále bych ráda poděkovala restaurátorům Knihovny Národního muzea za možnost konzultovat terminologii a návrhy restaurování. Velmi děkuji své rodině a přátelům za podporu a trpělivost.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Písku, dne 7. května 2021

Anežka Jadlovská

Abstrakt

Tématem diplomové práce je charakteristika nejstarší části knihovny Městského muzea Bechyně na základě průzkumu. Průzkum byl zaměřen na identifikaci tisků, typologii knižních vazeb, provenienci, fyzický stav a návrh restaurování. Od struktury průzkumu se odvíjela skladba textu. Součástí výsledků je katalog starých tisků a ucelená historie muzea. Výstupem pro Městské muzeum Bechyně jsou formuláře s údaji k jednotlivým knihám s doporučeným návrhem na restaurování.

Klíčová slova

Městské muzeum Bechyně

muzejní knihovna

průzkum knihovního fondu

staré tisky

katalog

knižní vazba

provenience

restaurování

Abstract

The aim of the thesis is description of the oldest part of the library of the Bechyně Municipal Museum. The essential step was a close survey of the library collection. It was focused on identification of the prints, typology of bookbindings, provenance records, physical condition of the books, and conservation recommendations. The same structure is reflected in the text of the thesis. One of the results is a catalogue of the old prints and history of the museum. Another outcome is a set of forms containing the data for each book with recommended conservation interventions and precautions.

Key words

The Municipal Museum Bechyně

museum library

survey of library collection

old prints

catalogue

bookbinding

provenance

conservation

Obsah

Seznam zkratk.....	8
1 Úvod.....	9
1.1 Struktura.....	9
1.2 Terminologie.....	11
2 Historie Městského muzea Bechyně.....	12
2.1 Městské muzeum Bechyně.....	12
2.2 Muzejní knihovna.....	15
3 Metodika průzkumu fondu starých tisků.....	17
3.1 Charakteristika průzkumu.....	17
3.2 Příprava formuláře.....	17
3.3 Vzhled formuláře.....	18
3.4 Zpracování knih při průzkumu.....	19
3.4.1 Identifikace.....	19
3.4.2 Typologie.....	22
3.4.3 Provenience.....	24
3.4.4 Poškození.....	24
3.4.5 Doporučení a návrh opravy knihy.....	25
3.4.6 Obrazová příloha.....	25
4 Staré tisky historického fondu muzejní knihovny.....	26
4.1 Tématické rozdělení fondu.....	26
4.2 Chronologická struktura tisků.....	27
4.3 Místo tisku.....	28
4.4 Jazykové složení knihovny.....	31
4.5 Poměr množství knih a tisků.....	32
4.6 Tisk a ilustrace.....	33
4.7 Přílohy.....	35
5 Materiálová specifika nejstarších exemplářů knihovny.....	37
5.1 Časové určení vazby.....	37
5.2 Potahový materiál.....	38
5.3 Výzdoba potahového materiálu.....	40
5.4 Desky.....	43
5.5 Hřbet.....	44
5.6 Uzavírání desek.....	45
5.7 Kapitálky.....	46
5.8 Ořízka.....	48
5.9 Předsádky.....	49
5.10 Knižní blok.....	50
6 Provenience.....	53
6.1 Signatury.....	53
6.2 Razítka.....	55
6.3 Štítky.....	56
6.4 Rukopisné exlibris.....	57
6.5 Rukopisné poznámky.....	58
6.6 Rukopisné podškrty.....	60
6.7 Kresby vlastníků.....	61
6.8 Cenzurní zásahy.....	62
6.9 Fragmenty a druhotné materiály.....	62
6.10 Starší vlastníci knih.....	63
6.11 Soupis vlastníků a jejich provenienčních záznamů.....	67

7	Zhodnocení fyzického stavu fondu a návrh restaurování.....	78
7.1	Uložení fondu.....	78
7.2	Fyzický stav knih.....	79
7.2.1	Rozsah poškození.....	79
7.2.2	Typy poškození a znečištění.....	80
7.3	Návrh restaurátorského zásahu.....	81
8	Závěr.....	84
9	Katalog starých tisků.....	86
10	Seznam literatury.....	145
11	Seznam elektronických zdrojů.....	147

Seznam zkratek

BCBT – Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků

BCU – Bibliothèque Cantonale et Universitaire Lausanne

BSB – Bayerische Staatsbibliothek

K – Knihopis, soupis českojazyčných tisků do r. 1800

KVK – Karlsruher Virtueller Katalog

MMB – Městské muzeum v Bechyni

NK ČR – Národní knihovna České republiky

OCLC – Online Computer Library Center

ÖNB – Österreichische Nationalbibliothek

RDA – Resource Description and Access (katalogizační pravidla pro zpřístupňování zdrojů)

SKC – Souborný katalog České republiky

sign. – signatura

STT – Databáze prvotisků, starých tisků a map 1450-1800 (Národní knihovna České republiky, Oddělení rukopisů a starých tisků)

VD16 – Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 16. Jahrhunderts

VD17 – Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts

VD18 – Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 18. Jahrhunderts

1 Úvod

1.1 Struktura

Cílem práce je zmapování nejstarší části knihovního fondu Městského muzea Bechyně, konkrétně sbírky starých tisků z 16. až 18. století. Stěžejní částí práce je provedení fyzického průzkumu knihovního fondu, ze kterého vychází popis historického fondu a tvorba katalogu.

Nedílnou součástí textu je historie Městského muzea Bechyně. Původním záměrem bylo sepsání historie muzejní knihovny. Knihovní fond ovšem postrádá literaturu ke svým dějinám, dohledaná literatura se běžně věnovala historii celého muzea. Dalším důvodem sepsání historie muzea, jakožto instituce, byl fakt, že knižní sbírky jsou součástí muzea již od jeho vzniku. Další kapitola diplomové práce se věnuje popisu metodiky, tedy přípravou a podobou formuláře, který vznikl pro účely průzkumu a k podrobné evidenci knih. Formulář má pět částí, které se věnují identifikaci tisku, typologii knihy, provenienci, popisu poškození, návrhu restaurování a fotodokumentaci. Další část kapitoly popisuje samotné zpracování knih.

Kapitola „Historický fond knihovny“ popisuje složení fondu z tématického a jazykového hlediska, datace a místa tisku. V kapitole je také zmíněn poměr množství titulů vůči svazkům, tedy přívazků ve vazbách. Tato skutečnost je zařazena do celého kontextu kapitoly a údaje o tiscích s přívazky jsou zahrnuty v grafech a tabulkách, které jsou doplňkem těchto podkapitol.

V kapitole „Materiálová specifika exemplářů knihovny“ je charakterizována typologie knižních vazeb s důrazem na materiály použité při jejich výrobě. Je zde přiblížena jejich vizuální podoba, výzdoba a další prvky, které jsou součástí vazby a knižního bloku. Podkapitoly obecně popisují jednotlivé části knižní vazby v historickém kontextu spolu s typickými prvky. Následná charakteristika knihovního fondu muzea je doplněna konkrétními příklady z fondu.

Šestá kapitola se věnuje popisu provenienčních znaků nacházejících se v muzejním fondu. Některé běžné provenience se ve fondu nevyskytují, a proto nejsou ani zmiňovány. Například supralibros je zmíněno pouze v obecném popisu výzdoby vazby. V podkapitolách jsou charakterizovány typy proveniencí a jejich nejčastější lokace. Na závěr kapitoly je přiložen seznam původních vlastníků, jejichž jména byla nalezena v rukopisných poznámkách v knihách. Někteří dřívější majitelé byli identifikováni a jejich údaje jsou doplněné o zjištěné informace. Poslední kapitola „Zhodnocení fyzického stavu fondu a návrh restaurování“ popisuje uložení fondu, fyzický stav fondu a návrh restaurování. Podkapitola věnovaná uložení knih vznikla na

základě rozhovoru s Mgr. Janou Janáčkovou, správkyní muzea, ze dne 1. dubna 2021. Text přibližuje aktuální i dřívější uložení muzejních sbírek. Další podkapitoly se věnují poškození a znečištění knih. Na přání Městského muzea Bechyně byla do průzkumu zařazena doporučení k restaurování knižního fondu. Tyto návrhy byly provedeny s ohledem na autorčiny zkušenosti z předchozího studia Restaurování a konzervace papíru, knižní vazby a dokumentů na Fakultě restaurování v Litomyšli Univerzity Pardubice. Kapitoly věnující se typologii, provenienci a fyzickému stavu knihovního fondu doplňují příklady s odkazy na konkrétní knihy. Ze získaných údajů z průzkumu vznikl short titulový katalog starých tisků doplněný popisem exemplářových specifik z knihovědně-typologického a provenienčního hlediska, obsahuje rovněž popis poškození knižních vazeb. Popis knih je stručný, jsou zde zmíněny pouze nejviditelnější prvky vazby, nejčastější provenience a nejvýraznější poškození. Do katalogu byly zařazeny také přívazky. Katalog je seřazen abecedně podle jména autora, v případě anonymního díla podle názvu. Struktura katalogu je následující: autor, název, signatura, údaje o tisku, odkazy na bibliografii, popis vazby, výpis provenienčních znaků, popis poškození, přívazky. Chybějící bibliografický odkaz znamená, že k danému tisku nebyl dohledán záznam v bibliografických databázích a katalozích.

V textu se objevují různé formy citací a odkazů. Odkazy pramenů, často ve formě parafráze autorů, jsou uváděny v hranatých závorkách. Názvy pramenů v textu jsou zvýrazněny kurzívou. Odkazy na konkrétní knihy obsahují název hlavního díla, autora a signaturu, jejich název je označen uvozovkami. Citace a příklady tištěného textu jsou uvedeny v uvozovkách. Přepis rukopisných poznámek je vyznačen kurzívou a zároveň v uvozovkách. Odkazy na kapitoly a podkapitoly obsahující jejich názvy jsou zvýrazněny uvozovkami. Text je také doplněn poznámkami pod čarou, kde jsou uvedeny vysvětlivky a odkazy na internetové zdroje bez autorů. Citace jednotlivých internetových zdrojů jsou v „Seznamu elektronických zdrojů“ kromě odkazů na Encyklopedii knihy, která je zpřístupněna on-line. Odkazy na jednotlivá citovaná hesla jsou v poznámkách pod čarou, v „Seznamu elektronických zdrojů“ je pouze jeden odkaz na hlavní stránku Encyklopedie knihy s vyhledávacím rozhraním.

Konzultace ohledně obsahu formuláře, zaměření průzkumu, terminologie a návrhů oprav probíhaly s vedoucím diplomové práce a restaurátory Knihovny Národního muzea. Identifikace provenience a přepis rukopisných poznámek byly konzultovány s vedoucím práce.

1.2 Terminologie

Vzhledem k neustálené a stále se vyvíjející terminologii některých prvků na knižních vazbách jsou v textu používány kompromisně termíny „kůže“ a „useň“ se shodným významem. Termín „kůže“ je používán při charakteristice typů knižních vazeb, tj. celokožené a polokožené vazby, protože se jedná o ustálený termín mezi knihovědci i restaurátory. Pojem „useň“ je používáno při popisu materiálu pro potah knižních desek, například „lepenkové desky jsou potažené usní“.

V definici předsádek se disciplíny zabývající se knihou také rozcházejí. V tomto textu je předsádka považována jako kompletní dvoulist, který se při výrobě knihy připevňuje na začátek a konec knižního bloku. V hotové knize se předsádka skládá z přیدهští, které je nalepeno na vnitřní stranu desky a volného listu chránící krajní listy knižního bloku.

V textu jsou zaměňovány termíny „dílo“, „titul“, „tisk“ a „výtisk“. Jedná se o jednotlivé tisky, kterých může být v jedné vazbě více. Pro jednu vazbu jsou použity také termíny „svazek“ či „kniha“.

Pro pojem „signatura“ je používán také termín „přírůstkové číslo“. V knihovně jsou knihy evidovány pod číslem, které mají funkci jak signaturní (určení umístění ve fondu), tak i přírůstkovou (určení doby, kdy kniha byla zapsána do fondu).

2 Historie Městského muzea Bechyně

2.1 Městské muzeum Bechyně

Přestože je město Bechyně poměrně malé, působí v něm řada muzeí. Jedním z prvních, které bylo v Bechyni založeno, je právě Městské muzeum. Mezi další muzea ve městě patří například pobočka Alšovy jihočeské galerie v Zámeckém pivovaře, ojedinělé Hasičské muzeum nebo Muzeum Vladimíra Preclíka [Šmidrkal 1999].

Dějiny Městského muzea se začaly utvářet na začátku 20. století, v době kdy se postupně vytrácely staré a hodnotné památky z kraje. Například místní ženy prodávaly lidové kroje nebo ruční výšivky letním hostům [Mařan 1939, s. 5]. Staré předměty venkovských obyvatel mizely také v důsledku konání Národopisné výstavy. Sběratelé se sjížděli do vesnic, nakupovali a vyváželi historické a řemeslné předměty z regionu. To podnítilo nápad k založení muzea a zachránit tak místní památky. Profesori z keramické školy, Eduard Hauptmann (1860-1925) a Václav Mařan (1879-1962), s podporou tehdejšího starosty Karla Plaňanského založili Muzejní spolek. Vznik spolku se uskutečnil 22. dubna 1911. Starosta Plaňanský podpořil spolek jak finančně, tak poskytnutím prostor pro sběr památek v Městském hotelu. Tzv. třem muzejním otcům pomohli ke vzniku Městského muzea i další profesori z keramické školy a bechyňští občané [Chleborad 1928, s. 237]. Záchrana historických a umělecko-řemeslných památek probíhala sběrem, Hauptmann a Mařan, někdy i další, například František Kopecký (?-1923), objížděli domy ve městě a okolních vesnic [Janáčková 2006]. V domácnostech hledali staré, řemeslně vyrobené předměty, historicky hodnotné pro bechyňský region. Nalezené předměty získávali darem nebo za malý poplatek. Na základě prvních úspěšných sbírek se rozhodli tito tři profesori uspořádat výstavu, která se konala v domě Karla Plaňanského, ten pro výstavu zapůjčil několik cenných památek a později je muzeu daroval [Mařan 1939, s. 5-6].

Od roku 1914 byly sbírky shromažďovány v zadní části radnice a v roce 1927 byly přestěhovány do bývalé městské spořitelny sídlící taktéž v budově radnice [Krajíc 2000, s. 87]. Muzejnímu spolku díky tomu byly věnovány čtyři místnosti. V těchto prostorech byly sbírky částečně instalovány, a tak vznikla první muzejní expozice [Mařan 1939, s. 7]. Profesor Mařan byl jak nadšeným sběratelem a amatérským archeologem, tak výborným a oddaným průvodcem muzea [Plachtová 2001b]. Muzejní spolek oceňoval podporovatele muzejnictví v Bechyni a dárce předmětů do sbírek. Například v roce 1935 byl ředitel Vogl jmenován

čestným členem, díky němuž získalo muzeum sbírky přírodnin a minerálů a další rarity [Burian 1934–1945, s. 47].

Muzejní spolek byl úzce spjat s místní keramickou školou, její profesori se střídali na pozici správce sbírek a pomáhali s muzejní činností, jako například zmínění Václav Mařan, Eduard Hauptmann nebo po 2. světové válce Antonín Smíšek (1898-1957)¹. V září 1935 odešel Václav Mařan z keramické školy do výslužby [Burian 1934–1945, s. 51], ovšem muzejním činnostem věnoval nadále. Další osobností spojenou s muzeem je Arnošt Chleborad (1859-1941), byl ředitelem obecné a měšťanské školy a členem Muzejního spolku. Muzeu daroval vlastnoruční dopis Karla Havlíčka Borovského, původně napsaný Havlíčkově matce, s originální obálkou z Brixenu. Sepsal obsahy některých historických knih a pergamenů k orientaci a porozumění návštěvníků muzea. Jeho dary přispěly k základu numismatické sbírky [Plachtová 2002a]. Svými činnostmi pomohl také akademický malíř Josef Šimák (1888-1959), který obohatil muzeum svými dary, navíc se věnoval opravám obrazů [Plachtová 2001a].

Rostoucím muzejním sbírkám tehdejší prostory nestačily. Naštěstí v roce 1938 dostalo muzeum dům čp. 140 odkazem JUDr. Adolfa Zahradníka, muzeum se tedy přestěhovalo do nových prostor, kde sídlí dodnes [Janáčková 2006]. Za druhé světové války z důvodu potlačení kulturní činnosti se Muzejní spolek rozpadl [Krajíc 2000, s. 87] a ke konci druhé světové války bylo muzeum zcela uzavřeno. Znovu bylo otevřeno pro veřejnost po roce 1945 a muzejní činnosti se ujal již zmíněný Antonín Smíšek z řad profesorů keramické školy. Přes tehdejší problémy se Antonín Smíšek sám staral o chod muzea až do své smrti roku 1957². Poté bylo muzeum opět uzavřeno, tentokrát jen krátce [Krajíc 2000, s. 87]. V roce 1958 se stal profesor Radovan Pospíšil (1928-2011) dobrovolným správcem Městského muzea. Díky podpoře občanů, studentů keramické školy a pomoci z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích bylo v červenci 1959 muzeum slavnostně otevřeno s novou expozicí [Plachtová 2012, s. 2]. Aby se muzeum zachovalo kvůli celostátnímu přetváření muzeí na památníky, byla pozměněna muzejní koncepce. Muzeum bylo do té doby vlastivědného charakteru, což neodpovídalo podmínkám pro zachování muzea, proto byly výstavní prostory pozměněny³. V roce 1964 bylo slavnostně otevřeno jako Muzeum keramiky, jehož výstavní expozice dokumentovaly jak historii města, tak vývoj keramické tvorby v regionu od pravěku do současnosti [Krajíc 2000, s. 87]. V roce 1966 vystřídala Radovana Pospíšila jeho manželka Marie a jako správkyň zde

1 Městské muzeum, Bechyňský Městský Zpravodaj 7/2001:
<https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147907.pdf>

2 tamtéž

3 tamtéž

působila do roku 1987. Za jejího vedení muzeum fungovalo dobře, v muzeu proběhla evidence sbírek, pořádaly se krátkodobé výstavy a v prvním patře se nacházela stálá expozice. Na práci Marie Pospíšilové navázal Ivan Uhlíř (1963-) jako poslední dobrovolný správce muzea, pracoval zde do roku 1991 [Krejčová 2014a]. Na začátku 90. let byla budova ve špatném stavu, sbírky byly uloženy v nevyhovujících podmínkách a exponáty byly vystavovány bez vitrín [Krejčová 2014b]. Proto bylo od roku 1992 muzeum zcela uzavřeno. Plánovaná rekonstrukce se protáhla až do roku 2006 [Janáčková 2008b, s. 16].

V průběhu rekonstrukcí proběhlo v muzeu několik změn. Do budovy muzea byla v roce 2000 přemístěna část exponátů z hasičského muzea, které se původně nacházelo v Židovské synagoze⁴. Stejněho roku se podařilo zařadit budovu Městského muzea mezi kulturní památky a díky tomu mohlo město požádat o dotace na rekonstrukci [Matějka 2001]. V srpnu 2002 byla uspořádána výstava knih, fotografií a jiných reálií z archivu nazvaná „Poklady muzejní knihovny“, ale muzeum jako takové ještě nebylo otevřené [Plachtová 2002b]. Od roku 2003 vyzývalo Městské muzeum prostřednictvím Bechyňského zpravodaje občany k darování předmětů, jako například knih, písemností, pracovních nástrojů, obrazů a všeho, co souviselo s regionem pro obohacení sbírek.

1. ledna 2006 došlo ke změně zřizovatele Městského muzea, do té doby jím bylo město Bechyně, které nahradila organizace Kulturní středisko města Bechyně⁵. V průběhu roku 2006 nastoupila do pozice správkyně muzea Mgr. Jana Janáčková, která je na vedoucí pozici dodnes. Muzeum se začínalo připravovat na otevření, sbírky prošly inventurou a novou evidencí, předměty byly zařazeny do nových depozitářů [Janáčková 2006].

Po patnáctiletém uzavření a osmileté rekonstrukci bylo Městské muzeum v roce 2007 otevřeno a oživilo tak svou působnost v Bechyni, slavnostní otevření bylo spojené s první výstavou [Ondřích 2008]. Po otevření bylo muzeum uvedeno do Asociace muzeí a galerií [Janáčková 2008a]. Muzeum dlouhodobě připravovalo stálou expozici, od otevření probíhaly pouze krátkodobé výstavy. K červnu 2008 mělo muzeum dva stálé zaměstnance, kteří se postupně starali o sbírky [Janáčková 2008c].

V důvodu rozvoje Městského muzea bylo stanoveno, aby se rozložení Hasičského muzea ve stejné budově pozměnilo a následně z budovy přemístilo. Proto Hasičské muzeum vyklidilo horní patro své expozice, aby mohl vzniknout potřebný depozitář pro Městské muzeum. Díky

4 Z jednání komise výstavby, Bechyňský Městský Zpravodaj, březen 1999: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147978.pdf>

5 Z jednání zastupitelstva 23. 11. 2005, Bechyňský Městský Zpravodaj, 11/2005: <http://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/file.php?file=147949>

tomu obě muzea zůstala zachována a v dalších letech se hledaly prostory pro přestěhování Hasičského muzea [Janáčková 2008d]. Na letní sezonu roku 2009 byla vytvořena stálá expozice, která vycházela z původních expozic za doby správce sbírek Václava Mařana, například jedna místnost byla připravena jako selská světnice z konce 19. století [Janáčková 2010]. Do té doby v muzeu proběhlo jen několik krátkodobých výstav a od roku 2008 se každoročně pořádala Muzejní noc pro děti [Ondřích 2009].

V roce 2010 převedli zaměstnanci celou sbírkovou evidenci do elektronické podoby, jedním z dílčích kroků bylo naskenování přes 3000 fotografií nebo nové uspořádání depozitářů. V rámci nového uložení sbírek byly předměty očištěny a zbaveny plísní [Šichová 2011, s. 4]. V roce 2014 se muzeum na základě nově upravené expozice přihlásilo do Národní soutěže muzeí Gloria musaealis s projektem „Stálá expozice Městského muzea Bechyně“. V kategorii Muzejní výstava roku 2014 dostalo muzeum speciální uznání poroty Asociace muzeí a galerií ve formě zvláštní ceny mimo vítězné pořadí. Pro takto malé muzeum to bylo významné ocenění [Janáčková 2015a, s. 1]. V roce 2015 se v budově muzea otevřelo Městské informační centrum [Štěpánková 2015, s. 5]. Dalším úspěchem téhož roku bylo otevření muzea se stálou expozicí i mimo hlavní sezónu [Janáčková 2015b, s. 8]. Do uzavření muzea v roce 2020 z důvodu pandemie Covid-19, bylo plně funkční. Stálou expozici doplňovaly krátkodobé výstavy a jiné muzejní akce. V roce 2021 byly pro muzeum spuštěny nové webové stránky <https://muzeum-bechyne.cz/>.

2.2 Muzejní knihovna

Muzejní knihovna stejně jako muzeum vznikalo z darů a sběru pocházejících od nejrůznějších majitelů. Knihovna nemá specifické zaměření, nachází se v ní nejrůznější žánry, například zákoníky, atlasy rostlin, knihy o umění, lékařství nebo o místním regionu. Nejstarší knihy s náboženskou tematikou pochází ze 16. až 17. století. Kromě knih obsahují sbírky také noviny, fotografie, osobní písemnosti nebo kresby [Hrušková 2002]. V historickém fondu se objevují také pozůstalosti, mapy, noty a jiná různá díla a dokumenty. Staré tisky vytištěné do roku 1800 jsou uchovávány v bezprašném prostředí s co nejmenším přísunem světla. Knihy v muzejní knihovně jsou významné svým obsahem, vydáním nebo původem jejich dřívějších vlastníků. Jejich poznámky a exlibris vypovídají o minulosti původních majitelů. Takové příписy mohou obsahovat zápisy o důležitých rodinných událostech nebo to jsou jen soukromé poznámky. Jiným dokladem původních vlastníků jsou přiložené předměty v knihách, jako usušené rostliny nebo svaté obrázky.

V roce 2009 proběhlo zpracování titulů do knihovního systému Clavius pro on-line katalog [Janáčková 2009]. V roce 2016 byl spuštěn katalog muzejní knihovny v programu Tritius. K říjnu 2016 obsahoval katalog 600 záznamů včetně starých tisků [Janáčková 2016, s. 5]. Dnes je k dispozici na webových stránkách <https://muzeum.tritius.cz/library/bechyne/>. Muzejní knihovna je bohužel poněkud opomíjená a muzeum nemá finanční prostředky na zajištění vlastní knihovny a potřebný pracovní úvazek knihovníka.

3 Metodika průzkumu fondu starých tisků

3.1 Charakteristika průzkumu

Průzkum knižního fondu starých tisků z Městského muzea Bechyně má interdisciplinární charakter. Průzkum a příprava formuláře vycházely ze spojení knihovědného a konzervátorského přístupu, který byl doplněn zápisem podle katalogizačních pravidel. Jeho cílem bylo zmapování knižního fondu z knihovědně-typologického a provenienčního hlediska, short titelový katalog doplněný popisem exemplářových specifik a návrh restaurování jednotlivých knih na základě stavu poškození. Část průzkumu byla zaměřena na původní vlastníky knih.

Samotný průzkum byl proveden v Prácheňském muzeu v Písku, kam byl historický knihovní fond dočasně za tímto účelem převezen. Konkrétně se jednalo o 91 knih vytištěných do roku 1800. Každý tisk byl identifikován na základě dohledání bibliografického záznamu. U jednotlivých knih byl proveden jejich typologický popis, evidence knižní provenience, popis poškození a z toho vycházející doporučený návrh opravy knihy. Každá kniha byla vyfocena pro fotodokumentaci a případné další zpracování.

3.2 Příprava formuláře

Pro průzkum knih byl vytvořen formulář, aby byly údaje jednotlivých knih zaznamenány přehledně stejným způsobem. Formulář na zpracování knih byl připraven v aplikaci Formuláře Google, která má možnost vytvoření vlastního formuláře pomocí různých typů otázek podle vlastního záměru. Na výběr je stručná odpověď, odstavec, výběr z možností, zaškrťovací políčka, rozbalovací nabídka, nahrání souboru, lineární stupnice, mřížka výběru z možností, mřížka zaškrťovacích políček, datum, čas. Při této práci byly nejčastěji voleny odstavec a zaškrťovací políčka. „Odstavec“ a „stručná odpověď“ jsou vhodné pro vlastní popis. „Odstavec“ poskytuje prostor pro složitější nebo tématicky širší odpovědi a „stručná odpověď“ pro krátkou odpověď, nejlépe jednoslovnou. „Zaškrťovací pole“ mají výhodu popsat více možností najednou u jednoho tématu na rozdíl od „výběru z možností“, kde lze zaškrtnout jen jednu odpověď. „Rozbalovací nabídka“ byla vhodná pro volbu čísel širšího rozsahu. Nahrání souboru bylo použito pro vložení fotek a nákresů. „Lineární stupnice“ poskytují vyznačení míry. „Mřížka z výběru možností“ je vhodná pro označení jedné vlastnosti u více prvků najednou. U většiny otázek se po vyplnění formulářů vytvoří pomocí aplikace grafy.

Každé téma bylo doplněno polem „Poznámky k ...“ s volnou odpovědí, protože nabídnuté možnosti nemusely obsáhnout všechny alternativy zvláště u výjimek.

3.3 Vzhled formuláře

První sekce formuláře „Identifikační popis“ obsahuje kolonky pro vkládání údajů v tomto pořadí: přírůstkové číslo, autor, název díla, titulní strana, místo tisku nebo vydání, tiskař, datace, formát, rozsah, počet děl, jazyk, žánr, odkazy na bibliografii a poznámky k identifikaci.

V „Typologii“ je popsána knižní vazba a knižní blok. U knižní vazby bylo hodnoceno její dobové určení, typ, materiály, výzdoba, mechanismus uzavírání desek, případně jaký. Typy kovových prvků byly zvoleny přímo pro tento průzkum z důvodu sporadického výskytu kování na knižních vazbách v porovnání s celkově velkým množstvím typů kovových prvků. Následuje popis kapitálků a ořízky. Při hodnocení ořízky je výjimečně uvedena možnost „nelze určit“, a to z důvodu případného znečištění nebo poškození. Kapitálky, ořízky a následně předsádky byly popsány z hlediska techniky výroby. V charakteristice knižního bloku byl uveden počet dvoulistů ve složce, směr papíru neboli směr osnovy ručního papíru vůči hřbetu, určení barvy tisku, popis ilustrací a jiných příloh v knižním bloku.

U každé otázky pokud to bylo smysluplné, byla možnost volby, že je kniha bez daného typologického prvku. Tento údaj byl zvolen pouze jako kontrolní a vyskytuje se i v následujícím oddílu „Provenience“.

„Provenience“ je rozdělena podle typů provenienčních značek a záznamů, které se mohou v knihách vyskytovat. Jejich výběr byl převzat z *Certifikované metodiky evidence knižní provenience a vlastníků knih* [2014, s. 20-22]. Ze seznamu proveniencí byly vybrány typy provenienčních znaků v tomto pořadí: štítek, rukopisné exlibris, rukopisné věnování, rukopisná poznámka, rukopisná signatura, rukopisné podškrty, razítko, cenzurní zásahy, kresby vlastníků. Na konci oddílu „Provenience“ byly do seznamu přidány „Fragmenty a druhotné materiály“ z důvodu častého výskytu jiných materiálů či jejich fragmentů mezi listy, které do knižního bloku původně nepatřily a souvisí s tím, jak původní majitelé s knihami nakládali. Každá provenience je rozdělena na určení lokace a vlastní popis provenienčního znaku. Seznam možných umístění v knize také pochází z *Certifikované metodiky evidence knižní provenience a vlastníků knih* [2014, s. 22]. „Text a popis“ byly umístěny do jedné kolonky. U provenienčních znaků neobsahující text byl ponechán v kolonce jen „Popis“. U ostatních textových záznamů byla možnost popsat jejich formu, materiál a v případě čitelnosti přepsat text.

Popis poškození a znečištění knihy je rozdělen na celkové hodnocení stavu knihy, dále rozsah poškození a nakonec detailněji pro popis fyzického stavu knihy. Hodnocení celkového fyzického stavu je rozděleno do čtyř stupňů. První stupeň odpovídá dobrému, nepoškozenému

stavu, druhý znamená mírné poškození, třetí určuje rozsáhlejší poškození a čtvrtý stupeň upozorňuje na alarmující stav daného svazku. Následuje „mřížka výběru z možností“ pro popis stavu jednotlivých částí knihy. Další pole s volnou poznámkou slouží k přiblížení konkrétních typů poškození a znečištění.

„Doporučení a návrh opravy knihy“ obsahuje tři témata. První je typ návrhu na opravu knihy obsahující možnosti: není nutná, ambulantní oprava, částečné restaurování a komplexní restaurování. Dále jsou uvedeny rozměry knihy pro případnou výrobu ochranné krabice, určující přesnou výšku, šířku a tloušťku knihy. Třetí téma poskytuje prostor k volnému popisu jednotlivých restaurátorských kroků.

Poslední sekce „Obrazové přílohy“ nabízí nahrání souborů pro vizuální ukázkou knih. Jsou zde dva typy vkládání fotografií. U prvního lze přidat pouze jednu fotografii s cílem zobrazit celkový pohled na knihu. Druhá možnost nabízí vložení maximálně deseti fotografií, které mají ilustrovat různé prvky, příklady proveniencí, poškození a zajímavosti v knize.

3.4 Zpracování knih při průzkumu

3.4.1 Identifikace

Pro identifikaci tisků byly přepsány všechny titulní stránky přesně podle podoby originálu. Na stejném místě byla použita velká a malá písmena, stejné dělení odstavců, stejné typy písmen, číslic a znaků. Podle předlohy bylo uvedeno „v“ místo samohláskového „u“. Výjimkou byly některé ligatury a diakritika v českém jazyce. Ligatura kulatého „r“ s „c“ byla přepsaná na „[et]c“. U ligatur „æ“ byl použitý stejný znak. V případě zkratk, kdy nad písmenem v textu byla vodorovná čárka nahrazující nosovku, například „m̄“, měl přepis standardní podobu pomocí hranaté závorky „m[m]“. U diakritiky v českém jazyce v době, kdy ještě nebyly zavedené háčky, byly v tisku nad písmeny tečky, čárky nebo písmena. V těchto případech byla v přepisu uváděna písmena s háčky. V zásadě se transliterace řídila pravidly obvyklými při katalogizaci starých tisků a doporučeními NK ČR.

Pro identifikaci tisků bylo stěžejním dohledání jednotlivých bibliografických záznamů stejného vydání. Pokud to bylo možné, byl vyhledán bibliografický záznam stejného vydání v bibliografických databázích a některých významných katalozích. Při vyhledávání záznamů byly použity údaje z titulní stránky nebo na základě podkladů od Městského muzea Bechyně, které byly převedeny z muzejního systému DEMUS, modul katalog. Tyto podklady obsahují identifikační údaje pocházející původně z přírůstkové knihy.

Česká vydání byla vyhledávána především v Knihopisu a Souborném katalogu ČR (dále SKC). Na vyhledání zahraničních titulů byly použity databáze soupisů tisků v německy mluvících zemích, a sice VD16, VD17 a VD18 podle datace. Pokud se záznamy v těchto katalozích nevyskytovaly, byly pro vyhledávání využity on-line katalogy národních a státních knihoven, například Deutsche Nationalbibliothek nebo Münchener Digitalisierungszentrum. Protože některé tisky vydané v zahraničí jsou evidované v českých katalozích, vydání nenalezená ve výše uvedených databázích byla vyhledávána v SKC.

V případě ztráty titulního listu, byl text titulní stránky přepsán ze zpřístupněného digitalizovaného záznamu stejného vydání. Pokud databáze či katalogy neobsahovaly odkaz na zdigitalizovaný záznam, do formuláře byl přidán vyhledaný odkaz, a to nejčastěji odkazy na GoogleBooks a Manuscriptorium. Vyhledávání probíhalo pouze prostřednictvím internetu, protože většina knihoven s historickými fondy byla uzavřena z důvodu pandemie Covid-19. Pro přehled všech použitých databází je přiložena tabulka s vypsanými on-line bibliografickými bázemi a katalogy s počtem tisků včetně přívazků, které v nich byly dohledány.

Zkratka	Celý název databáze	Počet tisků – hlavních děl	Počet tisků s přívazky
BCBT	Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků z let 1501–1800	13	13
BCU L. R.	Bibliothèque cantonale et universitaire Lausanne – Renouvaud	1	1
BSB	Bayerische Staatsbibliothek	5	5
K	Knihopis	25	27
KVK	Karlsruher virtueller Katalog	1	1
OCLC	Online Computer Library Center WorldCat	5	8
ÖNB	Österreichische Nationalbibliothek	0	1
SKC	Souborný katalog ČR	3	11
STT	Databáze prvotisků, starých tisků a map 1450-1800 NK ČR	0	13
VD16	Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 16. Jahrhunderts	1	1
VD17	Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts	2	4
VD18	Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 18. Jahrhunderts	19	35

Další identifikační údaje byly přepsány podle bibliografických záznamů nebo z titulního listu. Některé knihy neobsahovaly údaje o tisku na titulní stránce, ale v explicitu⁶, případně byly údaje převzaty z imprimatu⁷. Pokud v knize chyběly některé identifikační údaje, byly přepsány z bibliografie. U chybějící datace bylo zaznamenáno rozmezí let, kdy byl činný tiskař. Případně byl zohledněn fakt, že knihy patří mezi staré tisky, tedy vytištěné do roku 1800. Do datace byl rok tisku uveden arabskými číslicemi.

V kolonce „Místo tisku, vydání“ je uvedeno město, kde byla kniha vytištěna nebo vydána. Město je zapsané v českém jazyce ve formě podle národních autorit. V případě více měst jsou vypsána všechna města a jsou od sebe oddělena čárkou.

Jména osob autora a tiskaře byla zaznamenána ve vyhledatelné podobě (příjmení, jméno) podle Databáze národních autorit NK ČR. Jak u osobních jmen, tak i u názvů korporací byla vždy uvedena hlavní záhlaví. Pokud bylo osob či korporací více, jména případně názvy byly odděleny středníkem.

Do „Formátu“ byla zaznamenávána nejčastěji osmerka (8°), kvart (4°) a folio (2°). Formát vychází z velikosti knihy, počtu dvoulistů ve složce a směru osnovy ručního papíru. Podle těchto indicií se dá zjistit, kolikrát byl papír přeložen na výrobu jedné složky. Ovšem velikost byla určující kvůli možnému skládání více listů do jedné složky. Podrobnější popis této problematiky je v podkapitole „Knižní blok“. Formát byl doplněn výškou knižní vazby. Rozměr byl zaokrouhlen na celé centimetry nahoru, například „2° (32 cm)“. Zápis byl proveden podle katalogizačních pravidel RDA [Paličková 2016, s. 47-48].

Do „Rozsahu“ byl zaznamenán počet stran, údaje zda se jedná o číslování stran (paginace), případně listů (foliace) a určení zda jsou stránky číslované či nikoliv. Ojedinele se místo paginace vyskytovalo číslování sloupců. Římské číslice ve stránkování byly ponechány. Tento princip zápisu také vycházel z katalogizačních pravidel RDA [Paličková 2016, s. 47-48].

V případě více děl v knize byl identifikován počet děl a typ dalších děl následujících po hlavním díle, v této části byly rozlišovány přívazky⁸ nebo přitisky⁹. V biblických textech, kde

6 Explicit = údaje o tisku nacházející se na konci knihy [<https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Impresum&oldid=17347>]

7 Imprimatur = schválení k tisku obsahující místo a datum udělení [<https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Imprimatur&oldid=17342>]

8 Přívazek = dílo, které má jiný původ než hlavní dílo a je jen svázané s ním v jednom svazku, takové svazky jsou nazývány konvoluty [<http://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=P%C5%99%C3%ADvazek&oldid=15386>]

9 Přitisk = dílo, které je přitiskováno k hlavnímu dílu, často má stejnou grafickou podobu, je od stejného tiskaře, jeho cílem je vyhnoutí prázdných stránek na konci knihy [<http://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=P%C5%99%C3%ADtisk&oldid=15272>]

svazek obsahoval Starý i Nový zákon, byla kolonka vyplněna, že se jedná o jedno dílo, protože se jedná o kompletní bibli, přestože obsahuje dva titulní listy.

Rubrika „Jazyk“ odpovídá jazyku, ve kterém byla kniha vytištěna nebo kombinaci více jazyků. Protože do konce 18. století byly na českém území nejčastější tisky v jazyce českém, latinském a německém, tyto tři byly vybrány do formuláře. Pro další možné jazyky byla zvolena „jiná odpověď“ s místem pro volně tvořenou poznámku. V případě více jazyků v knize, byly označeny všechny jazyky, které se v knize objevovaly.

K výběru žánru byl vytvořen seznam s šestnácti typy. Seznam je v tomto pořadí: historicko-politická literatura, právo, teologie, beletrie a poezie, filologie, filozofie, geografie, hudba, klasická literatura (antičtí autoři), lékařství, matematika, militaria, příležitostná literatura, příležitostné tisky (efemerida), přírodní vědy, zábavná literatura. Do prvních třech možností byly uvedeny nejčastější žánry, další byly seřazeny abecedně. Pokud žánr nebyl jednoznačný podle názvu, byl převzat z bibliografického záznamu, pokud byl uveden, podle obsahu knihy nebo dohledání oblasti, které se věnoval autor.

V „Odkazech na bibliografii“ byla zaznamenaná zkratka databáze s identifikačním číslem vyhledaného záznamu stejného vydání. Pokud je v bibliografii zapsáno například „SKC 001111111 (evidováno)“, kniha je již vedena v Souborném katalogu pod uvedeným systémovým číslem. Některé knihy z fondu jsou evidovány pod nesprávnými záznamy v SKC, v takovém případě je na to upozorněno a je zde uveden správný odkaz.

Poznámky k identifikaci slouží k přepisu titulních stran dalších děl ve svazku, pro poznámku, že titulní strana je přepsána z bibliografie či odkazy na zdigitalizované vydání a podobné doplňující informace.

3.4.2 Typologie

Typologický popis byl proveden od vnějších částí knižní vazby po knižní blok a nakonec samotný tisk. Dobové určení knižní vazby je náročnější otázka, protože nemusí korespondovat s datací díla, knižní vazba může být mladší než tisk. Časové určení vazby bylo identifikováno podle použitého materiálu, typu kování a výzdoby desek. Převazba byla zaznamenána, pokud kniha vykazovala více než jeden znak převazby, například příliš úzké okraje kolem tisku, až ořezání přes tisk nebo rukopisné poznámky, nalepené původně volné předsádkové listy na příděstí, dobové vysprávky pod šitím, chybějící začátek nebo konec knižního bloku i v případě, kdy kniha byla svázaná, nebo jiné známky opravy či nové vazby.

Typ knižní vazby byl posouzen podle materiálů, například zda se jedná o celokoženou, polokoženou nebo pergamenovou vazbu. Pro určení potahového materiálu byly zvoleny k výběru useň, papír, papír mramorovaný, papír škrobový, papír katunový, plátno, pergamen a volba bez potahu. Materiál desek se nejlépe identifikoval v místech poškození, kde byl odhalen nebo zdeformován tak, že se dalo posoudit, zda se jedná o dýhu nebo měkkčí lepenku. Pro určení dýhové nebo dřevěné desky byla hodnocena tloušťka desky. V případě silnější tloušťky se jednalo o dřevěnou desku, dýha je silná do 3 mm [Kubička a Zelinger 2004, s. 60]. Ve „Výzdobě potahového materiálu“ byl popsán slepotisk, zda byl zlacený, jeho kompozice a také umístění, tedy jeho výskyt v ploše desek, na hřbetě knihy nebo i na hranách desek. Do „Poznámek k deskám a vazbě“ byly uvedeny zajímavosti, jako třeba přebarvení hřbetu nebo další výjimky, které nejsou jinde ve formuláři uvedené.

Dále bylo zaznamenáno, zda kniha obsahuje prvky k uzavírání knižní vazby a jaký typ. Do formuláře byly vybrány typy uzavírání dle výskytu v knižním fondu, a to textilní tkanice, kožené řemínky a kovové spony. V případě kovových prvků byly vybrány dva typy, a to spona hranová dírková a spona hranová háčková. Další poznámky mají tyto prvky přiblížit materiálově či barevně. Kapitálky byly hodnoceny podle technologie výroby a barvy nití. Zde byly dvě nejčastější varianty, a to ručně šité a textilní lepené. Pro další méně časté výskyty byla k dispozici kolonka „jiná odpověď“. Typ úpravy ořízky byl popsán také podle technologie výroby, která byla hodnocena na základě vzhledu, případně podle dochovaných stop zabarvení na předsádkách a vnějších listech knižního bloku, pokud byla ořízka příliš znečištěna nebo poškozena.

Popis předsádek byl u knih v dobrém stavu někdy obtížnější než u poškozených. Předsádky byly rozděleny na lepené, přišité nebo jejich kombinaci. Pro přehlednost byla zvolena možnost vložení souboru s nákresem. Nákrasy byly kresleny digitálně v počítači. Při tvorbě nákrasů byla stanovena pravidla, při kterých červené linky znázorňují předsádku, zpravidla vlevo od ní se nachází úzký podlouhlý obdélník, který ilustruje desku a vpravo od předsádky je první složka. Tečky znázorňují lepidlo, krátké čárky ve hřbetech složek a předsádek ilustrují šití. V přílohách jsou k dispozici příklady nákrasů předsádek. „Poznámky k předsádkám“ obsahovaly údaje například o zachování pouze jedné předsádky nebo výskytu filigránů.

Počet dvoulistů ve složce a směr papíru byly zhodnoceny v rámci identifikačního popisu, protože na základě těchto údajů byl určen formát knihy. Směr osnovy papíru vede podél nebo kolmo ke hřbetu dle otisku osnovy a útku drátků ze síta. Některé části knihy, například předsádky, mohly mít odlišný směr papíru než knižní blok, tyto údaje byly zaznamenány v „Po-

známkách ke směru papíru“. Důvodem sledování směru papíru nebyl jen formát, ale také fakt, že různé směry v jedné knižní bloku by mohly ovlivnit poškození knihy, listy se mohou hůře ohýbat, kvůli tomu může docházet ke snadnějšímu lámání a ztrátě trvanlivosti papíru. Směr papíru u potahu nemá na poškození vliv. Do „Poznámek ke knižnímu bloku“ byly zaznamenávány různé zajímavosti a výjimky, které se týkaly výroby knižního bloku a papíru včetně výskytu filigránů. Dále byla určena barva tisku, nejčastěji černá, někdy doplněna červenou.

Následujícím tématem byly „Ilustrace“, v této části bylo uvedeno, zda kniha obsahuje ilustrace a frontispis. U ilustrací byla určena technika tisku, a sice dřevořez či mědirytina. Do „Příloh“ byly zaznamenány, jaké typy příloh kniha obsahuje.

3.4.3 Provenience

V průběhu průzkumu byly identifikovány a lokalizovány jednotlivé provenienční záznamy. U štítku byl hodnocen materiál, ze kterého byl vyroben, případně popis výzdoby. Čitelné texty ze štítků byly přepsány. U rukopisných poznámek a jiných rukopisných textů byl identifikován typ psacího prostředku. Pokud byly přípisy čitelné, byly přepsány do kolonky „text / popis“. Exlibris byla zaznamenána pro pozdější vyhledání a určení vlastníků. U razítka byl přepsán jeho text. Pokud tisk razítka nebyl zřetelný, ale bylo možné identifikovat jeho původ, byl zapsán volným popisem. Hodnocení kreseb vlastníků obsahovalo stručný popis kresby a určení psacího prostředku. U fragmentů a druhotných materiálů byly zaznamenány předměty, materiály nebo jejich části, které do knihy původně nepatřily.

3.4.4 Poškození

Pro popis stavu poškození byl proveden vizuální průzkum knižní vazby a knižního bloku. Zaznamenána byla poškození a typy znečištění. Nejdříve byl zhodnocen celkový fyzický stav knihy, následně poškození jednotlivých jejích částí. Popis poškození proběhl podle postupu, kdy nejprve bylo zaznamenáno mechanické poškození, jako odření či ztráty materiálu, dále biologické, například výletové otvory od hmyzu či napadení plísní a na závěr znečištění, jako třeba koroze, zatekliny od tekutin, skvrny a prach. Upřesněn byl i rozsah jednotlivých poškození. Zápis poškození probíhal pro přehlednost v heslech.

3.4.5 Doporučení a návrh opravy knihy

„Doporučení a návrh opravy knihy“ obsahují údaje pro budoucí práci a péči o knižní fond. Jde o ucelené informace hlavně pro budoucí restaurátory a pro pracovníky MMB. Při průzkumu byly navrženy opravy jednotlivých knih. Nejprve je navržen typ opravy a následuje stručné vypsání jednotlivých restaurátorských zásahů, které jsou nezbytné pro danou knihu. Tato doporučení jsou navržena jen po optickém průzkumu knihy. Před samotným restaurátorským zásahem bude potřeba provést komplexnější průzkum knihy. Postup práce také ovlivní restaurátor, který se na opravě bude podílet.

U každé knihy byla změřena výška, šířka a síla pro výrobu ochranné krabice. Rozměry knih byly uvedeny v milimetrech. U knih, které projdou rozsáhlejšími opravami, bude třeba opětovné změření kvůli pravděpodobné změně rozměrů vazby.

3.4.6 Obrazová příloha

V průběhu průzkumu byly knihy vyfoceny nejčastěji ze šikmého pohledu na přední desku a hřbet nebo ořízku, podle výstižnosti pohledu z hlediska fyzického stavu knihy. U knihy byla také vyfocena titulní stránka, pohled do bloku, příklady ilustrací nebo příloh, provenienční záznamy a značky, typy poškození nebo znečištění a další zajímavosti. Pokud kniha obsahovala více specifík jednoho typu, do obrazové přílohy byla vložena jedna až tři fotografie jako příklad.

4 Staré tisky historického fondu muzejní knihovny

První podkapitoly výsledků průzkumu se věnují složení fondu z hlediska žánru, datace, místa tisku a jazyku, ve kterém byla díla tištěna. V této části kapitoly jsou zpracovány všechny získané údaje z tisků, které obsahuje knihovní fond MMB. Počet tisků je vyšší oproti množství fyzických knih, což je patrné v příložených tabulkách a grafech. V těch je znázorněné zastoupení jednotlivých vlastností všech tisků v historickém fondu. V podkapitole „Poměr množství knih a tisků“ je tato problematika více rozvedena s popsány konkrétními příklady a výjimkami v knižním fondu. Závěr kapitoly se věnuje popisu tisku, ilustracím a přílohách v knihách.

4.1 Tématické rozdělení fondu

V české novověké produkci tisků byly nejběžnější knihy s náboženskou tematikou. Postupem času byly stále více tištěny historické žánry, cestopisy a kosmografie, slovníky a encyklopedické práce [Voit 2007, s. 55-56]. V průběhu českého baroka stále převládá náboženská literatura a nejčtenějšími knihami jsou modlitby [Hamanová 1959, s. 143]. České tisky ve fondu MMB odpovídají tehdejší produkci, v českém jazyce jsou totiž nejvíce zastoupeny náboženské knihy. Avšak v porovnání s celým historickým fondem, převažují díla zaměřená na právo. Právní tisky byly většinou tištěny v německém jazyce. Nejčastějšími žánry byly tedy právo, historicko-politická literatura a teologie. Velká část právních tisků je obsažena v konvolutu evidovaném pod signaturou 6744, ve kterém se nachází velké množství patentů císařovny Marie Terezie a právní výňatky. Historicko-politickou literaturu reprezentuje soubor o jedenácti svazcích „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...“ od Françoisa Milloata (sign. 6691-6702). Teologii zastupují z větší části jiné náboženské texty než bible. V knihovním fondu se nachází tři bible a jeden fragment z Melantrichovy bible. Dále se zde v menších počtech vyskytují slovníky, hospodářské příručky, nebo také kombinace více žánrů, například historické tisky v kombinaci s teologií nebo přírodními vědami.

Žánr	Počet výskytů v knihách
právo	44
teologie	29
historicko-politická literatura	21
beletrie a poezie	1
filologie	4

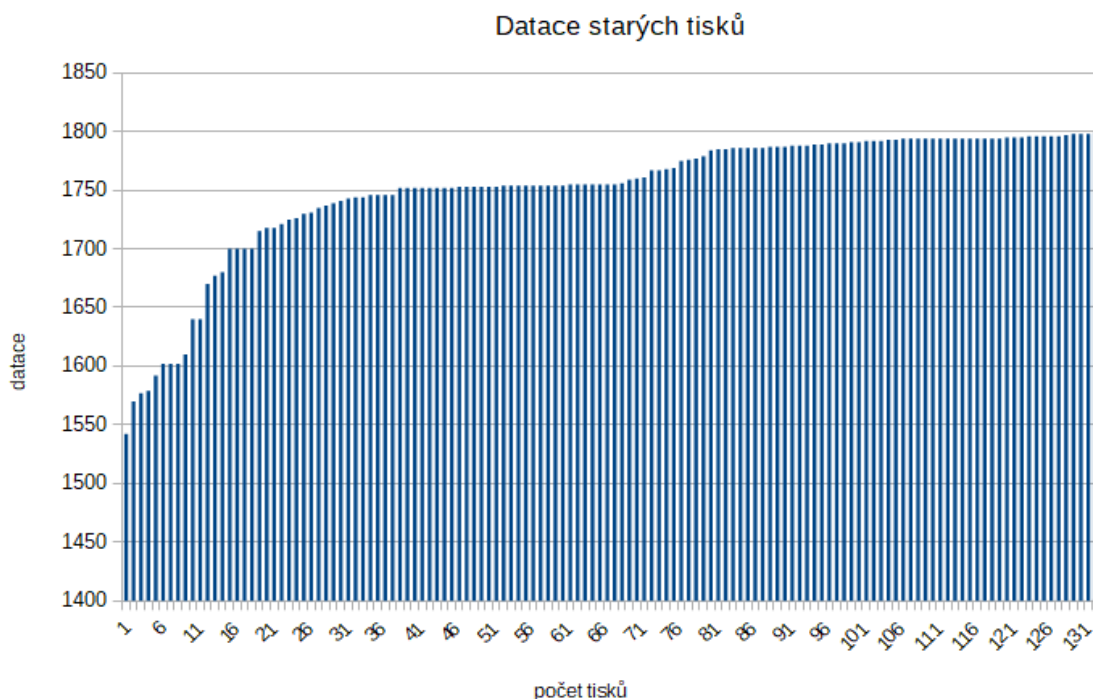
filozofie	1
geografie a cestopisy	1
militaria	1
přírodní vědy	2
všeobecné znalosti	2
pedagogika	2
ekonomie	1
zemědělství	2
kosmografie	1

4.2 Chronologická struktura tisků

Staré tisky jsou produkty ručního knihtisku vytištěné v 16. až 19. století. Datace starých tisků ve fondu muzea se pohybuje od roku 1542 do roku 1799. Nejstarší tištěná kniha ve fondu, „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742), vytištěna v roce 1542, se řadí mezi tzv. paleotypy¹⁰. U některých knih je datace orientační kvůli chybějícím údajům v knihách. Ve fondu se nachází 5 titulů ze 16. století, 11 ze 17. století, 22 tisků z 1. poloviny 18. století a převážná většina jich byla vytištěna ve 2. polovině 18. století. Také v muzejním fondu je patrné, jak se mezi 16. a 18. stoletím rozšířil knihtisk a zvýšila poptávka po knihách.

S porovnáním jazyků u knih vydaných do konce 17. století převažuje český jazyk, na rozdíl od toho v 18. století výrazně převyšuje německý jazyk. Pro vizuální přehlednost byl vytvořen graf, u knih s rozmezím let jejich vydání byla zvolena nižší hranice. U 17 tisků se nepodařilo zjistit dataci, převážně u přívazků pod signaturou 6744.

¹⁰ Paleotypy = tisky pocházející z let 1501 až 1550, jsou podskupinou starých tisků
[\[https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Star%C3%A9_tisky&oldid=16653\]](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Star%C3%A9_tisky&oldid=16653)

4.3 Místo tisku

Knihy v muzejním fondu nejčastěji pochází z Prahy a Vídně. V českých zemích jsou zastoupena pouze čtyři města, a to Praha, Brno, Hradec Králové a Olomouc. Největší rozmanitost měst, v počtu deseti míst tisku, je na německém území, odkud ale pochází nejméně knih ve fondu MMB. Dnešní Rakousko je reprezentováno jen Vídní a Štýrským Hradcem, ve Vídní bylo vytištěno obdobné množství jako v Praze.

Město Praha je zastoupeno největším počtem tisků. S ohledem na žánry pochází z Prahy nejčastěji teologické tisky, dále právnícké a historicko-politické. Tyto žánry jsou celkově nejčastější v knižním fondu. Díla vytištěna v Praze pochází od různých tiskařů. Nejvíce knih je z Tiskárny normální školy a od tiskaře Jana Karla Hrabý.

Nejvíce tisků z německy mluvících zemí pochází z Vídně. V tomto městě bylo vytištěno 15 knih od tiskaře Františka Haase, z toho například knižní soubor „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...“ od Françoisa Millota (sign. 6691-6702). U dalších třech knih od Františka Haase je zmíněno místo tisku jak Vídeň tak i Praha. Některé knihy mají uvedeno více míst tisku. Například v knize „Onomatologia oeconomica practica“ od Christophu Otta (sign. 6450) jsou uvedena města Ulm, Frankfurt a Lipsko.

Ve Vídní také působil tiskař Johann Georg von Möhle, od kterého pochází soubor knih „Samlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den

säm[m]tlichen K. K. Erbländen erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ...“ od autora Josefa Kropáčka (sign. 6704, 6706, 6707, 6709, 6711-6715) a anonymní soubor „Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Leopold des II. in den sämmentlichen K. Erbländen erschienen sind, ...“ (sign. 6703, 6705, 6708, 6710). Díky těmto knižním souborům převažují z rakouského města tisky zaměřené na právo a politicko-historickou literaturu. Jistou zajímavostí je město Lipsko, ze kterého pochází pouze pět tisků, které jsou žánrově odlišné od ostatních děl knižního fondu. Například kniha „C. F. Gellerts sämmtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517) byla jako jediná zařazena mezi beletrii a poezii.

Pro přehled je přiložena tabulka, ve které jsou rozdělena místa podle dnešních států a zastoupení počtu knih ve fondu. Do seznamu byla vypsána všechna místa, i v případech kdy na titulním listu bylo vypsáno více měst. V seznamu jsou také zavedeny přívazky. U některých přívazků nebylo dohledáno město tisku. Dále je také přiložena tabulka s tiskaři s uvedeným místem tisku a s počtem knih od konkrétních tiskařů. V této tabulce jsou uvedeny pouze údaje hlavních děl ze svazků.

Dnešní stát	Město tisku	Počet titulů ve fondu
Česko	Brno	1
	Hradec Králové	1
	Olomouc	1
	Praha	56
Německo	Augsburg	2
	Berlín	1
	Curych	1
	Drážďany	1
	Frankfurt	2
	Freiburg im Breisgau	1
	Ingolstadt	1
	Kostnice	1
	Lipsko	5
	Mnichov	3
	Sulzbach	1
	Ulm	2
	Wahrenberg	3
Rakousko	Štýrský Hradec	1
	Vídeň	45

Místo tisku	Tiskař	Počet knih
Berlín	Kunst, Christian Ludwig	1
Brno	Gastl, Jan Jiří	1
Curych	Bodmer, Heinrich	1
Frankfurt, Lipsko	Ritschel, Hieronymus Philipp	1
Hradec Králové	Tybely, Jan Kliment	1
Kostnice, Freiburg im Breisgau	Johann Konrad Wohler, Erben	1
Lipsko	Johann Friedrich Gleditschens seel. Sohn	1
	Weidmanns Erben und Reich; Kaspar Fritsch Witwe und Erben (firmy)	1
	Monath, Peter Konrad	1
Mnichov	Oettl, Jan Nep.	1
	Riedl, Matthias	1
Mnichov, Ingolstadt	Crätz, Johann Franz Xaver; Summer, Thomas	1
Olomouc	Hirnle, František Antonín	1
Praha	Adam z Veleslavína, Daniel	2
	Arnolt z Dobroslavína, Karel Ferdinand	1
	Česká universita Karlo-Ferdinandova	1
	Česká universita Karlo-Ferdinandova, Jezuitská kolej u sv. Klimenta	1
	Diesbach, Jan Josef	2
	Gröbel, Jan Josef	1
	Höger, Matěj Adam	1
	Hraba, Jan Karel	5
	Jeřábek, František	2
	Jezuitská tiskárna	3
	Kirchner, František Ignác	2
	Klauser, Jan Josef	1
	Melantrich z Aventinu, Jiří, st.	1
	Samm, Jan Michal	1
	Šumanská tiskárna	1
	Tiskárna normální školy	5
	Tiskárna Univerzity Karlovy	1
Tomsa, František Jan	1	
Praha, Vídeň	Haas, František	3
	Kirchner, František Ignác; Hladký, František Karel; Trattner, Johann Thomas von	1
	Schönfeld, Jan Nepomuk Ferdinand	1
	Schönfeldsche Buchdruckerey	1

Sulzbach	Endter, Michael; Endter, Johann Friedrich	1
Štýrský Hradec	Leykam, Andreas	1
Ulm, Frankfurt, Lipsko	Gaumischen Handlung	1
Ulm	Varnier, Hans	1
Vídeň	Formica, Maria	1
	Haas, František	12
	Hraschanzky, Joseph	1
	Kurzböck, Joseph von	2
	Lehmann, Georg	1
	Mösle, Johann Georg von	13
	Schuender, Johann Carl	1
	Trattner, Johann Thomas von	2
Wahrenberg	Groschuff, Friedrich	1

4.4 Jazykové složení knihovny

V knihovním fondu MMB převládá německý jazyk, což odpovídá i velkému množství tisků pocházejících ze sousedních německy mluvících zemí. Velký počet německých tisků je také obsažen v konvolutech. Bylo obvyklé, že na českém území byly knihy tištěny kromě českého jazyka také v německém či latinském. Českých titulů je dohromady 23, u pěti dalších je český jazyk zkombinován s německým. Z pravidla není častý výskyt českého jazyka u tisků ze zahraničí. Takovou výjimkou je například zakázaný titul v překladu J.A. Komenského „Praxis pietatis, to jest o cvičení se v pobožnosti ...“ od Lewise Baylyho (sign. 6358), který byl tehdy vytištěn v Berlíně. Jinou českou knihou vytištěnou ve Vídni je „Constitutio criminalis Theresiana ...“ (sign. 6752). Německý jazyk výrazně reprezentují knižní soubory zmíněné v předchozí podkapitole od vídeňských tiskařů.

Kromě českého a německého jazyka se v muzejním fondu nachází knihy vytištěné v latinském jazyce. Ten se objevuje pouze u sedmi knih, z čehož v pěti je zkombinován s německým jazykem. Čistě latinské texty jsou ve fondu jen dva, tématicky se jedná o historické a filozofické dílo.

Je patrné, že se v knihovním fondu nachází také poměrně velké množství vícejazyčných tisků. Často jde o kombinaci německého jazyka s českým nebo s latinským jazykem. Nejde jen o jazykové učebnice a slovníky. Například náboženská kniha „Kniha metodní pro učitele českých škol“ od Johanna Ignaze Felbigera (sign. 6345) obsahuje český jazyk souběžně s německým. Tato kniha má dva titulní listy, první v českém a druhý v německém jazyce, následující text na otevřené dvojstraně je vlevo český a vpravo německý. V jazykovědné knize „Prin-

cipia, seu Rudimenta Grammatices, ... Pro usu Tyronum Latinitatis excerpta.“ od Manuela Alvára (sign. 6726) se objevuje jak latinský, tak i český a německý jazyk. Ojediněným jazykem je hebrejščina, a to v knize s dílem „Masechet Baba Batra min Talmud Bavli“ (sign. 6474). Hebrejský jazyk se zde vyskytuje jak v tisku, tak i v rukopisných poznámkách.

Přiložená tabulka předkládá jazykovou strukturu fondu.

Jazyk	Počet výskytů v knihách
Český jazyk	26
Latinský jazyk	8
Německý jazyk	67
Hebrejský jazyk	1

4.5 Poměr množství knih a tisků

Počet tisků v knihovním fondu bývá odlišný od počtu knižních exemplářů, protože se v jedné vazbě může nacházet více děl. V tzv. konvolutech se nachází alespoň dva tištěné tituly. První tisk je hlavní dílo, další se nazývají přívazky. Existují dva typy konvolutu, a to původní a umělý. Původní konvolut byl připraven již v tiskárně nebo u knihvazače spojením více děl příbuzných autorsky či tématicky stejného formátu. Umělý konvolut většinou vznikl později, kdy majitel tiskoviny spojoval sám. Umělý konvolut vznikl s podobným záměrem jako u původních konvolutů, ovšem v některých případech nebyly shodného formátu¹¹. Pořadí tisků v konvolutu může být považováno za provenienční znak knižní vazby¹².

V knihovním fondu MMB je devět konvolutů, které dohromady obsahují 63 tisků. Dohromady celý historický fond zahrnuje 149 výtisků v 91 svazcích. Konvoluty běžně obsahují dvě až tři díla. Většinou to jsou svázané tisky od stejného autora nebo jsou k sobě přiřazené podle žánru. Tisky v jednom svazku byly většinou vytištěny ve stejném jazyce. Například v knize s hlavním dílem „Aufgefangene Briefe ... Zehendes Pacquet“ od Andrease Stübela (sign. 6724) se dále nachází další dva tituly od stejného autora, tisky pochází z vícesvazkového díla. V knize je tedy desátá, jedenáctá a dvanáctá část díla s názvem „Aufgefangene Briefe ...“. Podobným případem je konvolut s hlavním dílem „Geseze und Verfassungen im Justizfache ... Jahrgang von 1784 bis 1785“ (sign. 6749). Tato kniha dále obsahuje sepsané zákony z let 1785 až 1789 v dalších čtyřech přívazcích. Příkladným tématickým konvolutem je svazek

11 Konvolut (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Konvolut_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=14634](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Konvolut_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=14634)

12 Provenienční znaky, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Provenien%C4%8Dn%C3%AD_znaky&oldid=17790

s hlavním dílem „Das Buch des Lebens, worin die unendliche Liebe Jesu des Erloesers ...“ od Josepha Waldnera (sign. 6398). Další tisky nemají uvedeného autora, ovšem jsou zaměřené nábožensky stejně jako hlavní dílo. Ve většině případů se jedná o tzv. původní konvoluty.

Výjimkou je svazek se signaturou 6744. Tento svazek dohromady pojímá 44 tisků. Velkou část zahrnují tisky bez titulní stránky, jedná se jen o několikastránkové tisky často bez impresa. Hlavním dílem je spis od polského krále Augusta III. Ve svazku byl k němu přiřazen například tisk „Päbstliche Feyertags Verordnung Betreffend Die von Jhro Heiligkeit Pabst Benedicto dem XIV. Gnädigst bewilligte Erlaubnuß,“ od Johanna von Manderscheid-Blankenheim nebo zemědělská anonymní příručka „Instruction, oder in Frag und Antworten eingetheilte Richtschnur“, jinak se výhradně jedná o patenty císařovny Marie Terezie a právní výňatky z druhé poloviny 18. století.

Ojediněným konvolutem, pokud se tak dá nazvat, je knižní dokument se signaturou 6745. Tato kniha se především skládá z díla „Diadochos“ od Bartoloměje Paprockého z Hlohol a Paprocké Vůle. Je k ní ovšem přiřazena titulní stránka z díla „Práva městská království českého“ od Pavla Kristiána z Koldína a dva listy z rejstříku „Bible české“ od Jiřího Melantricha z Aventýna. Díky přiřazené titulní stránce byla kniha považována za dílo „Práva městská království českého“. Navíc dílo „Diadochos“ je rozděleno na dvě části, a to pod signaturami 6745 a 6746. Knihu se signaturou 6746 tvoří svázaný knižní blok díla „Diadochos“, dílo ovšem není kompletní, chybí začátek a konec knižního bloku. Většina chybějící části knižního bloku je totiž zaevidována pod signaturou 6745 s chybně přiřazeným titulním listem. Tento konvolut je tvořen z chybně řazených volných listů, dvojlistů a složek, u kterých se nedochovalo šití. Dřívější vlastnictví obou knih J. Burdou odhaluje fakt, že v této podobě byl konvolut ještě před muzejní akvizicí. Pravděpodobně někdo v minulosti volné listy z Diadochu oddělil od dochovaného svázaného knižního bloku, následně byl omylem k těmto listům přiřazen titulní list z „Práv městských království českého“ a dva listy rejstříku z Melantrichovy bible.

Listy v konvolutu byly identifikovány díky zdigitalizovaným záznamům na GoogleBooks. Po seřazení přeházených volných listů z Diadochu a porovnání se svázaným korpusem Diadochu (sign. 6746) bylo zjištěno, že listy navazují na knižní blok a dohromady tvoří jednu knihu. Mezi volnými listy pod signaturou 6745 chybí další listy, dílo tedy není kompletní.

4.6 Tisk a ilustrace

V průběhu průzkumu byla také zaznamenávána barva tisku. Obecně se dá říci, že pokud se objevuje červená barva v tisku, kombinace červené barvy s černou se nachází nejčastěji jen na

titulním listu. V knižních blocích historického fondu se červená barva nikde jinde nenacházela a červenočerná kombinace je i tak ojedinělá. To vysvětluje fakt, že „soutisk černé a červené barvy vyžadoval řemeslnou zručnost i dostatek času“, jak uvádí Petr Voit v Encyklopedii knihy. Z tohoto důvodu se častěji vyskytují knihy tištěné pouze černou barvou.

Titulní list bývá zpravidla první potištěný list s informační, estetickou a ochrannou funkcí, titulní listy vznikaly na ochranu knižního bloku při obchodování a zároveň pro identifikaci tisku¹³. Na titulním listu najdeme údaje o obsahu dokumentu, autorovi, tisku či vydání [Tobolka 1949, s. 147]. Typografie a kompozice titulního listu se odvíjela od uměleckého slohu, například v renesanci byl text titulní stránky často tištěn tzv. ztrácející se sazbou. Takovým příkladem je titulní strana v knize „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742). V baroku se titulní list rozprostíral někdy až na tři strany. Rokoko stejně i v sazbě tisku působilo jemností a elegancí, oproti klasicismu typického strohostí a jednoduchostí [Tobolka 1949, s. 149-151].

V době, kdy ještě nebyla reklama, titulní list byl jednou z prvních možností zaujetí čtenáře, proto byly často doprovázeny nejdříve jednoduchými vinětami a později ozdobnými rámy. Postupem času se grafická a obsahová složka oddělila, a tím vznikl frontispis, který často doprovází titulní list. Frontispis byl umístěn před titulním listem jako obrazová vstupní brána tisku se záměrem upoutat čtenáře či kupce knihy. Výskyt frontispisu se rozvinul především ve druhé polovině 17. století [Beránková 2015, s. 37]. Výjevy na frontispisech se vztahovaly jak k autorovi díla, tak k obsahu knihy [Beránková 2015, s. 40].

Ilustrace jsou výtvarnou složkou tištěného díla. Mají vyprávěcí, odbornou nebo dekorativní funkci¹⁴. Ilustrace byly tvořeny pomocí grafických technik, mezi něž do konce 18. století patří dřevorez a mědirytina. Pro tisk dřevorezu jsou typické výrazné linie v kontrastu s plochou a strnulost až hranatost hrubší kresby. Oproti tomu mědirytina je jemnější, jasnější a vzdušnější [Janská 2010, s. 44]. Tenké a přesné linie mědirytu vyběhají do jemné špičky na obou koncích, linky mohou mít variabilní šířku [Janská 2010, s. 50]. Mědirytina je charakteristická grafická technika pro frontispis [Tobolka 1949, s. 150].

V knihovním fondu MMB je dohromady 23 knih obsahující mědirytinový frontispis. Frontispisy se nachází například v jedenáctisvazkovém souboru „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...“ od Françoisa Millota (sign. 6691-6702). V historickém fondu se nachází

13 Titulní list, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Provenien%C4%8Dn%C3%AD_znaky&oldid=17790

14 Ilustrace, Encyklopedie knihy: <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Ilustrace&oldid=17356>

jak vyprávěcí ilustrace doplňující text, převážně ve formě frontispisu, tak ilustrace odborné nebo naučné, které byly připojeny často v podobě příloh, například mapy.

V některých knihách se na titulních stranách objevují heraldické ilustrace v podobě císařského znaku panovníka nebo znak českého království, jako je tomu v knize „Der Rom. Kaij. Auch zu Hungarn und Böhaimb [et]c. Königlichen Majestät Ferdinandi deß andern [und] erneuerte Landes Ordnung deroselben Erb Konigreichs Böhaimb“ od Ferdinanda III. (sign. 6747), kde se na dvou titulních stranách nachází znak císaře Ferdinanda třetího, znak Českého království nebo heraldická kompozice se znaky Českého království, Moravského markrabství, Slezska, Horní a Dolní Lužice.

Častými dekorativními prvky v textu jsou viněty a vlysy. Vlysy se zpravidla vyskytují na začátcích kapitol a viněty na koncích kapitol a někdy také na titulních stranách. V knihách se objevovaly ilustrace pořízené dřevorezou i mědirytinou, někdy se obě dvě techniky nacházely v jednom tisku.

4.7 Přílohy

Příloha je většinou ilustrační doprovod, který je na samostatném listu a do knihy je dodatečně dodán. Přílohy nejsou zařazeny do stránkování knih, mají vlastní číslování a jejich rub je zpravidla prázdný. Jejich výroba probíhala separátně, často jde o tisky z hloubky či plochy, jejíž technologie je odlišná než knihtisk. Přílohy mohou být vevázány na jedno místo v knižním bloku nebo průběžně mezi listy¹⁵. Některé knihy v muzejním fondu obsahují přílohy vevázané ke složce nebo dodatečně jinak připevněné v knižním bloku. V některých knihách jsou přílohy většího formátu a jsou poskládané, konkrétně v knize „Kaisers Leo des Philosophen Strategie und Taktik“ od byzantského císaře Lva VI. (sign. 6736) jsou na konci knižního bloku dodatečně přišité poskládané přílohy s bitevními plány. Některé plány jsou velmi rozsáhlé oproti velikosti knihy. Kniha „Constitutio criminalis Theresiana ...“ (sign. 6752) obsahuje ilustrační přílohy, které jsou vevázány po textu, jsou označeny římskými číslicemi. Jedná se o mědirytinu s ilustracemi mučících nástrojů.

Jiným druhem příloh jsou formuláře, které jsou vevázané do knižního bloku průběžně. Takové se například objevují v souborech „Samlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den sãm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ...“ od Josefa Kropáčka (sign. 6704, 6706, 6707, 6709, 6711-

15 Příloha, Encyklopedie knihy: <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=P%C5%99%C3%ADloha&oldid=15174>

6715) a „Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Leopold des II. in den sämmentlichen K. Erblanden erschienen sind, ...“ (sign. 6703, 6705, 6708, 6710).

Jinou formou příloh jsou tisky, které nejsou součástí svazku, jako je tomu u konvolutu se signaturou 6744. Pod stejnou signaturou jsou evidovány přílohy uchovávané zvlášť v deskách o velikosti A2. Přílohy jsou jen o málo menší než samotné desky. Jedná se převážně o patenty císařovny Marie Terezie. Na přílohách jsou patrné stopy po přeložení, je možné, že byly dříve uloženy s tisky v konvolutu.

5 Materiálová specifika nejstarších exemplářů knihovny

Tato kapitola se věnuje typologii knižních vazeb. Při vázání každé knihy mohly být použity ojedinělé výrobní postupy. Knižní prvky byly nejprve charakterizovány obecně v historickém kontextu. Dále byly hodnoceny prvky nacházející se v knihovním fondu muzea, ty jsou doplněny konkrétními příklady z fondu. V následujícím textu jsou popsány typické znaky pro renesanční, barokní a dalších uměleckých směrů ovlivňující výrobu knižní vazby do přelomu 18. a 19. století. Nejdříve je přiblíženo časové zařazení vazby, dále materiály používané na knižních vazbách, doplňky vazby jako je typ uzavírání nebo kapitálky. Závěr kapitoly se věnuje popisu výroby a vzhledu knižního bloku, protože i zde se mohou projevat různá zpracování jinými knihaři v rámci nákladu knih u stejného vydání.

5.1 Časové určení vazby

Ve fondu starých tisků se objevuje renesanční vazba, barokní a další vlivy z 18. století a začátku 19. století. Část knih byla v minulosti převázána a opravována z důvodů rozsáhlých poškození, například kvůli odděleným deskám od knižního bloku, uvolněného šití nebo chybějících částí knihy. K těmto poškozením docházelo v důsledku častého používání. Naopak jiné knihy takové známky nevykazovaly. Mezi tyto doklady patří například nepoškozený a neznečištěný knižní blok nebo slepené listy z výroby natírané ořízky.

Mezi charakteristické typy renesanční vazby patří slepotisková a zlacená vazba (popis v podkapitole Výzdoba potahového materiálu). Tehdy byl pro tyto vazby tradiční usňový potah [Bohatcová 1990, s. 246]. V knihovním fondu MMB se nachází pouze dvě renesanční vazby, z nich je pouze jedna typická slepotisková. Jedná se o knihu „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742), jejíž vazba o výšce 32 centimetrů chrání rozsáhlé dílo. Dřevěné desky jsou zkosené, potažené usní zdobenou slepotiskem v rámové kompozici, vazba byla doplněna částečně dochovaným typicky renesančním kováním.

Na počátku 17. století dozníval vliv renesance a zároveň se ve formě manýrismu začínal projevovat vliv raného baroka, které se dál vyvíjelo v průběhu 17. století. U barokní vazby se stále používala slepotisková vazba [Bohatcová 1990, s. 322-324]. Pro baroko je charakteristické ukládání a shromažďování knižních sbírek do knihoven, ty tvořily dobové knihovní interiéry. Díky tomuto trendu se dochovalo mnohem více barokních vazeb než renesančních [Bohatcová 1990, s. 327].

Mezi starými tisky v muzejní knihovně v Bechyni se objevují tři typické barokní vazby. Konkrétním příkladem barokní slepotiskové vazby je kniha „Onomatologia oeconomica practica“ od Christopha Otta (sign. 6450). Typově a výzdobou je podobná výše uvedené renesanční slepotiskové vazbě, jsou zde patrné rozdíly pro barokní vazbu. Například desky u barokní jsou zkosené pouze z vnitřní strany desek a dírková hranová spona je charakteristická právě pro barokní vazbu [Sojková 2010, s. 26].

Na přelomu 18. a 19. století se dostávají knihy mezi nejširší lidové vrstvy. Výroba i výzdoba vazby se zjednodušuje [Hamanová 1959, s. 177]. Technologie výroby se přizpůsobily novým podmínkám, výroba začala být rychlá a levná, zároveň řemeslně nedokonalá, připravené materiály přestávaly být kvalitní, knižní produkce byla zlevněna na úkor kvality a výzdoby. Dříve běžná celokožená vazba se stala luxusní. Dražší useň byla doplňovaná levnějším papírem, a tím se omezila slepotisková výzdoba. Jednodušší vazby byly potažené jen papírem, v některých případech zůstávaly lepenky bez potahového materiálu nebo jen potažené na hřbetu [Tobolka 1949, s. 205]. Na přelomu 18. a 19. století přestalo být knihařství uměleckou prací a začalo být pouze řemeslem a později hlavně strojovou velkovýrobou [Tobolka 1949, s. 201].

V knihovním fondu MMB se nachází soubor knih „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...“ od François Millota (sign. 6691-6702) vytištěných na konci 18. století. Všechny knihy v souboru jsou opatřeny celopapírovými vazbami typickými pro 18. a 19. století. Lepenkové desky jsou potažené mramorovaným papírem. Jiným příkladem levnější vazby z přelomu 18. a 19. století je kniha „Ohlášky výročních Svátků a Slavností, ...“ od Jana Chmely (sign. 6728), jejíž vazba je poloplátěná, lepenkové desky jsou potažené plátnem a mramorovaným papírem.

5.2 Potahový materiál

Jak bylo zmíněno, pro renesanční a nastupující barokní vazbu byl typický usňový potah, především u slepotiskových a zlacených vazeb. Kvůli vyšší poptávce a zlevnění vazeb začínaly vznikat polokožené a poloplátěné vazby, u nichž byl hlavní materiál často doplněn papírem. Desky u polokožené vazby byly potažené podél hřbetu a potahový materiál byl zdoben jednoduchým slepotiskem. U kožených vazeb se používaly mořené nebo různě barvené usně vhodné pro zlacení [Bohatcová 1990, s. 248-249]. Někdy byla useň mramorovaná, buď jen stříkáním barvy na materiál nebo rozmytím stříkané barvy [Ulbríková 2017, s. 59]. Mramorované usně se objevují také na vazbách v knižním fondu MMB, například na knize „Všeobecný řád soudní hrdelní“ (sign. 6732). Celokožené a polokožené vazby jsou běžné pro histo-

rický fond muzea, useň je ve fondu nejběžnějším potahovým materiálem. Dalším materiálem byl pergamen. Pergamen byl v minulosti využíván jednak pro měkkou vazbu nebo pro vazbu s pevnými deskami. U obálkových vazeb plní pergamen funkci desek. Na lepenkových deskách bývá pergamen nalepen nebo nasucho přetažen, někdy v kombinaci s dekorativními papíry¹⁶. V muzejní knihovně je jen jedna pergamenová vazba bez výzdoby, jedná se o knihu „Der auf neue Manier abgefaßte und expedite Advocatus ...“ od Franze Heinricha Schadeho (sign. 6729). V tomto případě byl pergamenový potah nalepen na dýhové desky.

Vedle usně se objevují další materiály. Desky jsou buď potažené jedním materiálem nebo jejich kombinací, tak vznikají polokožené, poloplátěné a jiné vazby [Bártová 2014, s. 41-42]. Nejprve se tyto jednodušší vazby používaly pro méně cenné knihy, ovšem postupem času se i v těchto vazbách objevují velmi kvalitní díla [Hamanová 1959, s. 165]. Pro papírové vazby se používaly škrobové, mramorované nebo barevně potištěné papíry někdy doplněné zlatým dekorem [Hamanová 1959, s. 155].

Pod pojmem mramorované papíry jsou zahrnovány dekorativně zušlechťené papíry [Ulbríková 2017, s. 37]. Vzory dekorativních papírů na vazbách v muzejním fondu byly určeny podle vzorníku k diplomové práci L. Ulbríkové *Zošlachtené papiere*. Tzv. mramorovaný vzor, od kterého je název papírů odvozen, patří do skupiny papírů máčených, ty vznikají sejmutím barvy na papír z hladiny tekutiny, na kterou jsou barvy nanášeny [Ulbríková 2017, s. 45]. Papír s tímto vzorem se jako potahový materiál desek nachází na všech svazcích souboru „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...“ od François Millota (sign. 6691-6702). Stejný vzor papíru se objevuje i na dalších vazbách ve fondu, například na knize „Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer“ od Christiana Crusia (sign. 6664), kde je papír doplněn na hřbetě a rozích desek usní.

Tzv. máčený papír s hřebenovým vzorem technologicky vychází z máčeného, jen mezi nakaipáním barev na hladinu a sejmutím barev na papír se barvy upraví pomocí speciálních hřebenuů do různých vzorů [Ulbríková 2017, s. 47]. Nachází se ve fondu jen u jedné vazby na knize „Aufgefangene Briefe ... Zehendes Pacquet“ od Andrease Stübela (sign. 6724). Na této vazbě je však vzor málo viditelný kvůli rozsáhlému poškození.

Škrobové papíry se vyznačují charakteristickou strukturou, která vzniká díky škrobu, do kterého se přidávaly barevné pigmenty. Tato směs se nanasla na papír a dále se s ní pracovalo podle požadovaného vzoru. V knihovním fondu MMB se nachází dva typy škrobového papíru, a to se vzorem otištěným a hřebenovým. Otištěný vzor vzniká nanesením barvy na jeden

16 Pergamenová vazba (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Pergamenov%C3%A1_vazba_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=15390](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Pergamenov%C3%A1_vazba_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=15390)

nebo dva archy, které byly k sobě přiloženy a následně odděleny [Ulbríková 2017, s. 68]. Tím vznikl abstraktní vzor, který je viditelný u knihy „Naučení pro ženicha a nevěstu před oddavkami, ...“ od Josefa Chylíka (sign. 6366). Velká škála vzorů vznikala za použití dalších pomůcek po nanesení barvy na papír, například pomocí štětců nebo hřebenů. Na vazbě knihy „Kniha metodní pro učitele českých škol“ od Johanna Ignaze Felbigera (sign. 6345) je škrobový papír s hřebenovým vzorem. Základem u vzorování byla mřížka a dále byly přidány charakteristické podlouhlé vlnovky.

Dalšími dekorativními papíry objevující se na vazbách v muzejním fondu jsou potištěné s opakujícím se vzorem, které vznikají potiskem jednou nebo ve větším počtu matic či štočků, kdy každá jedna forma je zpravidla nabarvena jednou barvou [Ulbríková 2017, s. 79]. Tyto papíry se označují také jako katunové či kartounové papíry [Ulbríková 2017, s. 84]. Tento potahový materiál se objevuje na třech vazbách v muzejním fondu. Konkrétně na knize „Gesetze und Verfassungen im Justizfache“ (sign. 6748) v polokožené vazbě, kde je useň doplněna katunovým papírem. Na papírovém potahu jsou otisky od dvou forem, jedna červená, druhá zelená, na červené je celoplošný tečkovaný vzor. Na dvou stejných knihách „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetze. ... Dritter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6683 a 6684) s polokoženou vazbou byl použit stejný katunový papír potištěný dvěma razítky nebo válečky s rostlinným motivem.

Mezi nejjednodušší dekorativní papíry patří natíraný, na který byla rovnoměrně natřená barva. K natírání barev se používala různá pojiva, často škrob [Ulbríková 2017, s. 15]. Ve fondu MMB se nachází pouze jedna vazba s natíraným červeným papírem, jedná se o dílo „Generální cechovní artykulové“ (sign. 6741).

V jižních Čechách ke konci 18. století se objevila regionální zvláštnost v podobě celokovových vazeb, u kterých byl na desky a hřbet aplikován ozdobně zpracován tenký plech. Plech byl ozdoben tepáním, rytím, perforací či vkládáním barevných sklíček a kamínků. Největší rozmach těchto vazeb je v první polovině 19. století [Sojková 2010, s. 115]. v knižním fondu MMB se však tyto knihy do konce 18. století neobjevují.

5.3 Výzdoba potahového materiálu

U renesanční vazby byl kladen důraz na výzdobu desek, které reprezentují zavřené knihy [Bohatcová 1990, s. 251]. Na rozdíl od tohoto přístupu byl u barokní vazby záměr vyzdobit hřbet pro knihovní interiérové celky [Bohatcová 1990, s. 324].

Pro renesanci byly typické slepotiskové a zlacené vazby. Slepotiskové vazby později v baroku pokračují v renesanční tradici, jejichž typická výzdoba se vyznačuje rámovou kompozicí. Kompozice je tvořena pomocí linek a válečku. Jejich využitím jsou tvořeny rámy od okrajů desek postupně po nejmenší rám, kterému uprostřed plochy dominuje tzv. střední pole vyplněné plotnou nebo jiným dekorem. V rámové kompozici se objevují tzv. vložená pole protáhleho obdélníkového tvaru, která byla určena pro iniciály vlastníka a vnošení, tedy pro supralibros [Bohatcová 1990, s. 251]. U slepotiskové vazby se mohou objevovat prvky zlacené vazby a naopak [Bohatcová 1990, s. 246].

Rámová kompozice se nachází na třech slepotiskových vazbách v historickém fondu MMB, například u typické renesanční vazby již zmíněné knihy „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742). Kompozici vytváří linky, které vyměřují prostor pro další výzdobu pomocí válečků a razidel. Na této výzdobě jsou figurální výjevy apoštolů s jejich jmény. Mezi dalším vnitřním rámem a rámem s apoštoly jsou vložená pole pro supralibros, ovšem údaje nebyly vyplněny a tato místa jsou prázdná. Výzdoba nenesla znaky po zlacení, jedná se o čistě slepotiskovou vazbu. Mezi barokní slepotiskové vazby z knižního fondu patří například knihy „Onomatologia oeconomica practica“ od Christopa Otta (sign. 6450) a „Sacra Biblia“ (sign. 6465). Taktéž u těchto knih se nachází stejné prvky jako u výše popsané renesanční, jen pro výzdobu byly použity odlišné ornamenty. Na vazbě knihy „Sacra Biblia“ (sign. 6465) jsou vložená pole ozdobená třemi hvězdičkami.

Zlacená vazba je kvalitnější prací než vazba slepotisková, proto také chrání vzácnější díla a ve výzdobě u ní převažuje dominantová kompozice. Hlavním prvkem je plošná dominant, která je umístěna do středu desky. Okraj desek je obvykle opět doplněn rámem [Bohatcová 1990, s. 251]. Motivem dominanty bývá ornamentální kartuš nebo heraldické supralibros [Bohatcová 1990, s. 325]. Supralibros, vlastnický znak soukromé osoby, rodu nebo instituce, se nejčastěji nachází na potahu uprostřed desek nebo na hřbetu¹⁷. Kromě rodových znaků se mohou objevovat také tituly a hodnosti nositelů znaku, plná jména, opisy obsahující iniciály, krátké verše apod [Nuska 1962, s. 32]. Zlacená vazba se supralibros je považovaná za knižní vazbu „vyššího“ typu oproti „nižší“ slepotiskové. Ovšem supralibros nacházející se na slepotiskové vazbě ji povyšuje na individuální knihařskou práci [Voit 2020, s. 140-141].

Výzdoba barokních vazeb se postupně odlehčuje od té renesanční, například jednoduché dominanty se nachází v prázdném poli desek, někdy jsou orámované jen zdobným lemem nebo několika linkami [Bohatcová 1990, s. 325]. V historickém knižním fondu MMB nebyla za-

¹⁷ Supralibros (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Supralibros_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=16648](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Supralibros_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=16648)

znamenána žádná kniha se znaky supralibros, ani typická zlacená vazba s dominantovou kompozicí.

Také běžnější knihy v kožené nebo pergamenové vazbě bývaly opatřeny slepotiskem, někdy zlaceným [Hamanová 1959, s. 154]. Ten se dnes někdy objevuje jako zčernalý ornament [Bohatcová 1990, s. 252]. Zlacení desek bylo u vzácnějších tisků doplněno bohatou výzdobou hřbetů, méně pak na hranách desek nebo na vnitřních okrajích desek [Hamanová 1959, s. 128].

Pro výzdobu knižní vazby 18. století bylo typické prolínání slohových prvků s individuálním vkusem, objevovalo se mnoho nových vzorů¹⁸. Ve výzdobě oproti barokní okázalosti nastoupila hravost rokoka, což se projevilo spíše v detailu ornamentu, kupříkladu motivy krajek, mušlí nebo sítěk [Hamanová 1959, s. 133]. Tyto dekory tvořily lehký, vzdušný lem podél okrajů desek, často zlacený [Tobolka 1949, s. 199]. Střed plochy zůstával obvykle prázdný [Hamanová 1959, s. 133].

Konkrétním příkladem takové vazby ze sbírek bechyňského muzea je kniha „Kurze Mari-anische Andacht“ (sign. 4514), na jejíž deskách je zlacený slepotisk s rostlinnými ornamenty a motivem síťky. Zlacený slepotisk se objevuje také na hranách desek a hřbetu knihy.

Klasicismus se ve výzdobě projevoval střídými rámci často tvořených jednoduchými linkami¹⁹. Jeho střízlivost na přelomu 18. a 19. století přecházela do empirového slohu, který se vyznačuje jednoduchostí. Desky byly často ozdobeny pouze rámem ve formě jednoduchého až strohého pruhu, někdy se supralibros uprostřed desky [Bohatcová 1990, s. 327].

Taktéž v muzejním fondu se nejčastěji nachází kožené vazby jen s ozdobným rámem nebo jednoduchými linkami, doplněné linkami na hřbetu podél vazů. Při průzkumu byly zaznamenány dva typy rámu na vazbách, a sice ozdobný rám podél okrajů desek, který je ornamentálně bohatší a rám tvořený jen několika jednoduchými nebo jemnými ozdobnými linkami. Například u souboru devíti svazků „Samlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den säm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ...“ od Josefa Kropáčka (sign. 6704, 6706, 6707, 6709, 6711-6715) se nachází oba dva rámy. U prvních čtyř svazků (sign. 6704, 6706, 6707, 6709) byla výzdoba na deskách vytvořena pomocí ozdobných linek stejným způsobem, kdežto u svazků dalších pěti svazků (sign. 6711-6715) byly ozdobné rámy vytvořeny za použití různých kombinací ornamentů.

18 Vazba (výzdoba), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Vazba_\(v%C3%BDzoba\)&oldid=17737](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Vazba_(v%C3%BDzoba)&oldid=17737)

19 Tamtéž

Dalším typem výzdoby, která se objevuje v knižním fondu muzea, je tzv. vzor „rectangular“, který je odlehčenou a zjednodušenou formou rámové kompozice²⁰. Ta se konkrétně objevuje u knihy „Veliký život pana a spasitele našeho Krista Ježíše“ od Martina von Cochem (sign. 6463).

Zajímavou kombinací výzdoby je například vazba knihy „Praxis pietatis, to jest o cvičení se v pobožnosti ...“ od Lewise Baylyho (sign. 6358), kde se kombinuje slepotiskový ozdobný rám s drobnou ornamentální dominantou a celá plocha desek je navíc vyplněna jemným deko-rem. Na hřbetu jsou jednoduché linky podél vazů.

5.4 Desky

V průběhu vývoje knižní vazby se velikost knih postupně zmenšovala. Knihy určené pro širokou veřejnost byly menších formátů a byly vyrobeny z lehčích materiálů. Renesanční vazba pokračuje v gotické tradici dřevěných desek. U vzácnějších děl i po období baroka zůstávaly větší formáty vazby v dřevěných deskách, u takových knih převládala robustnost a reprezentativnost [Bohatcová 1990, s. 244]. Dřevěné desky byly často různě zkosené na okrajích z vnější i vnitřní strany [Bohatcová 1990, s. 248] a jejich síla se odvíjela od formátu knihy. Zpravidla byly doplněny kováním. Již v průběhu 16. století se začaly objevovat desky lepenkové [Bártová 2014, s. 141], ty se díky ruční výrobě vyznačují odlišnými vlastnostmi především lehkostí a měkkostí. V 19. století byla lepenka běžným materiálem na ochranu knižního bloku [Greenfield 2002, s. 109].

V knižním fondu MMB se nejčastěji objevují právě lepenkové desky, a to u všech možných velikostí knih. Druhým nejčastějším materiálem desek je dýha. Dýhové desky jsou oproti dřevěným deskám tenké. Dýha je zpravidla silná do 3 mm, například u barokních vazeb se používaly dýhy o síle 1,2-4 mm [Kubička a Zelinger 2004, s. 60]. Zajímavou kombinací materiálů desek je dýha vyztužená lepenkou. Lepenka byla zřejmě přidána kvůli slepotisku, protože je jako měkký podklad vhodnější pro slepotisk a zlacení [Sojková 2010, s. 102].

Dřevěné desky jsou součástí vazby u sedmi knih, žádná z nich není menší než 22 cm. Dvě knihy ze 16. století s dřevěnými deskami jsou vysoké kolem 30 centimetrů, ostatní z 18. století mají rozsah výšky mezi 22 až 26 centimetrů, není tedy pravidlem, že by dřevěné desky byly součástí jen větších vazeb. Hrany desek bývají zkosené, například u knihy „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742) jsou zkosené z vnější i vnitřní strany. Součástí těchto

²⁰ Vazba se vzorem „rectangular“, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Vazba_se_vzorem_%E2%80%9Erectangular%E2%80%9C&oldid=15533

vazeb jsou často kovové spony, v historickém fondu muzea se objevují u šesti knižních vazeb (viz v podkapitole Uzavírání desek).

Patnáct knih je bez desek. Na několika vazbách jsou však viditelné doklady o tom, že kniha byla dříve opatřena deskami. U ostatních knih se pravděpodobně jednalo o dočasnou provizorní vazbu, která má ochránit knižní blok před definitivní vazbou na přání majitele²¹. U tohoto typu knih jsou knižní bloky sešity, seříznuty, na hřbet byl nalepen ochranný papír, v některých případech chrání přední i zadní listy. U několika knih se dochoval nebo nebyl použit.

5.5 Hřbet

Hřbet se nachází mezi zadní a přední deskou. Jednotlivé složky knižního bloku na něm pohromadě visí [Tobolka 1949, s. 180]. Oblý hřbet, který se začíná objevovat u renesanční vazby, vzniká zkulacením knižního bloku. Způsob šití vazů a potahový materiál ovlivňují vzhled hřbetu. Při použití usně na potah je materiál nalepen přímo na hřbet a kopíruje tvar hřbetu, u pergamenového potahu je hřbet volný, materiál se na hřbet nelepil. Vazy rozdělují hřbet na tzv. mezivazní pole. Hřbet může být takto dělen pomocí tzv. pravých či nepravých vazů. Právě vazy kopírují strukturu šitých vazů, nepravé vazy jsou vytvořené na tzv. hřbetníku a vazy jen imitují. V případě tzv. zapořitých vazů, kdy jsou vazy všité do zářezů ve složkách, je hřbet hladký bez viditelných vazů nebo jsou na hřbetu vytvořeny nepravé vazy [Bártová 2014, s. 134].

V kapitole o výzdobě je již zmíněno, že výzdoba hřbetu se rozvinula především u barokních knižních vazeb. Nejčastěji byl dekorován slepotiskem, často doplněn zlacením. V klášterních knihovnách často docházelo k přetírání knižních hřbetů bílou nebo jinou barvou pro sjednocení knihovných interiérů. Někdy byly hřbety přelepeny světlým papírem či usní, desky byly ponechány v původním vzhledu. Knižní vazby z různých zdrojů a různého stáří byly tímto způsobem unifikovány. Sjednocené hřbety měly následně prostor pro označování jednotlivých knih signaturami. Přebarvování hřbetů mohlo mít i symbolický význam, kdy barva na hřbetech korespondovala s barvou roucha řádu. Zakrytí původních hřbetů způsobilo u mnoha knih poškození až ztráty dřívě jinak bohatě zdobených a luxusních vazeb [Bohatcová 1990, s. 329]. U barokních vazeb se začaly objevovat nápisy v horní části hřbetu. Často zde byl vytlačen stručný název knihy. Někdy byl nápis součástí slepotiskové výzdoby, v jiných případech se

21 Provizorní vazba, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Provizorn%C3%AD_vazba&oldid=15141

nápisy objevovaly na štítcích. Štítky byly často vyrobeny odlišným materiálem jiné barvy než potah [Bohatcová 1990, s. 324].

Ve sbírkách MMB se převážně nachází zaoblené hřbety, u tenších svazků nikoliv. U dvou knih byl hřbet přetřen bílou barvou. U knihy „Die heilige Schrift des neuen Testaments, Zweyter Theil ...“ od Dominika von Brentano (sign. 6444) je původně bílá barva zahnědlá. Na hřbetu knihy „Zodiacus Philosophicus“ od Thaddäuse Franze Schweigera (sign. 6738) je barva u horní i dolní hlavice doplněná světlými papíry.

U všech knih s usňovým potahem a pravými vazy, jsou jednotlivé vazy olemovány slepotiskem, minimálně jednoduchou linkou, někdy je výzdoba bohatší. V historickém muzejním fondu se nenachází vazba s tzv. nepravými vazy. V horní části hřbetů knih občas nachází štítky, ty jsou detailněji popsány v kapitole „Provenience“.

5.6 Uzavírání desek

U většiny knih historického fondu MMB se žádný mechanismus zavírání knihy nevyskytuje. U devíti knižních vazeb se objevují tři typy uzavírání. U šesti knih se nachází kovové spony, na dvou knihách tkanice a u jedné knihy usňové řemínky na zavázání. Přestože se v historii objevovalo na knižních vazbách množství typů spon, popis je věnován pouze typům, které se vyskytují ve fondu.

Knižní vazby větších formátů zvláště cenných děl byly zpravidla opatřeny kováním [Bohatcová 1990, s. 246]. Kovové spony svírají knihu a chrání tak knižní blok před nečistotami [Sojková 2010, s. 102]. Pro dřevěné desky slepotiskových vazeb byly charakteristické mosazné háčkové spony [Bohatcová 1990, s. 246]. Tzv. háčkové spony se stávají během 16. a v 1. polovině 17. století nejběžnějším typem kování. V první polovině 16. století se začala objevovat háčková spona s kolíčkovou záchytkou, která se nachází u knihy „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742). Na vazbě je typický štítek z poloviny 16. století. Je štíhlejší, drobnější, vytvořený do čepelovitého tvaru s úzkým háčkem na sponu, jejíž typický tvar je směrem ke kořeni do písmene „T“ [Sojková 2010, s. 103]. Čepelovitý štítek spony s kolíčkovou záchytkou je puncovaný s dekorem rysek a terčíku. Z kování u této knihy se dochoval pouze štítek se záchytkou. Ze spony se dochovaly pouze fixační štítky, přichycené dvěma hřebíky, s fragmenty usňových řemínků, na které byly dříve upevněny kovové spony.

Ke konci 16. století se prosazuje háčková spona s kloubem. Místo usňového řemínku ke spojení se zadní deskou je tělo spony prodlouženo ke kloubu na okraji zadní desky. Kloub na zadní desce spojuje tělo spony se štítkem, který má stejný tvar jako štítek na přední desce. Ští-

tek s kuličkovou záchytkou se nachází na přední desce knihy [Sojková 2010, s. 103]. Tento typ kování se nachází na knižní vazbě konvolutu s hlavním dílem „Geseze und Verfassungen im Justizfache ... Jahrgang von 1784 bis 1785“ (sign. 6749). Štítky jsou čtvercového tvaru s liliovým zakončením zachycené třemi hřebíky. Spona je ozdobena vyrytou hvězdící či květem.

Ke konci 17. století se začíná objevovat dírková hranová spona, která je v průběhu 18. století velmi oblíbená. Trn je upevněn do hrany přední desky. Tělo spony má otvor, díky němuž zapadá do trnu, je tvořeno plechem, který je nad otvorem přehnutý a tím je zdvojený. Mezi těmito plechy je vložen usňový řemínek, který je uchycen k zadní desce. Spony bývají jednoduše ozdobené linkami či puncováním. Masivnější těla spon mohou být vyrobena také odlitím [Sojková 2010, s. 114].

Spona dírková hranová se nachází v knižním fondu na třech vazbách. Pouze v jednom případě je celé kování dochováno, a to u knihy „Onomatologia oeconomica practica“ od Christopa Otta (sign. 6450). Dva usňové řemínky jsou přichyceny k zadní desce pomocí hřebíků, spony jsou vyrobeny z ozdobně vyřezaného plechu.

U dalších dvou knih se zachovaly především trny. U knihy „Sacra Biblia“ (sign. 6465) jsou v přední desce umístěny trny a na zadní desce usňové řemínky pomocí jednoho hřebíku. Dochovaly se oba dva celé řemínky, jsou ozdobeny slepotiskem stejně jako desky knihy. U knihy „Veliký život pana a spasitele našeho Krista Ježíše“ od Martina von Cochem (sign. 6463) se dochovaly na přední desce trny a na zadní desce fragment z horního usňového řemínku.

Na lepenkových deskách nahrazují kování usňové řemínky nebo textilní tkanice [Sojková 2010, s. 113]. V historickém fondu MMB jsou dvě vazby s textilními tkanicemi a jedna s usňovými řemínky. Například pergamenová vazba knihy „Der auf neue Manier abgefaßte und expedite Advocatus ...“ od Franze Heinricha Schadeho (sign. 6729) je doplněna dvěma zelenými textilními tkanicemi. Kniha „Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých, První kniha“ od Heinricha Büntinga (sign. 6469) v hnědé celokožené vazbě byla opatřena světlými tenkými proužky z usně.

5.7 Kapitálky

Kapitálky se nachází na obou koncích hřbetu knižního bloku, jsou přechodem mezi hřbetem a ořízkou, a tím chrání knižní hřbet od prachu. Dříve se jednalo o tzv. kapitálové vazby, ty byly

přišité k deskám a šití procházelo středem složek²². Jejich připevnění ke hřbetu, dříve i k deskám, se měnilo spolu s vývojem knižní vazby. Přesahy z desek postupně zmizely a kapitálky se začaly lepit přímo na hřbet [Cermanová 2008, s. 14]. Dříve měl kapitálek ochrannou funkci doplněnou dekorativní, ta se ale postupem času stala stěžejní [Cermanová 2008, s. 10]. Od počátku zavedení kapitálků se kladl důraz na barevné sladění s ořízkou a zabarvením potahového materiálu [Cermanová 2008, s. 13].

Mezi nejčastěji využívané typy kapitálků patřily tzv. základní zdobené a nalepované [Cermanová 2008, s. 14]. Pro ruční šití základního zdobeného kapitálku je typické použití barevných nití, které se střídavě obtáčejí kolem jádra a nit prochází středy některých složek [Cermanová 2008, s. 49]. Šitý kapitálek je charakteristický pro renesanční vazbu [Bohatcová 1990, s. 248]. Nalepovaný kapitálek je nalepen na okraj hřbetu knihy. Základ tohoto kapitálku tvoří proužek, například z pergamenu nebo plátna, který je navrchu ozdoben obtočenými barevnými nitěmi [Cermanová 2008, s. 51]. Oba dva typy kapitálků se začaly objevovat na vazbách ke konci 15. století a v umělecké knižní vazbě se používají dodnes [Cermanová 2008, s. 14].

Existuje více kapitálků, ovšem výše uvedené jsou nejběžnější a objevují se u knih v historickém fondu muzea. Na deseti knihách se nachází ručně šité kapitálky, tedy základní zdobené. Na vazbách je vidět, že se vazači snažili, aby kapitálek barevně korespondoval s celkovým vzhledem vazby. Při šití byl barevná nit zpravidla kombinována s bílou. Například vkusná kombinace je u pergamenové vazby s modrou natíranou ořízkou doplněná kapitálkem z okrové a bílé nitě. Jedná se o knihu „Der auf neue Manier abgefaßte und expedite Advocatus ...“ od Franze Heinricha Schadeho (sign. 6729). U osmi knih se nachází lepené textilní kapitálky, většinou s barevným vrchem, který opět barevně ladí s vazbou a ořízkou. Ty se například nachází u knihy „Erneuter alter Gnaden Brunn oder das wunderbare Gnaden Bild ...“ (sign. 6394). Celokožená vazba s částečně zlaceným slepotiskem je doplněna zlacenou ořízkou, která je u hřbetu ozdobena červenobílými lepenými kapitálky.

V 19. století jsou obvykle kapitálky tvořené proužkem plátna nebo pomalovaným proužkem papíru obtočené kolem motouzu [Greenfield 2002, s. 68]. Takové kapitálky se ve fondu objevují u dvou vazeb. U knihy „C. F. Gellerts sämtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517) byl kapitálek vytvořen z proužku papíru, který je obtočen kolem motouzového jádra. V místech kolem jádra je papír pomalovaný na způsob střídajících se nití jako u šitých kapitálků. Podobný kapitálek tvořený z plátěného proužku je u knihy

²² Kapitálek (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Kapit%C3%A1lek_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=15419](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Kapit%C3%A1lek_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=15419)

„Das Buch des Lebens, worin die unendliche Liebe Jesu des Erloesers ...“ od Josepha Waldnera (sign. 6398). Plátno na místech kolem jádra není nijak ozdobeno. U knihy „Reales Staats Zeitungs und Conversations Lexicon“ od Johanna Hübnera (sign. 6737) díky odlepenému hřbetu jsou patrné stopy po nedochovaných kapitálcích. V muzejním fondu je 71 knih bez kapitálek.

5.8 Ořízka

Ořízkou je nazývána horní, dolní a přední strana knižního bloku. Ořízka chrání knižní blok před vniknutím nečistot a proti chemickému působení například z ovzduší [Tobolka 1949, s. 180]. Ořízka vzniká seříznutím hran knižního bloku, okraje jsou tak zbaveny nerovností. Po seříznutí bývá zkulacen hřbet, a tím vzniká tzv. vhloubená ořízka [Bártová 2014, s. 146]. Dále mohly být ořízky upravovány barvením nebo zlacením. Mezi běžné metody barvení patří natírání a stříkání. Natírané ořízky jsou opatřeny jednotnou barvou. Stříkání ořízek může být provedeno jednou barvou nebo kombinací více barev.

Mezi další zušlechtění ořízek patří mramorování či škrobový nátěr, které vznikaly stejným způsobem jako mramorované a škrobové papíry. Zlacení ořízek patřilo mezi nejnákladnější, ale také nejkvalitnější úpravu [Bártová 2014, s. 146]. U zlacených ořízek se někdy objevuje cizelování nebo puncování. Při cizelování byly do ořízky ryty ornamenty a pro puncování se používala puncovací razidla²³. U některých knih byly okraje po ořezu ponechány bez barvení a dalších úprav a některé knihy nebyly ořezány vůbec [Bártová 2014, s. 146].

Pro renesanční vazbu je typická natíraná ořízka, nejčastěji červenou nebo modrou barvou. V renesanci byly zlacené ořízky doplňované puncováním [Bártová 2017, s. 61]. Barokní ořízky byly stříkané, mramorované, natírané, u vzácnějších knih byly zlacené někdy doplněné cizelováním [Bohatcová 1990, s. 324].

V muzejním fondu se nachází 32 knih s ořízkou bez barevných úprav, 31 je stříkaných a 21 natíraných. Často se v knižním bloku vyskytují stopy po natírání kvůli nedokonalému sevření bloku při úpravě ořízky [Bártová 2017, s. 61]. V případě poškození mohla být díky tomu ořízka lépe identifikována. Bylo možné poznat rozdíl mezi kapkami od stříkání nebo stékání barvy od štětce. Jak je výše uvedeno, u české knižní vazby byly oblíbené červené a modré barvy, to potvrzuje také výskyt barvených ořízek u knih ve sbírkách MMB. Nejčastěji se vyskytovaly různé odstíny červené barvy. Ve fondu se nachází tři knihy se zlacenou ořízkou.

23 Ořízka (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=O%C5%99%C3%ADzka_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=16867](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=O%C5%99%C3%ADzka_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=16867)

Ořízka knihy „Marianisches Alphabeth“ od Jeremiase Drexela (sign. 6393) je ozdobena puncováním, u hřbetu byl vytečkován půlkruh. U dvou knih je ořízka pomalovaná různými tahy štětce. U knihy „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetze. ... Dritter Band.“ od Johanna Rotha (sign. 6684) jsou na ořízce tahy jasné a pravidelné. Ořízka u knihy „Masechet Baba Batra min Talmud Bavli“ (sign. 6474) je vybledlá a tahy nejsou téměř viditelné. Navíc jsou na ořízce stopy od inkoustového popisku.

5.9 Předsádky

Předsádka je dvoulist připevněný k začátku a ke konci knižního bloku, je přechodem mezi deskami a knižním blokem. Její účel je chránit krajní listy knižního bloku [Tobolka 1949, s. 180] a zpevnění vazby mezi deskami a knižním blokem [Hamanová 1959, s. 173].

List nalepený na vnitřní straně desky se nazývá přideštití. Některé předsádky jsou zpevněny dalším listem nebo dvoulistem. Zakrácené pomocné listy pod přideštitím jsou označovány jako křidélka a zpevňují předsádky v místě drážky. Protože vylepení přideštití je posledním krokem knihvazače, pod přideštitím jsou schovány vazy, záložky potahu a případně části prvků použité pro uzavírání knižní vazby. Některé předsádky jsou ke knižnímu bloku pouze přilepeny na hřbetní hranu první a poslední složky [Bártová 2014, s. 166].

Předsádky jsou součástí knižních vazeb od 15. století a zpravidla byly připravovány z kvalitního ručního papíru. Od 17. století se začínají objevovat předsádky z ručně vyráběných dekorativních papírů, jako jsou škrabové, mramorované, natírané nebo jinak vzorované [Hamanová 1959, s. 173]. Předsádky z dekorativních papírů bývaly často do knihy vlepeny [Bártová 2014, s. 166]. Ojedinele jsou také předsádky ze zlaceného papíru s dalšími dekorativními prvky. U rokokových knižních vazeb se používalo moaré hedvábí či později jeho papírové imitace [Bohatcová 1990, s. 324].

Mezi starými tisky MMB je 74 knih s předsádkami zhotovených z ručního papíru bez výzdoby. Pro dostatečnou ochranu je předsádkový papír často silnější než listy v knižním bloku. Předsádky byly buď šité s knižním blokem, dodatečně vlepené nebo tyto techniky byly kombinovány. Z důvodu velkého množství různých předsádek jsou jednotlivé předsádky popsány u daných knih pouze ve formuláři s přiloženým nákresem. U některých předsádek jsou filigrány, často jsou odlišné od filigránů v knižním bloku.

Mimo předsádky z čistého papíru se v muzejním fondu nachází tři vazby s předsádkami z mramorovaného papíru a dvě se škrabovým papírem. Podle vzorníku k diplomové práci

L. Ulbríkové „Zoßfachtené papiere“ byly identifikovány vzory dekorativních papírů. Před-
sádky v knize „Das Buch des Lebens, worin die unendliche Liebe Jesu des Erloesers ...“ od
Josepha Waldnera (sign. 6398) byly vytvořeny z tzv. máčeného papíru, stejně tak u knihy „Po-
styla“ od Leonharda Goffiného (sign. 6451), u které se dochovala pouze přidešť.

Předsádky v knize „Kurze Marianische Andacht“ (sign. 4514) jsou vytvořeny ze škrobového
papíru s hřebenovým vzorem doplněným otiskem štočku. U knihy „Topographisches Post Le-
xikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer“ od Christiana Crusia (sign. 6664) byl na přidešť
vlepený škrobový otištěný papír. Na přední předsádce je vidět, že na otisk byl použitý jeden
arch přeložený napůl.

Do knihy s titulem „Erneuter alter Gnaden Brunn oder das wunderbare Gnaden Bild ...“
(sign. 6394) v luxusnější vazbě byly vyrobeny předsádky z lesklého růžového papíru. Na roz-
díl od toho se v knize „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“
(sign. 6470) nachází předsádky z papíru bez patrného žebrování. Jedná se o převazbu, může
jít tedy o vazbu s pozdějšího období s novějšími materiály, tedy se strojním papírem nebo
s tzv. velinovým bez žebrování. V devíti knihách se předsádky nevyskytují. U čtyř knih se ne-
dochovala vazba včetně předsádek. Jedna vazba postrádá předsádky, ovšem desky dochované
jsou. Čtyři knihy s provizorní vazbou nemají předsádky, u těchto knih byla teprve plánovaná
vazba, ale k té nakonec nedošlo.

5.10 Knižní blok

Knižní blok starých tisků bývá vyroben z archů ručního papíru, které se skládají do složek. Je-
den arch většinou tvoří jednu složku. Složky jsou přišité k vazům nebo tkanicím a formují tak
knížní blok. Krajnými listy knižního bloku jsou výše zmíněné předsádky.

Papírové archy byly vyrobeny z vláknitých zbytků lněných a bavlněných hadrů. Dřevovina se
začala používat až v polovině 19. století [Bland 2010, s. 32]. Ruční papír lze poznat podle tzv.
žebrování neboli veržé, které je viditelné v průhledu. Ovšem od poloviny 18. století se začaly
vyrábět i hladké ruční papíry bez žebrování, tzv. velinové²⁴. Na papírech jsou viditelné jak
stopy žebrování ze síta, tak filigrány neboli průsvitky [Bland 2010, s. 39]. Filigrán byl vyro-
ben z tenkého drátku a připevněn na povrch síta, na které se čerpala papírovina při výrobě
papíru. V místech, kde byl filigrán, je následně arch tenčí, tedy průsvitnější. Filigrány fungo-
valy jako označení původu, jakosti papíru i jako ochrana pro výrobce i spotřebitele [Tobolka

24 Papír veržé, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Pap%C3%ADr_ver%C5%BE%C3%A9&oldid=16832

1949, s. 24-25]. Díky výskytu filigránů lze identifikovat původ papírů a jejich časové zařazení [Bland 2010, s. 26]. Při studiu filigránů je třeba neopomenout fakt, že v minulosti docházelo k napodobování oblíbených papírů konkurenčními papírnami [Tobolka 1949, s. 25].

Formát knihy je další vlastnost, která souvisí s výrobou knižního bloku. Již od konce 15. století byl formát určován podle počtu přeložení archu [Tobolka 1949, s. 52]. Pokud byl arch přeložen jednou, šlo o folio, byl-li přeložen dvakrát, jednalo se o kvart, v případě přeložení třikrát, označoval se formát jako osmerka a pokud byl arch přeložen čtyřikrát, kniha měla formát šestnácterky²⁵. V případě knihy, která je širší než vyšší, jde o formát příčný [Tobolka 1949, s. 55]. Ačkoliv měly knihy různé velikosti, mohlo jít o folio i v případě velikosti jako kvart, a to díky několikerému zmenšování knihy ořezem. Dříve se v knihách ponechával prostor podél okrajů pro případné poznámky [Hunter 2014, s. 228]. Počet listů ve složce ovšem nemusí odpovídat počtu přeložení archu, protože se přeložené archymohly například u foliového formátu vložit do sebe a vytvořit tak jednu složku o více listech než je u folia zvykem [Bland 2010, s. 53].

Protože se formáty knih určovaly více způsoby, začaly se tvořit návrhy na unifikaci formátů. V roce 1922 byla založena Československá normalizační společnost, která se mimo jiné věnovala normalizaci formátu papíru. Rozměry běžného papíru se podle německého vzoru rozdělily na čtyři řady A, B, C, D. Hlavní řada a obsahuje 12 formátů, z nich například formát A5, velikostí osmerky s rozměry 148 x 210 mm byl prohlášen společností za nejvhodnější formát pro běžnou četbu [Tobolka 1949, s. 55-56]. Formáty B, C, D jsou doplňkové a využívány v případech, kdy formát a nevyhovuje. Sjednocení formátu papíru vede také ke sjednocení formátu knih, vhodnější pro lepší využití v knihovnách, archivech i obchodních skladech, především pro skladování, manipulaci a výhodnější balení knih [Dolenský 1926, s. 324]. Dnes je zvykem určit formát knihy uvedením výšky knihy v centimetrech. Tento trend se zpočátku rozvinul mezi knihkupci a knihovníky, formát knih byl určován podle výšky knihy pro uložení v policích [Tobolka 1949, s. 54].

U většiny knih z historického fondu MMB je patrné žebrování. U 18 knih byl zaznamenán výskyt filigránů na listech v knižním bloku. U několika dalších knih jsou filigrány pouze na předsádkách nebo frontispisu. Většinou se jedná o obrazové filigrány nebo různé iniciály. V několika případech se na jednom archu nachází více filigránů. Je možné, že některé další knihy také obsahují filigrány, mohou se ovšem nacházet ve hřbetní části nebo mohly být v minulosti ořezány.

25 Formát knihy, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Form%C3%A1t_knihy&oldid=13957

Při studiu papírové podložky knižních bloků byl určen směr papíru, který byl definován podle otisků osnovy z výrobního síta. Směr papíru je využíván jako vodítko k identifikaci formátu knihy. Nejběžnější jsou čtyři formáty. Největší je folio označované 2°, kvart jako 4°, osmerka 8° a šestnáctěrka 16^{o26}. Směr ručního papíru je u formátů různý. U folia a osmerky vede otisk osnovy svisle, otisk útku vodorovně. U kvartových formátů vedou tyto otisky síta opačně, tedy osnova vodorovně a útek svisle [Hunter 2014, s. 228]. Otisky osnovy jsou viditelnější než stopy od útku a mezi jednotlivými příčkami osnovy jsou rozestupy 18 až 21 milimetrů [Bland 2010, s. 27]. V knižním fondu MMB se nejčastěji nachází formát osmerky, dále folio a v jednom případě kvart.

V jednom svazku se mohou nacházet rozdílné kvality papíru [Tobolka 1949, s. 28]. Takovým příkladem je kniha „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreicher Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6681), kde rejstřík tohoto díla je vytištěn na odlišném ručním papíru.

26 Formát knihy, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Form%C3%A1t_knihy&oldid=13957

6 Provenience

Většina tištěných knih pochází z vydání většího množství výtisků a provenienční záznamy a značky nám odhalují jedinečný příběh každého svazku. Díky dokladům provenience v knihách se stávají jednotlivé knihy jedinečným artefaktem [Bland 2010, s. 2]. Provenienční značky zahrnují jakékoliv značky, záznamy a poznámky, které dokazují známky o dřívějších majitelích knih a čtenářích [*Certifikovaná metodika evidence knižní provenience a vlastníků knih*, s. 2]. Provenienční záznamy nám také mohou naznačit jednání a myšlení lidí, kteří byli dřívějšími majiteli knih [Sherman 2009, s. xv], na druhou stranu čisté knihy bez výskytu provenience jsou například mezi bibliofily cennější, knihy jsou neposkvřené a nepoužívané, tedy v „lepšímu stavu“. Nepopsané knihy nejsou jen dokladem slušnosti, ale také vědomí skutečnosti, že knihy, se kterými bylo zacházeno správně, mají vyšší pravděpodobnost delší životnosti a budou k dispozici dalším čtenářům [Sherman 2009, s. 162]. Kult čisté knihy je spojen s růstem institucionálních knihoven [Sherman 2009, s. 157]. Je skutečně obtížné výskyt proveniencí odsuzovat či naopak schvalovat a je vhodné diskutovat o tom, co přesně dává starším tiskům v současnosti hodnotu [Sherman 2009, s. 178]. Naštěstí evidence provenienčních znaků je poměrně mladý obor a postupně se vyvíjí jak v zahraničí tak i v České republice [*Certifikovaná metodika evidence knižní provenience a vlastníků knih*, s. 3].

Provenienční znaky jako supralibros, exlibris, razítka, ruční vpisky nebo kresby se mohou nacházet uvnitř bloku, na vazbě i na samostatných lístcích²⁷.

V průběhu průzkumu knihovního fondu MMB byly zaznamenány výskyty více typů proveniencí. Některé provenience jako supralibros a tištěná signatura, které jsou obvykle běžné, se v muzejním fondu nevyskytovaly. Z tohoto důvodu nebyly zařazeny do finálního formuláře a v textu nejsou zmíněny. V následujících podkapitolách jsou uvedeny typy proveniencí, které se v knihovním fondu nacházely, se stručným popisem a shrnutím v jaké formě se provenience objevuje, případně jejich nejčastější lokace.

6.1 Signatury

Signatura je číselná, písmenná nebo kombinovaná forma zápisu evidence jednotlivých exemplářů, která určuje umístění jednotlivých svazků ve fondu²⁸. Knihy ve fondu MMB byly zaevidovány chronologicky podle data získání do muzejní sbírky. Taková průběžná evidence

²⁷ Provenienční znaky, Encyklopedie knihy: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Provenience%C4%8Dn%C3%AD_znaky&oldid=17790

²⁸ Signatura (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Signatura_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=16661](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Signatura_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=16661)

je zapisována při přijetí knihy do fondu a její přiřazené číslo, tzv. přírůstkové číslo, je zaznamenané do přírůstkového seznamu [Šnýdr]. Knihy v knihovním fondu MMB nesou pouze jedno číselné označení, v takovém případě přírůstková čísla mají také funkci signatur.

Každá kniha fondu je zaevidovaná pod jedinečným čtyřmístným číslem. Většina muzejních signatur je napsána černým fixem na začátku knihy, nejčastěji ve spodní části předního přideščí nebo přední předsádky. Pokud kniha nemá desky, signatura se objevuje na první stránce textu, někdy na titulní stránce nebo na rubu první stránky knihy.

Výjimkou je soubor tisků se signaturou 6744. Původně jednotlivé tisky nebyly v jednom svazku, většina těchto tisků nemá klasickou titulní stránku, proto je signatura zaznamenaná na první stránce každého tisku. U všech výtisků tohoto konvolutu byla signatura „6744“ napsána tužkou.

Několik knih bylo evidentně součástí jiného fondu. Některé z těchto knih mají stejnou formu zápisu signatury nebo se v nich nachází štítek s podobným zápisem signatury či přírůstkového čísla. Například kniha „Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých, První kniha“ od Heinricha Büntinga s muzejní signaturou 6469 na předním přideščí, má na dvou volných listech přední předsádky napsané označení „č. 799.“ inkoustem. Stejně číslo má také na první stránce textu. Tato signatura je doplněna razítkem z tehdejší Občanské knihovny v Bechyni. Kniha „C. F. Gellerts sämtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517) je podobně označena na přední předsádce s označením „č: 947.“, stejné číslo je také na titulní stránce i s razítkem Občanské knihovny. Další dvě knihy mají na předním přideščí kromě muzejní signatury obdobnou signaturu na lepeném štítku. Konkrétně u knihy „Der Rom. Kaij. Auch zu Hungarn und Böhaimb ...“ od Ferdinanda III. (sign. 6747) je na štítku inkoustem napsáno „F. 65“. Druhá signatura na stejném štítku u knihy „Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer. Des ersten Theils ...“ od Christiana Crusia (sign. 6664) nese označení „F. 67“.

Kromě inkoustů se k zápisu dřívějších signatur používaly i jiné záznamové prostředky. Příkladem jsou dvě knihy, které mají staré signatury napsány bílou barvou na usňovém potahu. V knize „Kurze Marianische Andacht ...“ (sign. 4514) se objevuje více zápisů signatur. Tato kniha má svou muzejní signaturu uvedenou na předním přideščí černou silnější fixou než u ostatních knih a na hřbetu se nachází stejné číslo napsané bílou barvou. Stejnou bílou barvou je na hřbetu téže knihy také napsáno „643“. Tato kniha nese ještě další jinou signaturu, a to „300 K“ napsanou inkoustem na předním předsádkovém volném listu. Kniha „Historie

o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6431) má na hřbetu bílou barvou číslo „1038“ a na přední desce také bílou barvou „207/62“.

U třech náboženských knih se objevuje stejný typ štítku (popis viz v podkapitole Štítky) se stejným zápisem dvou typů signatur, jedno číslo bylo zapsáno tužkou a druhé inkoustem. Na štítku u knihy „Sacra Biblia“ (sign. 6465) je tužkou zapsáno „a 6“ a inkoustem „142“. Na štítku u knihy „Bible česká“ (sign. 6466) bylo tužkou zaznamenáno „a 3“ a inkoustem „1-26“. V knize „Předrahý poklad, pokladnice českého království, ...“ (sign. 6429) je na štítku tužkou označení „a 5“ a inkoustem „1 – 104“. Z uvedených příkladů je patrné, které knihy byly dříve uloženy ve stejných sbírkách.

6.2 Razítka

Ve většině knih se objevuje razítko Městského muzea v Bechyni. Nejčastěji se objevuje vedle muzejní signatury ve spodní části předního přideští nebo na jiných místech v případě použití tmavého papíru na předsádky nebo chybějících desek. Razítko má kulatý tvar, v němž je vepsán název muzea – podél horního okraje je text „MĚSTSKÉ“, uprostřed rovným písmem je „MUZEUM“, kolem spodního okraje je zaoblené „V BECHYNI“. Části nápisu kolem okraje jsou rozděleny na obou stranách pomlčkou. Barva razítka je černá. Devět knih je bez muzejního razítka. U těchto knih chybí desky i předsádky.

Ve dvou knihách se nachází razítko z tehdejší Občanské knihovny v Bechyni. Jde o knihy „Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých, První kniha“ od Heinricha Büntinga (sign. 6469) a „C. F. Gellerts sämtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517). Razítko knihovny má oválný tvar, kapitáلكové písmo je obdobně rozložené jako u muzejního razítka, tedy podél horního okraje je „OBČANSKÁ“, uprostřed je rovným písmem „KNIHOVNA“ a podél spodního okraje je „V BECHYNI“. Na okrajích oválu je text oddělen hvězdičkami. Razítko je modré. Výše uvedená kniha se signaturou 6469 má razítko na přední předsádce a na první stránce textu. U druhé knihy se (sign. 6517) najdeme razítko Občanské knihovny na titulní stránce. Na přední předsádce stejné knihy se nachází muzejní razítko a na rubu frontispisu je razítko s nápisem „W. BAUER, PRAG, SMICHOW“. Má oválný tvar, je černé a je tvořeno dvěma ovály zasazenými v sobě. Ve větším oválu v horní části je jméno „W. BAUER“, v dolní části „SMICHOW“, oba názvy jsou oddělené hvězdičkou. V menším oválu se nachází označení místa „PRAG“.

Knihy „Postyla“ od Leonharda Goffiného (sign. 6451) má na předním přideští kromě muzejního razítka další razítko s nápisem „MUSEJNÍ SPOLEK v BECHYNI“, což bylo zakládající-

cí společenství muzea v Bechyni (více výše v kapitole „Historie Městského muzea Bechyně“). Je pravděpodobné, že kniha byla jednou z prvních, které patřily do sbírek muzea. Razítko je větší než novější muzejní razítko a je fialové barvy. Tvar razítka je kulatý, okraj tvoří dvojlinka, text je podél celého okraje a ve středu je nejspíše městský znak Bechyně, který není otištěný v celé ploše a není zcela čitelný. Toto razítko je zachované pouze v jediném výskytu z celého historického fondu.

6.3 Štítky

U necelých dvou třetin knih se nachází štítky. Převážně se jedná o papírové štítky na hřbetech knih. V menším počtu se vyskytují na předních a zadních deskách. Na devíti knihách, kde nejsou štítky dochované, jsou vybledlá místa nebo se zde nachází zbytky zaschlého lepidla, případně drobné fragmenty papíru. Na štítcích byl nejčastěji uveden název knihy, někdy autor nebo pořadí dílu. Ve fondu je 33 knih bez štítku.

V knihovním fondu je soubor knih „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...“ od François Millota (sign. 6691-6702) o jedenácti svazcích, u osmi knih se objevuje hřbetní štítek stejného typu. Tyto štítky jsou papírové zpravidla širší než hřbet a zasahují na přední i zadní desku. Na štítku je rukopisný nápis inkoustem „*Millot's Universalhistorie*“, označení svazku římskou číslicí a písmeno „*B*“ zkracující německý výraz pro svazek (Band). Některé štítky nejsou zcela dochované, v některých případech je však část textu na štítku čitelná a komparací s dalšími dochovanými štítky lze potvrdit, že jde o stejný popis, který byl napsán na všech těchto knihách stejným rukopisem.

V dalších osmi knihách se objevuje štítek, který je na okrajích perforován jako poštovní známka. Štítek má tištěné modré orámování. V tomto štítku se u pěti knih objevuje signatura s dvouciferným číslem a označením „*F*“, například kniha „*Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer. Des ersten Theils ...*“ od Christiana Crusia (sign. 6664) nese na štítku signaturu „*F. 67*“ nebo v knize „*Vollständige Teutsche Stadt Recht im Erb Königreich Böhme und Marggrafthum Mähren*“ (sign. 6739) je „*F. 66*“. Výše popsany štítek s podobnou signaturou je také u dalších dvou knih, a to v „*Postyle*“ od Leonharda Goffiného (sign. 6451) a „*Der Rom. Kaij. Auch zu Hungarn und Böheimb ...*“ od Ferdinanda III. (sign. 6747). U těchto čtyř knih se štítek objevuje na předním přideščí. V knize „*Česká bible*“ od Jiřího Melantricha (sign. 6467) je štítek nalepen na listu s nedochovanou paginací, list se nachází v knižním bloku mezi stranami 558 a 559.

Další tři knihy mají na stejném štítku s modrým orámováním popisek psaný na stroji „*Museum v Bechyni inv. č. ____*“. Tento štítek se nachází u všech třech knih na zadní desce. V místě pro inventární číslo je inkoustem zapsáno číslo a tužkou doplněno označením písmena „a“ s další číslicí, jednotlivé signatury jsou popsány výše v podkapitole „Signatury“.

U šesti knih byl štítek větších rozměrů a zdobil přední desku. Papírový štítek, který byl ozdobně vystřižen, byl umístěn v horní polovině desky a na něm byl zpravidla rukopisně zapsán název z titulní strany. Na jednom štítku ruční nápis chybí, je na něm jen tužkou označení nejspíše pro budoucí popis, ke kterému nedošlo. Jeden z těchto štítků ve tvaru srdce se nachází na knize „*Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band*“ od Johanna Rotha (sign. 6679)

U některých knih byly štítky dekorativně upravené, aby korespondovaly se stylem výzdoby hřbetu. Takový způsob doplnění vazby štítky je patrný u knihy „*Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer. Des ersten Theils ...*“ od Christiana Crusia (sign. 6664). Polokožená vazba je na deskách doplněna tzv. máčeným mramorovaným papírem, dva různě barevné papírové štítky na hřbetu byly vyrobeny ze škrabového nebo natíraného papíru. Useň na hřbetu je vyzdobena zlaceným slepotiskem, kterým jsou i vyraženy nápisy na štítcích včetně orámování štítků.

6.4 Rukopisné exlibris

Exlibris je rukopisné nebo graficky zpracované označení vlastnictví knihy. Grafický symbol exlibris může být na papírovém štítku, který se nachází na začátku knižního bloku, například na předním přídeští nebo titulním listu. „*Ex libris*“ znamená latinsky „z knih“ [Bohatcová 1990, s. 252]. Papírek s rukopisným textem nebo grafickým symbolem obsahuje jméno majitele knihy v úplném nebo zkráceném tvaru. Jméno vlastníka v exlibris bývá napsáno ve druhém pádě [Tobolka 1949, s. 206]. Většinou se jedná o text, který začíná souslovím „*Ex libris*“ nebo „*Ex bibliotheca*“ apod., které je doplněno jménem dřívějšího vlastníka. Exlibris bývá často výtvarně zpracováno jako jeden z prostředků osobní reprezentace vlastníka²⁹.

V muzejním fondu starých tisků se nachází jen ručně psaná exlibris bez výtvarného doprovodu. Konkrétně u třech knih se vyskytuje s úvodním souslovím „*Ex libris*“ nebo „*Ex bibliotheca*“. V dalších případech se jedná pouze o jméno vlastníka někdy s datací. Nejčastěji se nachází jména na předsádkách a titulních listech, často právě na začátku nebo konci knihy, tak

²⁹ Exlibris, Encyklopedie knihy, : <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Exlibris&oldid=16230>

aby bylo jméno viditelné. V menší míře se jména nachází uvnitř knižního bloku. Jako psací prostředky byly nejčastěji používány inkousty, někdy tužky. Například v knize „Sacra Biblia“ (sign. 6465) se nachází exlibris psané inkoustem na zadním přidešті. Celý rukopisný přípis byl uveden v této formě:

*„Ex bibliotheca Perillustris Equitis Joann[is]
Caroli Iosephi Zitschij de Znoriza Sacrae
Caes[areae] Regiae[ue] Catholicae Majestatis Regiarum
Appellationum Consiliarij, Equitis Sancti
Wenceslai.“*

Tento přípis obsahuje typický úvod „Ex bibliotheca ...“ a jméno českého šlechtice. Johann Karl Joseph Zitschy von Znoriza byl v 18. století apelačním radou v Praze [Mašek 2010, s. 498].

V knize „Weltbüch“ od Sebastianiana Francka (sign. 6742) najdeme exlibris na předním přidešті ze 16. století s jinou formulací: „1570 Mein Gott Erhallte mich Adam Vischer“. Kniha „Hlas Pastýře to jest sprostno upřímná kázání faráře k svým osadním ovčičkám ...“ od Françoisa Léona Réguise (sign. 6369) obsahuje na přední předsádce rukopisné exlibris s datací zapsanou hnědým inkoustem „Hasskowec Wáclaw ze Senožat R. 1857“. Z tohoto textu byl identifikován původní majitel Václav Haškovec, který byl s největší pravděpodobností členem početného selského rodu usedlého v Haškovcově Lhotě u Bechyně. Senožaty leží nedaleko Haškovcovy Lhoty, obě dvě vesnice severně od Bechyně³⁰. Teoreticky by mohlo jít o děda Josefa Haškovce narozeného roku 1879, který pocházel ze Senožat a později působil na bechyňské keramické škole³¹. Všechna jména z exlibris jsou vypsaná v Seznamu vlastníků, který je přiřazen na konci této kapitoly.

6.5 Rukopisné poznámky

V knihách se někdy objevují různé rukopisné přípisy. Vyskytují se na deskách, předsádkách nebo uvnitř knihy, kde bylo volné místo [Tobolka 1949, s. 208]. Zvláště pak na předsádkách a přidešтіch, které měly původně zůstat prázdné, ale sloužily jako nejbližší místo k rukopisným poznámkách³². Mohou to být kupříkladu texty modliteb, písně, rodinné poznámky, zápisy pozoruhodných událostí, kronikářské zprávy, lékařské nebo kuchařské recepty, různé veršičky nebo průpovědi [Tobolka 1949, s. 208]. Na okrajích listů se objevují komentáře a po-

30 O obci, Haškovcova Lhota: <https://www.haskovcovalhota.cz/o-obci/>

31 Josef Haškovec, Město Bechyně: <https://www.mestobechyne.cz/cs/mesto-bechyne/osobnosti/josef-haskovec.html>

32 Předsádka (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=P%C5%99eds%C3%A1dka_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=15096](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=P%C5%99eds%C3%A1dka_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=15096)

známky k textu, někdy jsou doprovázené zkratkou „N[ota]. B[ene].“³³ nebo nakreslenou ukazovací rukou³⁴. Rukopisné příписы mohly vznikat postupně od více majitelů, zvláště u knih, které vlastnily rodiny po více generací³⁵.

V mnoha knihách knihovního fondu MMB se nachází marginální poznámky. Některé byly poznámkami k textu, jiné nebyly zcela čitelné. V některých knihách byly na začátku nebo na konci knižního bloku vřity prázdné listy, které byly ručně popsány. V náboženské knize „Das Buch des Lebens, worin die unendliche Liebe Jesu des Erloesers ...“ od Josepha Waldnera (sign. 6398) byl takto sepsán návod pro měsíční duchovní přípravu k dobré smrti. Další takový příklad se nachází v díle „Einleitung zur Medaillen oder Münz Wissenschaft zum Unterricht“ od Louise Joberta (sign. 6727), ve které je osm stránek před titulním listem obsahujících výpisky z knihy s odkazy na konkrétní strany. V knize „Druhý díl Bible totižto Nový zákon ...“ (sign. 6468) je popsána zadní předsádka rodinnými poznámkami s názvem „Zaznamenání pamětních věcí“. Na těchto dvou stranách jsou zápisky od svatby Josefa Lhotáka s Kateřinou Pařízek roku 1801, přes narození jejich dětí, zaznamenání zásnub dcer, studia syna, až po jejich úmrtí roku 1839. V knize „Hlas Pastýře to jest sprostno upřímná kázání faráře k svým osadním ovčičkám ...“ od François Léona Réguisse (sign. 6369) se objevují zápisy o výpůjčkách knihy.

Jinou podobou rukopisného zápisu je dedikace, neboli věnování, kdy autorem textu je dárcce knihy [Mašek a Šípek, 2015, s. 5]. Dedikační zápis se v muzejním fondu vyskytuje pouze v knize s titulem „Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Leopold des II., in den sämmentlichen K. Erblanden erschienen sind, ... Zweyter Band enthält das Jahr 1790“ (sign. 6705). Dedikační zápis byl zapsán na přeloženém papíru vloženém mezi stranami 248 a 249. Text je částečně nečitelný včetně podpisu:

*„Freund
Diesen Augenblick – bringt der [...] - dir frist ersterckung ein, welche ich euch
beyliegend, übersitzen und versuchen solche zurück zu schicken. ...“*

Ve dvou knihách se objevuje větší množství rukopisných poznámek, jedná se o náboženské knihy. V knize „Česká bible“ od Jiřího Melantricha (sign. 6467) se jich objevuje mnoho a byly napsány různými inkousty a dalšími psacími prostředky. Některé byly přetřeny oranžovou barvou. Druhou knihou je dílo „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470), ve kterém se taktéž nachází velké množství rukopisných pří-

33 NB = nota bene = česky „všimni si dobře“

34 Marginálie (tištěná kniha), Encyklopedie knihy: [https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Margin%C3%A1lie_\(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha\)&oldid=14664](https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Margin%C3%A1lie_(ti%C5%A1t%C4%9Bn%C3%A1_kniha)&oldid=14664)

35 Provenience, Encyklopedie knihy: <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Provenience&oldid=15281>

pisů. Často jsou to zápisy letopočtů a jiných číslic, rukopisné kaligrafické nápodoby tištěných předloh či různé výpočty. Některé poznámky byly přeškrtané nebo jinak nečitelné, například vyblednutím psací látky. Ve stejné knize se také objevuje častá zkratka „NB“ [nota bene], v některých případech jsou ještě zkrácené na „N“ nebo do grafického symbolu těchto dvou písmen. Zkratka „NB“ se hojně vyskytuje i v dalších exemplářích v muzejním fondu.

Další formou rukopisné poznámky jsou ústřižky či útržky ručního papíru, které nesou psaný text. Často mají tyto lístky funkci záložky a jsou nejrůznějších velikostí a formátů. Na některých takových záložkách se nacházela jména původních vlastníků, poznámky ohledně darování dané knihy muzeu. Nebo zde byl uveden název knihy, v případě chybějícího titulního listu, jako je tomu konkrétně u knihy „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470). V této knize chybí titulní list a začátek knižního bloku do strany 46. Na začátku dochovaného knižního bloku se nachází dva papírové lístky, na jednom jsou identifikační údaje tisku: „STARÝ a NOVÝ ZÁKON I. a II. Díl. Staré Město Pražské 1592“, text byl napsán na stroji. Na druhém lístku je inkoustem napsaný původ knihy: „Dar. Pí. A. Thamová, vdova po úředníku“. Mimo tyto příklady se na záložkách objevovaly jen náhodné poznámky, někdy ustřižené, nebo tzv. probatio calami³⁶. Papírové lístky se jmény jsou zařazeny do exlibris.

6.6 Rukopisné podškrty

Mezi rukopisné podškrty byla zaznamenávána jakákoliv označení textu. Nejčastěji se objevují podtrhávání horizontální linkou, které vyznačují konkrétní pasáž textu, jednotlivých slov až řádků. Dále se objevují vertikální linky, které poukazují na celý odstavec, delší text až celou stránku. Mimo podtrhávání se v knihách objevovala tzv. marginální označování řádků, což jsou značky vyskytující se na okrajích listů často ke konkrétním řádkům v textu či názvům kapitol. Jedná se o různé značky, například v podobě odškrtnutí, pomlčky či křížku.

Příkladem bohatého výskytu různých podškrtnutí je kniha „Diadochos, posloupnost knížat a králův českých“ od Bartoloměje Paprockého (sign. 6746). Častá jsou obyčejná podtrhávání úryvků v textu pomocí linky. Například v části knihy „O stawu panském a rozmnoženij geho“ jsou často podtrhávány názvy, jména a další důležité údaje v textu. V části „O stawu rytířském“ se nachází podtrhávání řádkou nebo hnědou pastelkou.

Obdobná označení textu jsou v „České bibli“ od Jiřího Melantricha (sign. 6467) téměř na každé stránce. Jedná se o podtržená hesla nebo delší úseky textu různými psacími prostředky, ale

³⁶ Probatio calami = zkoušky pera

převážně inkousty. V knize „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470) se objevují různá označení textu často inkoustem nebo tužkou. Některé podškrty jsou doplněné rukopisnými poznámkami. Mimo jednoduché podtržení se objevují označení, jako například na straně 168 přerušovaná linka černým inkoustem přes čtyři řádky nebo na straně 268 jsou označeny dva odstavce svíslou linkou a mnoho dalších označení. V knize „Generální cechovní artykulové“ (sign. 6740) jsou označovány některé artykuly, a to tužkou nebo rudkou.

V některých knihách se objevují značky v podobě křížků, například v knize „Vollständige Sammlung, aller seit dem Jahre 1729 bis gegenwärtig ergangenen Generalien und Verordnungen ...“ (sign. 6734), a to v různém množství a zapsané různými psacími prostředky. Na některých stranách se objevuje jeden křížek tužkou, jinde jsou inkoustem nakreslené dva křížky apod.

Podtrhávání a značky jsou někdy doprovázeny rukopisnou poznámkou v podobě zkratk, hesel nebo delšího textu na okrajích stránek nebo ve volných místech mezi odstavci. Některé rukopisné poznámky byly zdůrazněné podtržením.

6.7 Kresby vlastníků

V 22 knihách se nachází kresby dřívějších vlastníků. Často jde nejspíše o dětské kreslení nebo různé abstraktní kresby. Některé obrázky jsou doplněné rukopisnými poznámkami. Kresby se většinou objevují na předsádkách a příděstí, kde je větší prostor než uvnitř bloku. Ovšem v některých knihách se objevují obrázky i na okrajích listů. Mezi kresby byly zařazeny také ručně vybarvené ilustrace nebo iniciály v textu, například v knize „Constitutio criminalis Theresiana ...“ (sign. 6752).

Příkladem výskytů kreseb je kniha „Orbis pictus“ od Jana Amose Komenského (sign. 6725). Přestože je menšího formátu, obsahuje velké množství kreseb, především drobné a dětské kresby. Kniha „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470) nesoucí mnoho provenienčních značek obsahuje taktéž kresby. Na straně 481 jsou inkoustem nakreslené dva portréty mužských hlav, u jedné z nich jsou iniciály „BF“ a pod kresbou je jméno „burda franz“, text je z části překryt portrétem. Autorem kresby je pravděpodobně František Burda. Snad jde o autoportrét s portrétem jeho přítele. Jeho jméno se v knize vyskytuje na více místech. Na straně 498 je portrét mužské postavy tentokrát nakreslený tužkou. Jednotlivé výskyty kreseb jsou sepsány v soupisu tisků u příslušných knih.

6.8 Cenzurní zásahy

Cenzurní zásahy se v muzejním fondu objevují pouze ve třech knihách. Nejvíce se jich vyskytuje v knize „Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých, První kniha“ od Heinricha Büntinga (sign. 6469), ve které jsou cenzurované pasáže textu překryty rudkou. Po použití rudky byly některé texty stále čitelné. V jiných případech byl přebarvený text znovu napsán v místech, kde byl původně. Často jsou takto obnoveny cenzurní zásahy jména „Martin Luther“. Druhou formou cenzury bylo vyříznutí tisku. Tato cenzura byla destruktivní, neboť docházelo také k odstranění papírové podložky a tisku na druhé straně listu. V této knize se nachází cenzurní vyříznutí poloviny listu se stránkováním 357 a 358.

V knize „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470) se nachází cenzurní zásahy provedeny uhlem. Začerněné pasáže jsou většinou nečitelné. Na straně 480 je jméno „Martinus Lutherus“ jen přeškrtnuté inkoustem. V těchto dvou knihách se pravděpodobně jedná o dodatečné cenzury dřívějšího majitele nebo katolického cenzora.

V „České bibli“ od Jiřího Melantricha (sign. 6467) se objevuje cenzura poznámek nikoli tisku. Některé rukopisné poznámky byly přeškrtnuty či přebarveny inkoustem, ve druhé polovině knihy jsou ruční příписy přetřeny oranžovou barvou. Není zcela patrné, zda se u oranžového přetírání jedná o formu cenzury nebo zvýraznění textu, někdy však vrstva nátěru písmo zcela zakrývá.

6.9 Fragmenty a druhotné materiály

Jako fragmenty a druhotné materiály byly označeny předměty, materiály nebo jejich části, které původně nebyly součástí knihy. Mezi takové předměty nejčastěji patří ústřížky z různých materiálů použité jako záložky, běžně z papíru, někdy prázdného nebo potištěného, tedy použitého papíru z jiného tištěného dokumentu, tzv. makulatury.

V několika knihách se vyskytovaly svaté obrázky. Například v knize „Eröffnete Heiligthum zu Heiligmachung der Christen ...“ od Franze Högera (sign. 6464) je mezi poslední stránkou textu a rejstříkem osm svatých obrázků s výjevem ze života Josefa patriarchy. Ilustrace jsou dodatečně kolorované. V této knize se nachází další vložené materiály, například papírová záložka ve tvaru srdce nebo dva letáky „Blue Danube Air express KLM ČLS“.

Velmi často se mezi listy vyskytovaly různě zachovalé rostlinné fragmenty. Například v knize „Die heilige Schrift des neuen Testaments, Zweyter Theil ...“ od Dominika von Brentano (sign. 6444) se nachází mezi stranami 146 a 147 usušený list kontryhelu.

Ojedinelý je nález kovové tyčky v knize „Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten. Dritter Band“ od Clauda Françoise Xaviera Millota (sign. 6693) mezi stranami 92 a 93. Kovová tyčka je dlouhá 20 centimetrů, úzká přibližně jeden milimetr, je zrezivělá a nachází se u hřbetu, u nějž způsobila korozi. Není jisté, zda byla tyčka využívána při výrobě knihy nebo byla jen náhodou založena mezi listy a zapomenuta.

V knižním bloku nebo mezi předsádkovými listy byly také nalezeny různé drobné fragmenty, které byly dříve součástí knižní vazby, například části potahových materiálů, nit ze šití apod.

Výše uvedené příklady se věnují popisu fragmentů nebo větších částí různých materiálů. Na knižní vazbě nebo uvnitř knihy se ovšem objevovaly i druhotné materiály, pomocí kterých byla kniha opravována nebo byly přidány z jiného důvodu. Nejčastěji to byly materiály použité k dobovým vysprávkám uvnitř knižního bloku. Pro vysprávky byl často použit silnější papír než jsou listy v knižním bloku. Při prolisování knihou s takovými vysprávkami je očividné, že knihu mohou poškozovat. Na začátku knihy „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6431) byly ojedinele vlepené textilní vysprávky.

Jiným dokladem druhotných materiálů jsou různá zpevnění či zajištění hřbetu knihy, která měla zajistit, aby se více nepoškozoval knižní hřbet. Zpevňující plátno přes hřbet se nachází například na knižní vazbě díla „Bible česká“ (sign. 6466). Přelep je ovšem poškozený v drážce stejně jako potahový materiál a již v minulosti ztratil svoji ochrannou funkci. Díky těmto materiálům a výše zmíněným provenienčním znakům je možné do jisté míry rekonstruovat minulost konkrétní knihy.

6.10 Starší vlastníci knih

Knihy z historického fondu MMB obsahovaly nejčastěji exlibris s osobními jmény. Exmpláře pochází od různých původních majitelů, často z jižních Čech. Rukopisné poznámky a exlibris, ve kterých byla dohledána jména, byly nejčastěji v českém a německém jazyce, někdy v latinském. Ze 44 jmen bylo identifikováno šest osob: Rudolf Franzl, Josef Hroch, Johann Franz Christ, Alios Porges, Ladislav Vlha a Johann Karl Joseph Zitschy von Znoriza. U devíti jmen není zcela jisté, zda se jedná o tutéž osobu, případně není přesně znám příbuzenský vztah mezi jménem v knize a jménem dohledaným v sekundární literatuře a dalších pramenech. V těchto případech byly hlavními kritérii identifikace možného příbuzenského vztahu mezi osobami příjmení a geografická oblast působnosti, především v okolí Bechyně. U ostatních starších vlastníků v soupisu jsou uvedeny pouze informace přepsané z textu rukopisných poznámek nebo údajů z podkladů poskytnutých pracovníky muzea.

Nejfrekventovanější mezi identifikovanými staršími vlastníky je Johann Franz Christ. J. F. Christ vlastnil sedm knih z dnešní sbírky starých tisků, konkrétně dochovanou část souboru knih „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichester Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetze. ...“ od Johanna Rotha (sign. 6679, 6681, 6683, 6684) a další tři knihy. Nejpravděpodobněji se jedná o starostu Bechyně, který zde působil na konci 18. století. V Šatrově *Kronice města Bechyně II* se objevuje několikrát „J. Christ“ nebo „Jan Christ“ v záznamech z konce 18. století. Na straně 94 se v kronice píše: „... u přítomnosti p. primasa J. Christa ... Dne 29. Sept[em]b[ris]. 1786.“ Nejspíše se tedy jedná o tohoto starostu Bechyně, protože v knize „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichester Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetze. ... Dritter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6684) se na přední předsádce objevuje německý přípis s uvedenou funkcí starosty za Christovým jménem: „Der gemeindenangehörig. Bechin den 15.-20. Julij 1791 Joh[ann] Christ Burgermeister. ...“ Taktéž na přední předsádce v knize „Gesetze und Verfassungen im Justizfache“ (sign. 6748) se nachází stejné jméno s funkcí starosty: „Der gemeinde Angehörig Johann Franz Christ [manu propria] Primator.“ Podle přípisů na štítcích odkázal Jan Christ dvě knihy z výše uvedeného souboru (sign. 6681, 6683) městu Bechyně. Na štítku knihy „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichester Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6681) je bývalý vlastník J. F. Christ přeškrtnut: „Gesätze von Kayser Joseph II im Jahr 1784. und 1785. Durch den H[errn] Johann wentzl Rodt verfasste, zur pünktlichster Beobachtung auferlegte dem ~~Johann Christ~~ gehörige.“ a závěr je přepsán na: „für die Stadt Bechin gehörige.“ To byla při změně majitele knihy poměrně běžná praxe.

Další významnou bechyňskou osobností je Alois Porges, který podle vloženého lístku daroval muzeu knihu „Onomatologia oeconomica practica“ od Christopa Otta (sign. 6450). Nejpravděpodobněji se jedná o akademického malíře Aloise Porgese narozeného 20. listopadu 1855 v Nabočanech³⁷. Vystudoval vyšší reálku v Pardubicích, následně malířskou akademii v Praze a Uměleckoprůmyslovou školu ve Vídni. Od 1. září 1886 vyučoval na odborné škole v Turnově, od 15. března 1891 vyučoval na dnešní Střední průmyslové škole sochařské a kamenické v Hořicích [Mamiňáková 2008, s. 30]. Mezi lety 1899 až 1912 byl ředitelem Kera-

37 Porges, Alois, 1855-1923, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích: <https://katalog.cbvk.cz/arl-cbvk/cs/vysledky/?iset=1>

mické školy v Bechyni³⁸. Zemřel 20. května 1923 v Táboře³⁹. V době, kdy se zakládaly první muzejní sbírky, byl Porges právě v Bechyni ředitelem keramické školy, což je zmíněno na papírovém ústřížku v knize: „*Dar P. prof. Al. Porges, c. k. Řiditel.*“

Knihy „Předrahý poklad, pokladnice českého království, ...“ (sign. 6429) obsahuje na předním příděščí tři jména (dvě s uvedeným letopočtem), která mohou být spojována s Bechyní a jejím okolím: „*Pekarek*“, „*1844 Wencel Hošek*“ a „*Franc Maly 1847*“. Bohužel ani jeden z majitelů nebyl konkrétně identifikován a v soupisu vlastníků jsou u těchto jmen pouze hypotézy, o koho by se mohlo jednat. Totéž platí i pro Václava Haškovce, ke kterému nebyly vyhledány žádné přesné údaje. Jméno Haškovce je pro Bechyňsko typické. V její blízkosti se nachází Haškovcova Lhota, ze které pocházel početný selský rod Haškovců⁴⁰. V knize „*Hlas Pastýře to jest sprostno upřímná kázání faráře k svým osadním ovčičkám ...*“ od Françoisa Léona Réguise (sign. 6369) je exlibris: „*Hasskowec Wáclaw ze Senožat R. 1857, 1857*“. Václav Haškovce žil tedy v Senožatech. Tato obec leží nedaleko Haškovcovy Lhoty a Bechyně. Teoreticky by mohl být Václav dědem Josefa Haškovce. Josef se narodil roku 1879 v Senožatech malému zemědělci Františku Haškovci. Po první světové válce působil Josef Haškovce na bechyňské keramické škole⁴¹.

Dalším dřívějším vlastníkem jedné z knih v muzejním fondu je František Burda. Vyšší počet exlibris vztahujících se k témuž jménu se nachází v knize „*Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá*“ (sign. 6470). Exlibris v knize obsahují data ze začátku 19. století, konkrétně roky 1802 a 1806. Podle zápisů bydlel v té době Burda ve Vodňanech, například na straně 480 čteme přípis následujícího znění: „*1802 Wodnian am 19. Februarij BVRDA FRANZ dokonat tuto knihu.*“ Na starém hřbitově v Bechyni se nachází rodinná hrobka Burdova s datací 1885, je možné, že František Burda byl předek rodiny pohřbené v Bechyni. Rodina se snad přestěhovala do Bechyně a spolu s ní i tato kniha, která se do muzejních sbírek mohla dostat darem. Je možné, že František Burda byl předkem Leopoldiny Burdové a J. Burdy, kteří muzeu darovali další knihy. Jejich jména ovšem nebyla identifikována v rukopisných záznamech, ale byla převzata z údajů převedených ze systému DEMUS, modul katalog.

38 Ředitelé v historii školy, Střední umělecko průmyslová škola Bechyně:

<https://www.supsbechyne.cz/skola/historie-skoly/reditele-v-historii-skoly.html>

39 Porges, Alois, 1855-1923, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích: <https://katalog.cbvk.cz/arl-cbvk/cs/vysledky/?iset=1>

40 O obci, Haškovcova Lhota: <https://www.haskovcovalhota.cz/o-obci/>

41 Josef Haškovce, Město Bechyně: <https://www.mestobechyne.cz/cs/mesto-bechyne/osobnosti/josef-haskovec.html>

V knize „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6432) je více zá-
znamů obsahující dvakrát dvě stejná jména, a to Karel Skalák a Ladislav Vlňa. Podle zápisu
Karla Skaláka byl prvním majitelem právě on. Zapsal si do ní, že ji koupil v roce 1788: „*Tato
Knisska Nalezi Karlowi skalaKowi doratug dy By Pržissla kestraczenj aBy Pržissla Nawra-
cenj za 30 Krejczarů ge Kaupena Roku 1788.*“ Další exlibris na titulní straně obsahuje pouze
jméno „*Ladislav Vlňa*“, ovšem na přední předsádce je modrým inkoustem zaznamenáno:
„*Museu v Bechyni daroval v dubnu 1939 Ladislav Vlňa učitel*“. V *Historii sboru
dobrovolných hasičů Rataje* je identifikován Ladislav Vlňa jako řídicí učitel v Ratajích v roce
1924. Roku 1936 byl Vlňa zvolen starostou hasičského sboru v Ratajích⁴².

Další kniha, jejíž provenienční historie spadá geograficky do bechyňského okolí, je hebrejský
komentář k Talmudu s názvem „*Masechet Baba Batra min Talmud Bavli*“ (sign. 6474). Na je-
jích předsádkách a přideštích se objevují různé nečitelné často hebrejské poznámky a několikrát
název města „*Kalladey*“. „*Kalladey*“ je starší varianta jména obce Koloděje nad Lužnicí.
U titulní stránky je vložen list s německým přípisem datovaný: „*Kalladey, den 10ten Augusti
1835*“, s podpisem „*Joseph Saschel*“. Kniha se do Čech nejpravděpodobněji dostala s ži-
dovskou komunitou, která začala Koloděje nad Lužnicí osidlovat od poloviny 17. století. Nej-
většího rozkvětu dosáhla židovská obec v Kolodějích v 19. století, kdy čítala odhadem 600-
700 osob [Vrbová 2014, s. 15]. Jméno Joseph Saschel nebylo identifikováno. S jistotou se dá
tvrdit, že od roku 1835 kniha neopustila okolí Bechyně.

Mimo Jihočeský kraj byl identifikován český šlechtic Johann Karl Joseph Zitschy von Zno-
riza, který byl apelačním radou v Praze [Mašek 2010, s. 498]. Jeho exlibris se nachází v knize
„*Sacra Biblia*“ (sign. 6465). Dalším možným pražským vlastníkem byl Josef Hroch, regio-
nální historik publikující na začátku 20. století⁴³. V jeho autorské knize *Paměti obce Předbo-
řické: okres Milevsko: Hrochův statek v Předbořicích* z roku 1911 je uvedeno jméno s ozna-
čením „*V=56*“. Na titulní straně je: „*Nákladem Josefa Hrocha v Praze V=56*“ a na jejím rubu
autorovo věnování: „*Svému milému příteli dp, Josefu Hrochovi, faráři v Květově věnuje
Praha V.=56. Josef Hroch*“. V knize z historického fondu MMB „*Topographisches Post Le-
xikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer*“ od Christiana Crusia (sign. 6664) se na titulní
straně objevuje v exlibris stejné označení: „*Josef z Hrochů 56 – V.*“ a na poslední straně je:
„*Jos. Hroch 56. V. Praha*“.

42 Historie sboru dobrovolných hasičů Rataje: http://www.ratajeobec.cz/wrs_frontend/download.php?file=historiesdhrataje692321274.pdf¶m=193500

43 Hroch, Josef, Databáze národních autorit NK ČR: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000012002&local_base=AUT

Při provenienčním průzkumu byly také identifikované tři instituce. Jedná se o Františkánský klášter v Bechyni, Klášter v Borovanech a dřívější Občanskou knihovnu v Bechyni. Františkánský klášter a Občanská knihovna byly ztotožněny díky razítkům v knihách. Knihy „Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých, První kniha“ od Heinricha Buntinga (sign. 6469) a „C. F. Gellerts sämtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517) pocházely z Občanské knihovny. Z borovanského kláštera pocházela kniha „Eröffnete Heiligthum zu Heiligmachung der Christen ...“ od Franze Högera (sign. 6464), na jejímž titulním listu je rukopisný zápis: „*Canoniae Borovaniensis [?] s. Patris Augustini.*“

Knihy „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6431) je původem z Františkánského kláštera, který sídlí v Bechyni dodnes. Autor této knihy působil jako kněz v bechyňském Františkánském klášteře, pravděpodobně díky tomu byl jeden výtisk uložen právě v tomto klášteře [Šatra 1922, s. 264]. Podle podkladů zpřístupněných Městským muzeem se ale kniha dostala do bechyňského muzea přes R. Bendu působícího v Praze.

Další původní majitelé knih jsou uvedeni v soupisu vlastníků. Seznam osob je řazen abecedně podle příjmení. Identifikovaná jména jsou zapsána celá, pokud byla v exlibris zkrácená. V soupisu je pod jménem odkaz na knihu se souvisejícím provenienčním záznamem a lokace záznamu v knize s celou formulací exlibris nebo poznámky. Po údajích z knih v muzejním fondu jsou zařazeny údaje, které byly zjištěny k osobám.

6.11 Soupis vlastníků a jejich provenienčních záznamů

Bauer, W.

- v knize „C. F. Gellerts sämtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517)
- na rubu frontispisu razítko „*W. Bauer, Prag, Smichow*“

Benda, R.

- v katalogu v systému DEMUS u záznamu knihy „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6431)
- „Daroval R. Benda, Praha – Vršovice“

Beneš, Tomáš

- v knize „Kniha metodní pro učitele českých škol“ od Johanna Ignaze Felbigera (sign. 6345)

- na patitulu „*Thomas Benesch*“
- na zadním přidešti „*Thomasch Benesch Schullehrer auß Welka den 9. Decembr[is]. J[ahrs]. 1810*“ [učitel z Velké]
 - Velká – u Milevska nebo Příbrami

Beronský?, Tomáš

- v knize „*Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá*“ (sign. 6470)
- na straně 95 „*Tomáš Beroncký [?]*“ (částečně nečitelné příjmení)

Burda, František

- v knize „*Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá*“ (sign. 6470)
- na straně 480 „*1802 Wodnian am 19. Februarij BVRDA FRANZ dokonal tuto kníhu.*“
- na straně 192 „*1806 17 Juli jdu Franc Burda*“
- na straně 176 „*Burda Franc jde pryč a vynšuje všem dobrou noc*“
- na straně 481 jméno doplněno portréty dvou mužů
- více výskytů jména

Burda, J.

- v katalogu v systému DEMUS u záznamu knih „*Diadochos*“ od Bartoloměje Paprockého z Hlohol a Paprocké Vůle (sign. 6745 a 6746)
- „*Daroval J. Burda, Bechyně*“

Burdová, Leopoldina

- v katalogu v systému DEMUS u záznamu knihy „*Marianisches Alphabeth*“ od Jeremiase Drexela (sign. 6393)
- „*Darovala Leop. Burdová, Bechyně*“
- Podle seznamu kulturních památek v Památkovém katalogu NPÚ žila jistá Leopoldina Burdová na přelomu 19. a 20. století v Bechyni, která patrně zemřela na začátku roku 1922: „*7.února 1922 dědí polovinu domu po Leopoldině Burdové bratr Leopold Burda*“⁴⁴. Pravděpodobně se jedná o stejnou Leopoldinu Burdovou, která mohla knihu darovat muzeu.

44 Dům – Památkový katalog: <https://pamatkovykatalog.cz/dum-19745603>

Czibulka, Ferdinandus

- v knize „Rudimenta historica ...“ od Maximiliana Dufrène (sign. 6723)
- na rubu patitulu „*Ferdinandus Czibulka*“

Čítek

- v knize „Druhý díl Bible totižto Nový zákon ...“ (sign. 6468)
- na přední předsádce „*Daroval Čítek 1908*“
- Podle datace by se mohlo jednat o Jana Čítka, který žil mezi lety 1851 – 1923 a pocházel z Radětic u Bechyně⁴⁵.

Dvořák, František

- v knize „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470)
- na straně 467 „*František Dvořák ... roku 1892 psáno dne 26. prosince*“

Fischer, Adam

- v knize „Weltbüch“ od Sebastiana Francka (sign. 6742)
- na předním přidešti „*1570 Mein Gott Erhallte mich Adam Vischer*“

Fischer, Joseph Anton

- v knize „Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer. Des ersten Theils ...“ od Christiana Crusia (sign. 6664)
- na titulním listu „*Jos[ephus]: Ant[onius]: de Vischer*“, „*Nº 1812*“

Františkánský klášter v Bechyni

- v knize „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6431)
- razítko Františkánského kláštera v Bechyni

Franzl, Rudolf

- v knize „Kronika česká“ od Přibíka Pulkavy z Radenína (sign. 6722)
- u přední předsádky papírový ústřížek s poznámkou „*Daroval pan Rud[olf]. Franzl kníž[ecí]. lesmistr*“
- Jedná se o posledního lesmistra pro lesní správu Bechyně se sídlem v Černicích. Franzl zemřel 29. prosince 1932 [Šlechta 2013, s. 20].

45 Jan Čítek, *MyHeritage*: <https://www.myheritage.cz/research/collection-1/myheritage-rodokmeny?itemId=267113391-1-500382&action=showRecord&recordTitle=Jan+%C4%8C%C3%ADtek>

Haškovec, Václav

- v knize „Hlas Pastýře to jest sprostno upřímná kázání faráře k svým osadním ovčičkám ...“ od François Léona Réguise (sign. 6369)
- na přední předsádce „*Hasskowec Wáclaw ze Senožat R. 1857, 1857*“
- S největší pravděpodobností byl Václav Haškovec členem početného selského rodu pocházející z Haškovcovy Lhoty u Bechyně. Senožaty leží nedaleko Haškovcovy Lhoty, obě dvě vesnice severně od Bechyně⁴⁶. Teoreticky by mohlo jít o děda Josefa Haškovce narozeného roku 1879, který pocházel ze Senožat a později působil na bechyňské keramické škole⁴⁷.

Hošek, Václav

- v knize „Předrahý poklad, pokladnice českého království, ...“ (sign. 6429)
- na předním příděští: „*1844 Wencł Hošek*“
- Možná se jedná o předka Josefa Hoška, který se narodil 13. března 1863 a zemřel 25. března 1919⁴⁸, byl prvním správcem školy v Hodonicích po dobu 26 let⁴⁹

Hroch, Josef

- v knize „Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer“ od Christiana Crusia (sign. 6664)
- na titulním listu: „*Josef z Hrochů 56 – V.*“
- na poslední straně: „*Jos. Hroch 56. V. Praha*“
- S největší pravděpodobností se jedná o regionálního historika, který publikoval na začátku 20. století v Praze⁵⁰.
- V jeho vydané knize *Paměti obce Předbořické: okres Milevsko: Hrochův statek v Předbořicích* z roku 1911 je uvedeno jméno s označením „V=56“, na titulní straně je: „Nákladem Josefa Hrocha v Praze V=56“ a na druhé straně je ve věnování: „... věnuje Praha V.=56. Josef Hroch“. V knize z fondu je na titulní straně v exlibris stejné označení: „*Josef z Hrochů 56 – V.*“ a na poslední straně je: „*Jos. Hroch 56. V. Praha*“.

46 O obci, Haškovcova Lhota: <https://www.haskovcovalhota.cz/o-obci/>

47 Josef Haškovec, Město Bechyně: <https://www.mestobechyne.cz/cs/mesto-bechyne/osobnosti/josef-haskovec.html>

48 Data narození a úmrtí jsou uvedena z náhrobku Josefa Hoška na Starém hřbitově v Bechyni

49 Hodonice, historie, Obec Hodonice: <https://www.obechodonice.bechynsko.cz/obec/o-obci/>

50 Hroch, Josef, Databáze národních autorit NK ČR: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000012002&local_base=AUT

Huml, Lajse

- v knize „Gottseelig mit Jesu aber Unglückseelig ohne Jesu Lebend und sterbender Christ [et]c. Zweyter Theil ...“ od Proba Schmidhuebera (sign. 6402)
- na přední předsádce: „*Huml Lajse*“
- Lajse je snad zkrácenou formou jména či pseudonymem, Huml je pravděpodobně příjmení. Jistý Jakub Huml byl od roku 1813 pachtýřem v městském pivovaře v Bechyni [Šatra 1922, s. 128].

Christ, Johann Franz

- v knize „Apparatus Eruditionis ...“ od Michaela Pexenfeldera (sign. 6735)
 - na předním předeští: „*Ex libris Christi Caroli Philosophi ... Ex libris P[rimato]ris Francisci Felicis Franck Eccl[esiast]ici constat 1 fl. 24:*“
- v knize „Gesetze und Verfassungen im Justizfache“ (sign. 6748)
 - na přední předsádce: „*Der gemeinde Angehörig Johann Franz Christ [manu propria] Primator*“
- v knize „Praktische Einleitung zum allgemeinen in allen k. k. österreichischen Erblanden, im Königreich Hungarn, und den damit vereinten Provinzen bestehenden Verfahren in Rechtssachen. Erster Band“ od Johanna Nepomuka Neuholda (sign. 6733)
 - na štítku: „*Praktische Einleitung zum allgemeinen verfahren in Rechtsachen von dem Joh: Nep: Neüholdt. Erster Band für Stadt Bechine den ~~Johann Fr. Christ.~~*“
- v knize „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhmeim unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6679)
 - na štítku: „~~*Gesätze pro Anno 1786. Index aber a[n]no /1787 bis 1786. Authore [?] Wenc[eslao] Roth, gehö[ri]ge dem Joanni [Fran]cisco Christ*~~“
- v knize „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhmeim unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6681)
 - na štítku: „*Gesätze von Kayser Joseph II im Jahr 1784. und 1785. Durch den H[errn] Johann wenzl Rodt verfasste, zur pünktlichster Beobachtung auferlegte dem ~~Johann Christ~~ für die Stadt Bechin gehörige.*“
- v knize „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhmeim unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Dritter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6683)

- na štítku: „*Gesätze Pro anno 1787. cum Indice hujus anni Authore Do[ctor]e Wenceslao Roth, gehörige der Stadt Bechin, [~~dem Ioanni Francisco Christ]~~“*
- v knize „Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Dritter Band“ od Johanna Rotha (sign. 6684)
 - na štítku „... *Bechin den 15.-20. Julij 1791 Joh[ann] Christ Burgermeister.*“
- Podle zápisů v knihách se signaturami 6748 a 6684 byl Johann Franz Christ na konci 18. století starostou Bechyně, většinu výše zmíněných knih odkázal městu – viz označení bývalého vlastníka, přeškrtnatý Johann Franz Christ, novým vlastníkem se stala obec Bechyně. V kronice od Josefa Šatry záznam o Christovi ve funkci starosty na straně 94: „... *u přítomnosti p. Primasa J. Christa ... Dne 29. Septb. 1786.*“

Kláster Borovany = Klášter augustiniánů kanovníků v Borovanech

- v knize „Eröffnete Heiligthum zu Heiligmachung der Christen ...“ od Franze Högera (sign. 6464)
- na titulním listu „*Canoniae Borovaniensis [?] s. Patris Augustini.*“

Kocourek, J.

- v katalogu v systému DEMUS u záznamu knihy „Veliký život pana a spasitele našeho Krista Ježíše“ od Martina von Cochem (sign. 6463)
- „Daroval J. Kocourek, Praha“

Kraus

- v katalogu v systému DEMUS u záznamu knihy „Erneuter alter Gnaden Brunn Oder Das Wunderbare Gnaden Bild ...“ (sign. 6394)
- „Daroval Kraus, hodinář, Bechyně“

Kunst, František

- v knize „Rudimenta historica ...“ od Maximiliana Dufrène (sign. 6723)
- na předním předešlí: „*Francisco Kuns[t] 1753 Principista*“ = 1753 v první nebo druhé třídě

Lampl, Antonia

- „Erneuter alter Gnaden Brunn Oder Das Wunderbare Gnaden Bild ...“ (sign. 6394)
- na titulním listu „*Antonia Lampl*“, na přední předsádce „*Lampl Antonia*“
- Antonia Lamplová možná pochází z židovské rodiny Lamplů v Bechyni⁵¹.

⁵¹ Židé – Lampl, Osvětáři jihu: <https://osvetarijihu.cz/?p=274>

Ledinský ze Stehlovic, Tomáš

- v knize „Bible česká“ (sign. 6466)
- na straně 886 „*Tomaß Ledinsky zu Stehlowitz*“
- Pravděpodobně jde o Tomáše Ledinského, buď otce nebo syna se stejným jménem, oba narozeni ve Stehlovicích v jižních Čechách:
 - Tomáš Ledinský (otec): 19.11.1779-21.6.1847
 - Tomáš Ledinský (syn): 11.7. 1823-?⁵²

Malý, František

- v knize „Předrahý poklad, pokladnice českého království, ...“ (sign. 6429)
- na přední předsádce „*Franc Maly 1847*“

Mellitus, F.

- „Principia, seu Rudimenta Grammatices, ... Pro usu Tyronum Latinitatis excerpta.“ od Manuela Alvara (sign. 6726)
- na přední předsádce: „*F. Mellitus 1811.*“

Občanská knihovna v Bechyni

- v knize „C. F. Gellerts sämmtliche Schriften, neunter Theil“ od Christiana Fürchtegotta Gellerta (sign. 6517)
 - na titulním listu razítko „Občanská knihovna v Bechyni“
- v knize „Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých, První kniha“ od Heinricha Büntinga (sign. 6469)
 - na přední předsádce a prvním listu textu razítka knihovny
- dřívější Městská knihovna v Bechyni

Pekárek

- v knize „Předrahý poklad, pokladnice českého království, ...“ (sign. 6429)
- na předním předeštlí: „*Pekarek*“
- Možná jde o Václava Pekárka, ten byl roku 1889 představený obce Rataje u Bechyně⁵³.

52 Tomáš Ledinský, My Heritage: <https://www.myheritage.cz/research/collection-1/myheritage-rodokmeny?itemId=380621751-5-979&action=showRecord&recordTitle=Tom%C3%A1%C5%A1+Ledinsk%C3%BD>

53 Historie sboru dobrovolných hasičů Rataje: http://www.ratajeobec.cz/wrs_frontend/download.php?file=historiesdhrataje692321274.pdf¶m=193500

Pipek, Anna

- v knize „Veliký život pana a spasitele našeho Krista Ježíše“ od Martina von Cochem (sign. 6463)
- na předním přideští: „*Modly teto Knižky [napsala] Anna Pipek*“, modrou pastelkou 2x „1759“

Porges, Alois

- v knize „Onomatologia oeconomica practica“ od Christopa Otta (sign. 6450)
- u přední předsádky papír s rukopisem: „*Dar P. prof. Al. Porges, c. k. Řiditel.*“
- Nejpravděpodobněji se jedná o akademického malíře Aloise Porgese, který se narodil 20. listopadu 1855 v Nabočanech⁵⁴. Vystudoval vyšší reálku v Pardubicích, malířskou akademii v Praze a Uměleckoprůmyslovou školu ve Vídni. Od 1. září 1886 vyučoval na odborné škole v Turnově, od 15. března 1891 vyučoval na dnešní Střední průmyslové škole sochařské a kamenické v Hořicích [Mamiňáková 2008, s. 30]. Mezi lety 1899 až 1912 byl ředitelem Keramické školy v Bechyni⁵⁵. Zemřel 20. května 1923 v Táboře⁵⁶.

Příhoda, František

- v knize „Vor die, so Gnaden zu erhalten suchen Dreyzehnen Freytägige Andacht ...“ od Francisca z Paoly (sign. 6375)
- na přední předsádce „*Franz Pržihoda*“

Rössler, Johann

- v knize „Der Rom. Kaij. Auch zu Hungarn und Böhaimb ...“ od Ferdinanda III. (sign. 6747)
- na titulním listu „*Ex libris Johannis Rössler ... J[uris]: Candidat[i] 1764*“

Saschel, Joseph

- v knize „Masechet Baba Batra min Talmud Bavli“ (sign. 6474)
- vložený list s německým přípisem datovaný: „*Kalladey [= Koloděje nad Lužnicí], den 10ten Augusti 1835*“ s podpisem „*Joseph Saschel*“

54 Porges, Alois, 1855-1923, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích: <https://katalog.cbvk.cz/arl-cbvk/cs/vysledky/?iset=1>

55 Ředitelé v historii školy, Střední umělecko průmyslová škola Bechyně: <https://www.supsbechyne.cz/skola/historie-skoly/reditele-v-historii-skoly.html>

56 Porges, Alois, 1855-1923, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích: <https://katalog.cbvk.cz/arl-cbvk/cs/vysledky/?iset=1>

- „*Kalladey*“ je starší varianta jména obce Koloděje nad Lužnicí s židovskou komunitou, která začala Koloděje nad Lužnicí osidlovat od poloviny 17. století, v 19. století čítala odhadem 600-700 osob [Vrbová 2014, s. 15].

Schimmeringk, František

- v knize „Malý německý a český slovník“ od Františka Jana Tomsy (sign. 6730)
- na přední předsádce „*Franz Schimmeringk*“
- na první stránce textu „*Fr. Schimmeringk*“

Skalak, Karel

- v knize „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6432)
- na zadní předsádce: „*Tato knížka Ge Karla Skalaka ... za 30 Krejczaru.*“
- na zadní předsádce: „*Tato Knisska Nalezi Karlowi skalaKowi doratug dy By Pržissla kestraczenj aBy Pržissla Nawracenj za 30 Krejczaru ge Kaupena Roku 1788.*“
- Karel Skalak je možná předek Karla Skaláka rozeného v Bechyni, který studoval na odborné keramické škole v Bechyni, v 1. ročníku na pokračovací škole v roce 1894/95⁵⁷.

Souček, Jindřich

- v knize „Kurze Marianische Andacht“ od neznámého autora (sign. 4514)
- na zadní předsádce: „*Dne 16 ledna 1890 ve středu v 5 hodin ráno se narodil Toníček. Dne 11. března 1911 v pondělí nedělí v 11 hodin v noci zemřel můj drahý a milovaný manžel Jindřich Souček. pokoj popelí jeho.*“
- syn Antonín Souček narozen 16.1.1890

Stach, Josef

- v knize „Marianisches Alphabeth“ od Jeremiase Drexela (sign. 6393)
- na přední předsádce „*Anna Stachinn, Jozef Stach, Maria Stachowa, Anna Stachowa*“

Stachová, Anna

- v knize „Marianisches Alphabeth“ od Jeremiase Drexela (sign. 6393)
- na přední předsádce „*Anna Stachinn*“⁵⁸, Jozef Stach, Maria Stachowa, *Anna Stachowa*“

57 Výroční zpráva o císař. král. odborné škole keramické v Bechyni za školní rok 1894-1895:
http://kramerius.cbvk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:857a5bc4-691b-11e5-a202-001b63bd97ba&q=Stanislav%20V.%20K1%C3%ADma#periodical-periodicalvolume-periodicalitem-page_uuid:857a5bc4-691b-11e5-a202-001b63bd97ba

58 „Stachinn“ – německá obdoba přechýlené formy příjmení Stachová

Stachová, Anna

- v knize „Marianisches Alphabeth“ od Jeremiase Drexela (sign. 6393)
- na přední předsádce „*Anna Stachinn, Jozef Stach, Maria Stachowa, Anna Stachowa*“

Stachová, Marie

- v knize „Marianisches Alphabeth“ od Jeremiase Drexela (sign. 6393)
- na přední předsádce „*Anna Stachinn, Jozef Stach, Maria Stachowa, Anna Stachowa*“

Svoboda, Josef

- v knize „Eröffnete Heiligthum zu Heiligmachung der Christen ...“ od Franze Högera (sign. 6464)
- u titulního listu přeložený papírový ústřížek:
 - na líci: „*Dar Jos. Svoboda, truhlář*“
 - na rubu: „*...rovaných věcí! ...klíčů, 1 klika, část staré mříže, ...íků, 3. rukověťě do dveří*“

Thamová, A.

- v knize „Itinerarium Novi testamenti, to jest, Putování svatých, Kniha druhá“ (sign. 6470)
- u přední předsádky list s poznámkou: „*Dar. Pí. A. Thamová, vdova po úředníku.*“

Vlna, Ladislav

- v knize „Historie o třech svatých obrazech“ od Jindřicha Jana Lábeho (sign. 6432)
- na titulním listu „*Ladislav Vlna*“
- na přední předsádce modrým inkoustem „*Museu v Bechyni daroval v dubnu 1939 Ladislav Vlna učitel*“
- Nejpravděpodobněji jde o Ladislava Vlnu, který v roce 1924 byl řídícím učitelem v Ratajích, roku 1936 byl zvolen starostou hasičského sboru v Ratajích⁵⁹. Podle datace byl majitelem knihy až po vlastnictví Karla Skalaka.

Vogl, Jan

- v knize „Kurze Marianische Andacht“ od neznámého autora (sign. 4514)
- Na přední předsádce a frontispisu matriční záznamy o jeho rodině: Sňatek s první ženou Josefou, která zemřela v roce 1828. Dále je zaznamenáno narození první dcery roku 1825. Následují zápisy o druhém sňatku s Terezií roku 1829, roku 1830 narození

59 Historie sboru dobrovolných hasičů Rataje: http://www.ratajeobec.cz/wrs_frontend/download.php?file=historiesdhrataje692321274.pdf¶m=193500

dcery Terezie a v roce 1831 syna Antona Franze. Terezie umírá 1832. Roku 1836 se Vogl žení s Annou, ta umírá v roce 1849. Vogl se roku 1856 žení počtvrté s Marií. Podle dalšího záznamu bydlel Vogl v Pardubicích. Následující poznámky zaznamenávají narození dalších dětí.

- Na frontispisu: „*Montag den 21 Septebr [!] 1874 ist mein innigst gelibten Mann Gestorben am Alter Schwäche Johann Vogl 6 uhr abend 78 Jahr alt.*“ – poslední manželka, Marie Voglová, zaznamenala smrt svého manžela Johanna Vogla 21. 9. 1874 ve věku 78 let.

Voglová, L.

- v katalogu v systému DEMUS u záznamu knihy „Kurze Marianische Andacht“ od neznámého autora (sign. 4514)
- „předchozí majitel: L. Voglová, Úvaly 817“
- „s různými poznámkami po dědovi Jana Vogla“
- Jedná se o vnučku Jana Vogla, možná dceru Antona Franze Vogla narozeného v roce 1831.

Voglová, Marie

- v knize „Kurze Marianische Andacht“ od neznámého autora (sign. 4514)
- poslední manželka Johanna Vogla

Zitschy von Znoriza, Johann Karl Joseph

- v knize „Sacra Biblia“ (sign. 6465)
- Český šlechtic Johann Karl Joseph Zitschy von Znoriza byl v 18. století apelační radou v Praze [Mašek 2010, s. 498].

7 Zhodnocení fyzického stavu fondu a návrh restaurování

7.1 Uložení fondu

Na začátku 90. let byla budova Městského muzea ve špatném stavu a sbírky nebyly uchovávány v ideálních podmínkách. Mezi lety 1992 až 2006, kdy muzeum bylo uzavřené, sbírky byly pouze zapečetěny a čtrnáct let byly bez správce. Od roku 2006, kdy bylo muzeum znovu otevřeno pro veřejnost, proběhla v knihovním fondu inventura a očištění odsátím prachu. V minulosti knihovna nebyla nijak probádána, neproběhly žádné zkoušky jako například mikrobiologické analýzy apod.

Dnes je knihovna muzea uložena v prvním patře budovy v uzamčené místnosti. V místnosti jsou dvě kovové skříně a šest dřevěných regálů. Staré tisky jsou uloženy v kovových trezorových skříních, pokud nejsou součástí výstav. Ostatní knižní sbírky jsou uloženy v dřevěných policích. Historický fond je rozdělen na dvě části ve dvou skříních. V jedné jsou knihy uloženy v krabicích po několika kusech a jsou zařazené podle žánru. Ve druhé skříně jsou knihy uloženy bez krabic. Jednotlivé svazky jsou zabaleny v alkalickém papíře.

Knižní sbírka je uchovávána ve stabilních klimatických podmínkách. V zimním období jsou prostory temperovány pomocí radiátoru na stabilní teplotu. Místnost má okno, které není zastíněné. Staré tisky jsou vystavovány minimálně a v případě výstavy je omezen přístup světla zatažením rolet a minimálním osvětlením místnosti. V těchto podmínkách jsou knihy uloženy přibližně deset let. Pomocí přístroje datalogger jsou sledovány hodnoty teploty, relativní vlhkosti a rosného bodu ve všech muzejních sbírkách. Přístroj snímá údaje jednou za 12 hodin. Datalogger je přemístován v muzeu a danou místnost sleduje několik měsíců. Níže je přiložená tabulka, kde jsou shrnutá data pro porovnání z měření v období 15. března – 19. června 2012 a 5. března – 27. června 2019. Z poskytnutých materiálů od pracovníků muzea bylo vybrané podobné období měření. V přílohách jsou uvedené hodnoty se všemi změřenými údaji z těchto období. Z přiložených dat je patrné pozvolné oteplování s občasnými výkyvy a rozdílné podmínky v roce 2012 oproti roku 2019. V jarním období roku 2012 docházelo k větším výkyvům hodnot teploty i relativní vlhkosti a hodnoty teploty byly výrazně nižší. Z roku 2019 jsou hodnoty stabilnější s pozvolnými změnami, ale relativní vlhkost je nižší než je doporučováno. Změny relativní vlhkosti i teploty by měly být pozvolné a probíhat v delších časových intervalech. Pro uložení historických materiálů je nutno zabránit náhlým výkyvům v průběhu jednoho dne, u relativní vlhkosti by nemělo dojít ke změnám o 4 %. Méně využí-

vané sbírky je doporučeno uchovávat při nižších teplotách i relativní vlhkosti [Ďurovič 2002, s. 84].

Nízké hodnoty relativní vlhkosti v chladnějším období byly pravděpodobně způsobené temperováním pomocí radiátorů, tento proces může způsobit nižší vlhkost vzduchu. Pro zachování stálejší relativní vlhkosti by bylo vhodné do knihovny pořídit zvlhčovač. Níže je přiložena tabulka s minimálními, maximálními a průměrnými hodnotami teploty a relativní vlhkosti.

Měření z období 15. března – 19. června 2012		
	Teplota (° C)	Relativní vlhkost (%)
minimální hodnota	15,2	39,3
maximální hodnota	22,8	65,3
průměr	18,1	59,5

Měření z období 5. března – 27. června 2019		
	Teplota (° C)	Relativní vlhkost (%)
minimální hodnota	14,1	33,4
maximální hodnota	26,3	59,9
průměr	19,5	42,7

7.2 Fyzický stav knih

V rámci průzkumu knihovního fondu byl hodnocen fyzický stav jednotlivých knih. Nejdříve bylo určeno celkové poškození, dále poškození jednotlivých částí knih, například knižní poťah, desky, předsádky a další. Následně byly zaznamenány konkrétní typy poškození a znečištění. Při hodnocení této problematiky byl použit tento vzorec:

typy poškození + rozsah poškození = celkové hodnocení rozsahu poškození knihy → restaurátorský zásah

7.2.1 Rozsah poškození

Pro rozsah poškození byly zvoleny tyto hodnoty: dobrý stav, mírné poškození, rozsáhlé poškození, alarmující stav. Knihy v dobrém stavu nepotřebují opravy, pro mírně poškozené knihy jsou navrženy ambulantní opravy, pro rozsáhle poškozené knihy částečné restaurování a pro knihy v alarmujícím stavu komplexní restaurování.

V dobrém stavu jsou dvě knihy, které mají poškození pouze na potahu a nevyžadují žádné opravy ani zajištění.

Nejčastěji, u mírně poškozených knih, byl knižní blok zpravidla v dobrém stavu, nanejvýš se v něm nacházela drobná poškození jako ohnuté rohy, někdy uvolněný frontispis nebo jiný list či složka. Knižní vazba byla většinou mechanicky poškozena odřením potahu, zdeformovanými rohy desek nebo drobnými trhlinami u hlavic knižního hřbetu.

Pro určení rozsáhlého poškození bylo rozhodující, že při opravě bude třeba vazbu oddělit od knižního bloku a dojde k náročnějšímu zásahu než je tomu u ambulantních oprav. Častým poškozením jsou u knih v takovém stavu ztráty materiálů v důsledku mechanického používání nebo poškození hmyzem, propadlý hřbet, praskliny potahového materiálu v drážkách a mechanicky poškozené nebo ztrouchnivělé desky.

U knih v alarmujícím stavu byla často knižní vazba oddělena od knižního bloku, v několika případech jsou knižní desky nedochované. U takových knih se objevují ztráty na knižní vazbě, často chybí i část knižního bloku, šití je obvykle rozvolněné, materiály na deskách i listy uvnitř bloku jsou velmi znečištěné.

Kromě hodnocení celkového fyzického stavu bylo určeno poškození jednotlivých částí knih, a sice v tomto pořadí: potah, desky, hřbet, vazy, šití, kapitálky, štítek, předsádky, titulní list a listy. Zde byl rozsah poškození určován stejným způsobem, navíc bylo zaznamenáno nedochování prvků a údaj, že prvek nebyl součástí knižní vazby.

7.2.2 Typy poškození a znečištění

Knihy v muzejním fondu nesou různé typy poškození a znečištění. Nejčastěji se objevují drobná mechanická poškození, ke kterým běžně dochází při manipulaci a používání knih. Jsou to obvykle poškození na potahovém materiálu, jako odření v ploše i na hranách desek, zdeformování rohů desek, trhliny u hlavic. V knižním bloku se vyskytují ve větší míře ohnuté rohy, některé listy jsou častým používáním v rozích oslabené, méně často se nachází trhliny na listech. U více poškozených knih v minulosti docházelo ke ztrátám materiálů jak na knižní vazbě tak i v knižním bloku. U některých knih došlo k oddělení knižního bloku od desek, nyní mají tyto knihy odhalený hřbet. V těchto případech je viditelné poškození a znečištění pod potahem. Například u knihy „Reales Staats Zeitungs und Conversations Lexicon“ od Johanna Hübnera (sign. 6737) jsou díky odhalenému hřbetu patrné stopy po chybějících mezivazních přelepech a kapitálcích.

Některé knihy nesou stopy po opravách, které často nebyly provedeny vhodným způsobem. U třech knižních vazeb se původní desky nedochovaly. Zajímavým jevem je, že u dvou knih ve fondu došlo k vzájemné výměně desek, původně zadní deska byla přivázána namísto přední desky a naopak.

Nejčastějším výskytem biologického poškození jsou výletové otvory po hmyzu, často jsou jak na knižní vazbě tak i uvnitř bloku, často u hřbetu, a to v různém rozsahu. Prochází skrze mnoho listů za sebou. Dalším biologickým poškozením jsou ohryzy od hlodavců, těmi byla napadena kniha „Eröffneth Heiligthum zu Heiligmachung der Christen ...“ od Franze Högera (sign. 6464) ve spodním rohu od strany 645 až do konce knižního bloku včetně zadní desky. Kromě biologického poškození se v knihách také nachází znečištění biologického původu a to především v podobě exkrementů u výletových otvorů. V některých knihách se také dochovala mrtvá těla hmyzu.

Prachový depozit je nejběžnějším znečištěním knih. Prach se vyskytuje především na vnějších materiálech knižních vazeb a na horních ořízkách, které byly v minulosti více exponovány. Znečištění jako skvrny a zatekliny se běžně vyskytují jak na potahovém materiálu tak i na listech. Koroze je méně častým jevem, u výskytů koroze je často patrné od jakého kovového předmětu vznikla.

7.3 Návrh restaurátorského zásahu

Návrhy slouží pro muzeum jako přehled doporučení k jednotlivým knihám a vychází z praktických zkušeností autorky práce. Doporučené opravy se řídí rozsahem poškození knihy. Každá kniha je poškozena jiným způsobem a vyžaduje odlišný zásah. U všech knih je doporučena jejich adjustace do ochranného obalu z alkalické lepenky. Použití alkalických materiálů pro uložení, minimální manipulace s knižním fondem a uložení ve stabilních klimatických podmínkách zajistí vhodnou preventivní konzervaci knih, nebo-li dlouhodobé uchování knih v aktuálním stavu.

Pro uchování knih v současném stavu je doporučena preventivní konzervace, a to především u knih, které jsou v dobrém a mírně poškozeném stavu. Dohromady se jedná o 67 knih z historického fondu, které nepotřebují rozsáhlejší opravy. Ve formulářích jsou u jednotlivých knih sepsané návrhy ambulantních oprav, k těm by mělo například dojít v případě výstav, výpůjček nebo jiných muzejních akcí.

Ambulantní opravy předchází dalším ztrátám a rozšíření poškození materiálů. Mírně poškozené knihy vyžadují ambulantní opravy, mezi které patří například zajištění trhlin, připevnění

odlepených materiálů, zpevnění drobných poškození jako ohnuté rohy apod. U částečného restaurování je obvyklé tzv. restaurování „in situ“, tedy bez rozebrání knižního bloku [Ďurovič 2002, s. 403]. Oddělení vazby od knižního bloku poskytuje prostor jak pro opravu některých poškození v bloku, tak i opravu knižních desek. Tato metoda se volí podle zachování organismu šití, uvolněné složky se dají zpět přišít ke knižnímu bloku a poškozené vazy v drážce se mohou nastavit bez rozebírání knižního bloku. Částečné restaurování je vhodné pro zachování knihy jako celku s kompromisním řešením pro obnovu a funkci mechanismu vazby [Ďurovič 2002, s. 406].

Komplexní restaurování zahrnuje opravu většiny částí knihy a zpravidla je nezbytné oddělit desky od knižního bloku, rozebrání knižního bloku a restaurování jednotlivých listů. Před samotným restaurátorským zásahem všech knih bude nezbytné změřit pH papíru a podle hodnot zvolit neutralizaci či odkyselení knižního bloku. U některých knih je vhodné čištění pomocí vodných systémů z důvodu rozsáhlého znečištění. U knih, kde je podezření na napadení plísní je doporučeno před opravou provedení mikrobiologické analýzy, zda jsou plísně aktivní a v pozitivním případě bude nezbytná dezinfekce.

Výjimkou jsou svazky se signaturami 6745 a 6746, které vykazují známky alarmujícího stavu. U nich jsou doporučeny pouze ambulantní opravy. Obě knihy obsahují dohromady tři díla, z nichž dílo „Diadochos“ je obsaženo v obou signaturách, protože je rozděleno na dvě části. V konvolutu (sign. 6745) jsou kromě Diadochu listy z knih „Práva městská království českého“ od Pavla Kristiána z Koldína a listy ze čtvrtého vydání Melantrichovy bible z roku 1570. Díky zdigitalizovaným kompletním výtiskům, podle nichž byla díla identifikována, není třeba knihu kompletovat převazbou. Přišití volných listů (sign. 6745) ke knižnímu bloku (sign. 6746) by znamenalo ztrátu současné podoby a autenticity. Proto je doporučeno zpevnění listů, vyrovnání a doplnění chybějících částí materiálu. Listy se signaturou 6745 by mohly být ponechány bez šití a jednotlivé části ze zmíněných třech knih uloženy do ochranných obálek do jedné krabice.

Další problematika je výskyt dobových vysprávek, které se nacházejí v některých knihách. Pro dobové vysprávký byly často použity příliš silné papíry, které v nemalé míře zakrývají tisk. Nalepený silnější papír na slabší může způsobit lámání slabšího papíru v místě spoje. Historické vysprávký sice dokladují zacházení s knihou v minulosti, ovšem mají negativní vliv na knižní blok z hlediska dlouhodobé ochrany. Z těchto důvodů je vhodné sejmout nevhodující vysprávký a nahradit je japonským papírem. Výskyt některých dobových vysprávek

může ovlivnit restaurátorský přístup. Míra zásahu závisí pak na množství vysprávek a rozsahu dalších oprav.

Na závěr této kapitoly je přiložena tabulka pro přehlednost kolik knih je v jakém fyzickém stavu s odpovídajícím doporučeným typem opravy.

Rozsah poškození	Typ opravy	Počet knih
Dobry stav	Není potřeba oprava	2
Mírné poškození	Ambulantní oprava	64
Rozsáhlé poškození	Částečné restaurování	17
Alarmující stav	Komplexní restaurování	7

8 Závěr

Tato práce vznikla na základě požadavku Městského muzea Bechyně na zpracování knihovního fondu. Muzeum bohužel nemá v současnosti pro takovou činnost vlastní prostředky.

V rámci diplomové práce byla přiblížena historie Městského muzea Bechyně. Muzeum je skromnějšího charakteru a přesto, že vlastní velmi zajímavé historické exponáty, naráží badatel na absenci pramenů a dalších zdrojů k jeho historii, zvláště z nedávné minulosti. Tato práce tedy předkládá alespoň obecný přehled o historii muzea od jeho vzniku do současnosti.

Samotné muzeum se nejvíce rozvíjelo v prvních třiceti letech své existence. V důsledku druhé světové války nebyla příliš podporovaná kultura, muzejní činnost spíše upadala. Znovuzrozením muzea bylo jeho opětovné otevření a úprava expozic v 50. a 60. letech 20. století. V 90. letech bylo muzeum zcela uzavřeno kvůli špatnému stavu budovy muzea a nutnosti změny uložení sbírek. Následovaly několikaleté rekonstrukce. Dnes je muzeum již 15 let otevřené a plně funkční. V současnosti je správkyňí Mgr. Jana Janáčková. Pod jejím vedením se muzeum daří úspěšně rozvíjet a dochází ke snaze o prosazení muzejní knihovny, což podpořilo vznik této diplomové práce.

Knížní historické sbírky Městského muzea nikdy nebyly probádány a zkatalogizovány, proto bylo hlavním cílem práce podat charakteristiku nejstarší části fondu muzejní knihovny. Práce byla zaměřena na knihy do konce 18. století. Zmapování starých tisků muzejního fondu a získání ucelených informací o něm bylo provedeno formou průzkumu. Průzkumový formulář byl sestaven konkrétně pro tuto příležitost a zaznamenané údaje bylo možné, v rámci popisu knihovního fondu, sestavit do několika částí. Tisky byly rozděleny podle žánru, datace, místa tisku, byla zde zohledněna také jazyková struktura fondu a poměr počtu fyzických knih a tisků. Knihovní fond byl dále charakterizován na základě materiálů a výzdoby, typů vazeb. Další části textu se věnují provenienci a fyzickému stavu fondu. Díky prepisům rukopisných poznámek byl vytvořen soupis původních vlastníků a někteří z nich byli identifikováni.

Průzkum a identifikace knih poukázala mimo jiné na různorodost knihovního fondu. Knihovna obsahuje knihy nejrůznějších žánrů, od náboženských textů včetně biblí, přes historické a právnické texty až po příručky a učebnice, přičemž nejstarší tisk je z roku 1542 a nejmladší pak z roku 1799. Většina starých tisků pochází až z 2. poloviny 18. století, o to vzácnější a pro muzeum významnější jsou knihy nejstarší. Z průzkumu také vyplynulo, že fond starých tisků sestává z množství konvolutů, v 91 svazcích je obsažených 149 výtisků. Tisky nejčastěji pochází z Prahy a Vídně a také dalších českých a německých měst.

Provenienční průzkum odhalil, že knihy pochází od různých i vzdálenějších původních majitelů nejen z Bechyně a jejího okolí, jak uvádí literatura o prvních akvizičních sbírkách realizovaných na Bechyňsku. Postupně byl knihovní fond doplňován o knihy různého původu. Je však patrné, že velká část z nich pochází z jižních Čech. Na základě průzkumu provenienčních značek a záznamů bylo identifikováno 39 jmen původních vlastníků a názvy tří korporací, mezi ty patří Františkánský klášter v Bechyni, Klášter v Borovanech a dřívější Občanská knihovna v Bechyni. Z těchto institucí byly získány pouze čtyři knihy, nicméně jedná se o starší a vzácnější vazby. Oproti tomu bylo majitelů, jakožto fyzických osob více a všechny se bohužel nepodařilo identifikovat. Rukopisné poznámky a exlibris, ve kterých byla dohledána jména, byly často zapsány v českém a německém jazyce, ojediněle v latinském.

Jedním z výstupů práce jsou zmíněné formuláře s údaji ze zpracování fondu. V přílohách k textu jsou uvedeny ukázky z vyplněných formulářů a shrnutí získaných výsledků ve formě grafů. Kompletní soubor formulářů není součástí příloh diplomové práce. Sepsané údaje budou sloužit pro zkatalogizování sbírky a ucelenému přehledu o starých tiscích ve sbírkách bechyňského muzea. Formuláře zahrnují také návrhy na restaurování jednotlivých svazků, ty mohou být pro pracovníky muzea vodítkem při plánování péče o tento fond v budoucnu.

Dalším výsledkem průzkumu knihovního fondu a identifikace děl je katalog starých tisků, který je stručným souhrnem informací získaných z průzkumu. Katalogové záznamy obsahují údaje o tiscích, odkazy na bibliografické záznamy, popis znaků jednotlivých exemplářů, popis fyzického stavu a seznam přívazků.

Jedním z cílů studia autorky na Ústavu informačních studií a knihovnictví bylo i dílčí propojení knihovnického oboru s oborem restaurování knižní vazby. Tato diplomová práce se pokusila tento cíl naplnit a snad poslouží jako užitečná příručka pro budoucí badatele, kteří projeví zájem o historický fond muzejní knihovny v Bechyni.

9 Katalog starých tisků

Alvares, Manuel: Principia, seu Rudimenta Grammatices, ... Pro usu Tyronum Latinitatis excerpta. (6726)

Praha: Jezuitská tiskárna, 1743

K00175

Převazba, polokožená vazba, lepenkové desky potažené papírem a usní se slepotiskem

Štítek: na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisné exlibris: na přední předsádce inkoustem: „*F. Mellitus 1811.*“

Rukopisné poznámky:

- v textu snaha o kaligrafickou nápodobu tištěné předlohy
- nečitelné marginální přípisy
- na zadní desce inkoustem podtržené „*An[n]o 1836*“

Rukopisná signatura: na předním přídeští černým fixem „6726“

Rukopisné podškrty: v textu většinou inkoustem různá drobná označení slov

Razítko: na předním přídeští „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků: na přední desce rozmazaná nezřetelná kresba nebo text inkoustem

Fragmenty, druhotné materiály: první složka opravena dobovými vysprávkami

Poškození: ztráty a odření na potahu, na zadní desce stopy po papírovém štítku a lepidlu, chybí posledních 18 stran, výletové otvory po hmyzu

Andachtsübungen eines wahren Christen, darinn überaus nützliche Morgen, Meß, Beicht, Communion, Vesper und Abend Gebether, ... (neznámý autor) (6399)

Mnichov: Oettl, Jan Nep., 1795

VD18 90084675

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6399“

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 160 a 161 fragmenty ořezaného papíru pravděpodobně z tvorby ořízky
- mezi stranami 220 a 221 ústřížek ručního papíru

Poškození: odřený potah, částečně zdeformované rohy, částečně propadlý hřbet, z velké části nedochované předsádky a jejich nasazení, chybějící konec knižního bloku a zadní předsádka, některé listy ve hřbetní oblasti slepené, koroze

August III., polský král: Von Gottes Gnaden, Friedrich August, König in Pohlen [et]c. Herzog zu Sachsen, Jülich, Cleve, Berg, Engern und Westphalen, [et]c. Chur-Fürst, [et]c. (6744)

[Drážďany]: neznámý tiskař, [1744]

VD18 10375457

Konvolut, soubor tisků bez desek, některé tisky slepeny proužky dekorativních papírů, přibližně polovina tisků sešitá dohromady jako knižní blok

Rukopisné poznámky:

- na první stránce 7. přívazku „Wir Maria Theresia ...“ tužkou „*Patent über Kopfsteuer*“ [Patent o dani na hlavu]
- na první stránce 30. přívazku tužkou nečitelný přípis
- na první stránce posledního přívazku u horního okraje inkoustem „*1732 18n febr[uar]ii*“

Rukopisné signatury: na první stránce každého tisku tužkou „6744“

Poškození: šití dochováno jen částečně, oslabené okraje větších listů, trhliny, biologické poškození od hlodavců, biologické znečištění

Obsahuje přívazky:

1. Kayser Königl. Patent, die Feuer Lösch Ordnung deren Königl. Prager Städten betreffend, dd. Königl. Prager= Schloß, den 3. Februarii, Anno 1755. Praha: Kirchner, František Ignác, [1755?].
2. Kayser Königl. Patent wegen künftiger Abstellung der General – Signatur N. N. Burgermeister und Rath, dann Einführung der Individual, ... dd. Prager= Schloß 13. Octobris An. 1755. [Praha]: [1755?].
3. Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden Römische Kayserin, ... entbieten allen und jeden Inwohneren und Unterthanen, ... [Víděň]: [1753].
4. Specification. Derenjenigen fremden Gold und Silbernen Münz Sorten, ...
5. Cýsařský Královský Patent, bez služby wynacházegicých Mislywců, ... Dán na Královským Hradě Pražským, Dne 5. Měsýce Dubna 1754. [Praha]: [1754].

6. Manderscheid-Blankenheim, Johann von: Päpstliche Feyertags Verordnung Betreffend Die von Jhro Heiligkeit Pabst Benedicto dem XIV. Gnädigst= bewilligte Erlaubnuß, ... [Prah]: Hladký, František Karel, [1753?]; SKC 004917942.
7. Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden Römische Kayserin, ... Entbieten allen und jeden Unseren treu gehorsamsten Ständen, ... [Videň]: [1746].
8. Formular, und Belehrung, Wie ein jeder die verordnete Verzeichnus seiner, und deren Seinigen einzureichen, und zu übergeben hat. [S.l.], [1740-1770].
9. Patent in Betreff des Juris Detractus, oder des Abfahrts und Abzugs Rechts für das Erbkönigreich Böhheim. [Prah], [1769]; OCLC 33919842.
10. Kayser Königliche Neue General Medicinal Ordnung für das Königreich Böhheim, dd. Prager Schloß den 24. Julii 1753. [Prah]: [1753?].
11. Unterricht eine gute und unschädliche Schlicht zur Leinwand anzumachen. ...
12. Unterricht eine gute und unschädliche Schlicht zur Leinwand anzumachen. ...
13. Naučenj kterak Tkadlcy dobru, a Plátnu neskodicý Tslichtu pripravowati magi; totiž: ...
14. Naučenj kterak Tkadlcy dobru, a Plátnu neskodicý Tslichtu pripravowati magi; totiž: ...
15. Avertissement. Es seye dem hierländigen Publico hiemit kund ...
16. Recipe. Fünff Pfund ordinari Sal[tz] in einem neuen Haffen gebrennet/ ...
17. Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden Römische Kayserin, ... Entbieten allen und jeden Unseren treu gehorsamstern Unterthanen, ... [1751].
18. Wir Carl von Gottes Gnaden Erwählter Römischer Kayser/ ... Entbieten N. all und jeden Unseren General Lieutenanten/ ...
19. Kayser Königliches Patent vom 30. Junii 1752. die ausser Landes Begebung deren inländischen Unterthanen, und Verheyratung vermöglicheren Böhheimischen Weibs Bilder an Ausländer und Fremde betreffend. [Prah]: [1752].
20. Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden Römische Kayserin, ... Entbieten N. allen und jeden Unseren treu gehorsamsten Ständen, ... [Videň]: [1752].
21. Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden Römische Kayserin, ... Entbieten allen und jeden Inwohneren Unseren Erb Königreichs Böhheimb, ... [Videň]: [1750?].
22. Kayserl. Königl. Münz Patent, die Kays. Kön. neu geprägte 10. und 20. Kreu[tz]er Stücke, dann die Churfürstl. Bayerische, und Fürstl. Salzburgische nach betreffend, dd. Wien den 12. Januarii 1754. [Videň]: [1754?].

23. Nachtrag Einiger fremden Münz Gattungen, ... Vídeň: Trattner, Johann Thomas von, 1755; OCLC 174204924.
24. Kayserl. Königl. Münz Patent, die Verruffung deren nach Ausgang des 1752sten Jahrs geprägten Chur Sächsischen groß und kleinen Münz Sorten betreffend, dd. Wien den 23. Januarii, 1754. [Vídeň]: [1754?].
25. Consignation Welcher gestalten nach specificirte Species Mercium, respectu des 1737 jährigen Zoll Vectigalis, in Consumo und Essito, theils erhöht, und theils gemindert worden ... [Praha]: [1748?].
26. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1stem Novembris 1751. bis le[tz]en Januarii 1752. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1752?]; STT 000156805.
27. Nachtrag Zu dem à 1ma Novembris 1751. bis ultima Januarii 1752. über die ergangene Generalien publicirten Extractu.
28. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Februarii bis ultima Aprilis 1752. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1752?]; STT 000114362.
29. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1stem Maji bis ultima Julii 1752. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1752?]; STT 000156806.
30. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Augusti bis ultima Octobris 1752. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1752?]; STT 000156808.
31. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Novembris, 1752. bis ultima Januarii, 1753. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1753?]; STT 000156810.
32. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Februarii bis ultima Aprilis 1753. ergangenen Circular Schreiben,

- Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1753?]; STT 000156811.
33. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Maji bis ultima Julii 1753. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1753?].
 34. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer 1sten Augusti bis ultima Octobris 1753. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1753?]; STT 000156812.
 35. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Novembris, 1753. bis ultima Januarii, 1754. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1754?]; STT 000156813.
 36. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Maji, bis ultima Julii 1754. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1754?]; STT 000156815.
 37. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Augusti, bis ultima Octobris 1754. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1754?].
 38. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Novembris 1754. bis ultima Januarii 1755. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1755?]; STT 000156816.
 39. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Februarii, bis ultima Aprilis 1755. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1755?]; STT 000114380.
 40. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer vom 1sten Maji, bis ultima Julii 1755. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diætali, Publicis, & Politicis. [1755?]; STT 000156818.

41. Extractus deren von Einer Hochlöbl. Kayserl. Königlichen Repräsentation und Cammer 1sten Augusti, bis ultima Decembris 1755. ergangenen Circular Schreiben, Generalien, und Patenten: Als In Contributionali, Diätali, Publicis, & Politicis. [1755?]; STT 000156819.
42. Instruction, oder in Frag und Antworten eingetheilte Richtschnur, ... Praha: Klauser, Jan Josef, 1768; ÖNB 306640-D ALT MAG .
43. Wir N. N. Der Röm: Kayserlichen / ... [Praha]: [1732?].

[Bayly, Lewis: Praxis pietatis. To jest, o cvičení se v pobožnosti pravé, knížka milostná ...] (6358)

[Berlín: Kunst, Christian Ludwig, 1754]

K01019

Převazba, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, textilní lepené kapitálky

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6358“

Rukopisné podškrty: na straně 387 označení kapitoly dvěma linkami inkoustem

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřeny potah, zadní deska částečně prohnutá, částečně propadlý hřbet, ztráta volného listu u přední předsádky, chybí titulní list, výletové otvory po hmyzu

Bible česká (6467)

[Praha: Melantrich z Aventinu, Jiří, st., 1577]

K01105

Převazba, kniha bez desek, natíraná ořízka

Štítek: na poškozeném listu bez stránkování mezi stranami 558 a 559 papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování, inkoustem napsaná signatura: „*F. 82.*“

Rukopisné poznámky: velmi časté poznámky různými psacími prostředky nejčastěji inkoustem, některé poznámky přetřeny oranžovou barvou, převážně jde o odkazy na další biblické knihy nebo výpisky z biblického textu, někdy o obecné historicko-geografické vysvětlivky apod.

Rukopisná signatura:

- na prvním dochovaném listu 69 černým fixem „6467“
- na štítku „*F. 82.*“

Rukopisné podškrty: téměř na každé stránce různými psacími prostředky, převážně inkousty
Cenzurní zásahy: některé rukopisné poznámky jsou přetřeny oranžovou barvou, snad forma cenzurního zásahu nebo zvýraznění, místy velmi silná vrstva

Fragmenty, druhotné materiály: dobové vysprávky

Poškození: chybí potah a desky, uvolněné šití, na některých místech přetržená nit, ztráty papíru ve spodní části listů, trhliny, ohnuté rohy, oslabené okraje a rohy listů

Bible česká, to jest svaté písmo (6466)

Praha: Jezuitská kolej u sv. Klimenta, faktor Kamenický, Jáchym Jan, 1715

K01111.1-K01111.3

Dobová převazba, celokožená vazba, dřevěné desky potažené usní, nedochovaný slepotisk, fragment jednoho trnu po dírkové hranové sponě, stříkaná ořízka.

Štítek: na zadní desce papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování, napsané na stroji „*Museum v Bechyni inv. č. ____*“, modrým inkoustem „1-26“ a tužkou „a3“

Rukopisné exlibris: na straně 886 inkoustem „*Tomáš Ledinský ze Stehlowitz*“ [patrně Stehlovice v jižních Čechách]

Rukopisné poznámky:

- na straně 215 inkoustem „*Pana boha myluj*“
- na zadním přideštlí inkoustem zapsané bibliografické odkazy na biblické knihy

Rukopisná signatura:

- na předním přideštlí černým fixem „6466“
- na štítku modrým inkoustem: „1-26“, tužkou: „a3“

Razítko: na předním přideštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků: drobné kresby, zkoušky pera (*probatio calami*)

Fragmenty, druhotné materiály: na hřbetu papírový přelep

Poškození: ztráty, odření a trhliny na potahu, popraskaná useň, nedochovaný slepotisk pravděpodobně z vlhkosti, přední deska oddělena od knižního bloku, odhalený hřbet na začátku bloku rozvolněné šití, ztráta předního volného předsádkového listu, trhliny na listech, ohnuté rohy, výletové otvory

[Bünting, Heinrich: Itinerarium Sacrae Scripturae, to jest, Putování svatých ...] (6470)

[Praha: Adam z Veleslavína, Daniel, 1592]

K01361

Převazba, celokožená vazba, dřevěné desky potažené usní se slepotiskem

Rukopisné exlibris:

- na straně 95 inkoustem „*Tomáš Beroncký [?]*“ (částečně nečitelné příjmení)
- na straně 192 inkoustem:
 - „*1806 17 Juli jdu Franc Burda*“
 - „*Kmotr Zoba ...*“
- na straně 451 tužkou jméno, nejspíše „*I. Naubinur [?]*“
- na straně 467 tužkou vybledlý text:
 - „*František Dvořák ... roku 1892 psáno dne 26. prosince*“
- na straně 480:
 - „*Franc Burda*“
 - „*Franciscus Burda*“ [na začátku a na konci soupisu autorů, jejichž díla autor použil při práci na knize]
 - „*1802 Wodnian im 19. Februarij BVRDA FRANZ dokonal tuto knihu*“
- na titulní stránce Nového zákona inkoustem „*a France Burdi*“

Rukopisné poznámky:

- u přední předsádky ústřížek s titulem psaným na stroji: „*STARÝ a NOVÝ ZÁKON I. a II. díl. Staré Město Pražské 1592.*“
- u přední předsádky papírový ústřížek s rukopisnou poznámkou: „*Dar. Pí. A. Thamová, vdova po úředníku.*“
- na mnoha místech v knižním bloku různými psacími prostředky, poznámky ve formě letopočtů a jiných číslic, snaha o kaligrafickou nápodobu tištěné předlohy, marginální přípisy v textu i rejstříku, různé výpočty, označení „*NB*“ nebo jiné zkratky u podtržených textů, některé poznámky přeškrtnané nebo jinak nečitelné
- na straně 168 rukopisné poznámky o běžných hebrejských křestních jménech
- na straně 176 inkoustem:
 - „*Burda Franc jde pryč a vynšuje všem dobrou noc*“
 - „*Duchovní vyznamenání Simsona*“
- na straně 501 tužkou a červenou barvou „*1805 bylo žito za 30 zlatých*“
- rukopisně doplněné chybějící listy se stranami 77 až 84 v Novém zákonu, napodobení typografické formy předlohy, marginální poznámky jinou rukou, na straně 78 „*Franz [...?] Wodnian am*“

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „*6470*“

Rukopisné podškrty: množství různých označení textu, provedené několika inkousty a tužkou, vertikální linky, přerušovaná linka, označování hesel i delších pasáží v textu, některá podtržení doplněna rukopisnými poznámkami

Razítko: na předním přیدهšті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Cenzurní zásahy: začerněná hesla nebo celé řádky uhlem, některé texty jsou stále čitelné například na straně 527, na straně 480 přeškrtnuto jméno Martina Luthera (pravděpodobně dodatečná cenzura majitele nebo katolického cenzora)

Kresby vlastníků:

- na straně 227 různé vlnovky tužkou
- na straně 291 kresba architektury tužkou
- na straně 375 mezi odstavci a vedle tisku abstraktní kresba tvořená oválnými tvary
- na straně 481 dva mužské portréty inkoustem, jeden z profilu s vousy, druhý ánfas s kloboukem doplněné jménem „*burda franz*“
- na straně 493 velký křížek tužkou
- na straně 498 nakreslená postava tužkou
- na straně 67 Nového zákona čárky u dolní ořízky

Fragmenty, druhotné materiály: dobové vysprávky

Poškození: částečně odřený potah, trhliny u hřbetu, chybějící listy do strany 46, dále listy se stranami 51 až 58, 85 až 92, 105 až 120, konec knižního bloku od strany 89 Nového zákona, poškozené listy, knižní blok sešitý napříč skrz listy – špatně se otevírá, zvlněné listy, výletové otvory

[Bünting, Heinrich: Itinerarium Sacrae scripturae, to jest, Putování svatých ... První kniha ...] (6469)

[Praha: Adam z Veleslavína, Daniel, 1610]

K01362, SKC 004973427

Převazba, celokožená vazba, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem na hřbetu, usňové řemínky, natíraná ořízka

Štítek: na hřbetu papírový štítek značně poškozen, kosočtvercového tvaru se zlaceným slepotiskem

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce inkoustem „*Jsou to letos zli časowe ti klucí smradlawý wšecker skoussejy.*“ tužkou „*X*“, „*II.*“

- na různých stranách i v přítisku inkoustem a tužkou rukopisné marginální přípisy
- na zadní předsádce inkoustem

*„Modlitba
 Buch se ráciž smilovaty
 a neračiž nás trestaty
 pro naše nepravosty
 neb jsi, bože, velmi na nás rozhněvaný
 my se uznávame sami že sme dítký
 tvoje neposlušný a to pro krista
 pro nejsvětější přímlovu marije
 páni pani za nás; hříšníky;
 se přimlouvajicí. Amen,
 sina tvého.
 Jozef nábožný“*

Rukopisné signatury:

- na předním přidešti černým fixem „6469“
- na dvou vakátech u přední předsádky dvakrát inkoustem „č. 799“
- na první dochované stránce textu (archová signatura B) inkoustem „č. 799“

Rukopisné podškrty: ojedinele křížky jako označení textu

Razítka:

- na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“
- na přední předsádce „*Občanská * knihovna * v Bechyni*“
- na první dochované stránce textu (archová signatura B) „*Občanská * knihovna * v Bechyni*“

Cenzurní zásahy:

- části textu přeškrtané rudkou, často dodatečně připsaná poznámka o tom, co bylo cenzurováno, častá cenzura jména Luther
- na listu se stranami 325 a 326 vyříznuté části řádků
- u listu se stranami 357 a 358 vyříznutá polovina listu
- na listu se stranami 395 a 396 vyříznuté čtyři řádky textu

Fragmenty, druhotné materiály: dobové vysprávky

Poškození: odřený potah, popraskaná useň na hřbetu, zdeformované rohy desek, částečně propadlý hřbet, částečně nedochované řemínky, chybí začátek knižního bloku do strany 8, dále listy se stranami 15 až 24, 37 až 40, 51 a 52, 85 až 92, 133 a 134, 149 a 150, 235 až 240, 355 a 356, 383 a 384, 479 a 480, v Novém zákonu chybí listy se stranami 77 až 84, 89 až 92, 95

až 98, 103 a 104, 181 až 184 a nečíslované strany rejstříku 9 až 12, zdegradovaný papír, výletové otvory po hmyzu

Crusius, Christian: Topographisches Post Lexikon Aller Ortschaften der k. k. Erbländer ... erster Band ... (6664)

Vídeň: Schuender, Johann Carl, 1798

BSB-ID 6357942

Soudobá polokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní a mramorovaným papírem, zlacený slepotisk na hřbetu, textilní lepené kapitálky, natíraná ořízka

Štítky: na hřbetu dva papírové štítky se zlatým slepotiskovým nápisem

- horní hnědý štítek, orámování dvojlínkou, nápis „Crusius Topographisches Post= Lexikon“
- spodní zelený štítek, orámování dvojlínkou doplněnou ozdobnou linkou, nápis: „Böhmen Mähren u. Schlesien 1. Band .A. . .M.“
- na předním přideštlí papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování, inkoustem napsaná signatura „F. 67“

Rukopisná exlibris:

- na titulní stránce inkoustem „*Des Livres de Jos: Ant: de Vischer*“ [Joseph Anton Fischer]
- na titulní stránce inkoustem „*Josef z Hrochů 56 – V.*“ [Josef Hroch]
- na konci knihy „*Jos. Hroch 56. V. Praha*“

Rukopisné poznámky:

- na titulní stránce inkoustem „*N° 1812*“ pravděpodobně patří k exlibris Josepha Antona Fischera
- na titulní stránce inkoustem „*5/54*“
- na přední předsádce zřejmě poznámky o ceně

Rukopisné signatury:

- na předním přideštlí černým fixem „*6664*“
- na štítku inkoustem „*F. 67*“

Razítko: na předním přideštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 28 a 29 částečně potíštěn papírový útržek

Poškození: odřený potah, částečně zdeformované rohy desek, koroze

Die heilige Schrift des neuen Testaments, Erster Theil ... (6443)

Vídeň, Praha: Haas, František, 1796

BCBT04037

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené papírem, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru.

Štítek: na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přídeští černým fixem „6443“

Razítko: na předním přídeští „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: částečně chybí potahový papír, odření potahu, částečně propadlý hřbet, na zadní desce stopy od lepidla po nedochovaném štítku, ohnuté rohy, biologické poškození a znečištění, výletové otvory po hmyzu

Die heilige Schrift des neuen Testaments, Zweyter Theil ... (6444)

VD18 90315030, SKC 007340738

Vídeň, Praha: Haas, František, 1796

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené papírem, přebarvený hřbet, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru.

Štítek: na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná poznámka: na přední předsádce tužkou:

„1916
1796
= 120“

Rukopisná signatura: na předním přídeští černým fixem „6444“

Razítko: na předním přídeští „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 146 a 147, 398 a 399 sušené rostliny

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečně zdeformované rohy, některé stránky slepené v oblasti přední ořízky, přehyby, ohnuté rohy, výletové otvory po hmyzu

Die heilige Schrift des neuen Testaments, Dritter Theil ... (6445)

Vídeň, Praha: Haas, František, 1796

VD18 90315049, SKC 007340739

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené papírem

Štítek: na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6445“

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

Poškození: odřený a trhlý na potahu, chybí potah na hřbetu a z velké části na přední desce, odřené desky, přehyby a ohnuté rohy u listů, výletové otvory po hmyzu

Druhý díl Bible totižto Nový zákon ... (6468)

Praha: Česká universita Karlo-Ferdinandova, Jezuitská kolej u sv. Klimenta, 1677

K01111.1-K01111.3, SKC 008770437

Převazba, polokožená vazba, lepenkové desky potažené usní a mramorovaným papírem, zlatý ornamentální slepotisk na hřbetu s nápisem „Starý zákon“, stříkaná ořízka

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce inkoustem „Daroval Čitek 1908“
- u přední předsádky papírový ústřížek s poznámkou „Daroval p. Čitek“
- na rubu titulního listu různé typy textů
- na volném listu zadní předsádky:

„Zaznamenanj pamětnjch věcj.

Roku 1801ho dne 11ho Máje měl copulaci⁶⁰ Jozef Lhotak sin Jana Lhotaka havjře z Chaloupek Ber[ounský]. kraj. s Kateřinou Pařjzek vdovou po měšťanu Hořovicem, v Hořovicích na vjsce v Koste.

Roku 1805ho dne 21ho řjjna mezi 7 i 8 hodinou z rána narodila se manželům těmto děvčina na planetě Váha. Dáno jí jméno Josefa na křtu v Mrtnjce.

Roku 1811ho dne 16ho Zářj z rána narodilo se děvče na planetě ... mezy 2 i 3tj hodinou v pondělj na den svt. Lidmili, dáno jj jméno Marye.

Roku 1814ho dne 14ho Řjja mezi 9 i 10 hodinou z rána narodilo se děvče na planetě Štjru, dáno jí jméno Terezye.

Roku 1818ho dne 25ho Aprilis mezy 8 i 9 hodinou večer narodil se chlapec na planetě Kozorožci, bylo to v sobotu i dáno mu Jméno Jakub.

Roku 1826ho usnul v Pánu Jakub Czaboun kmotr co stál k sinu Jakubovy, bývalý učitel v Mrtnjce?.

Roku 1827ho dne 13ho dne Ledna v sobotu ráno po 6té hodině usnula v Pánu Matka Jozefa Lhotáka, i žena Jana Lhotaka havjře na Jedové hoře.

Roku 1827ho dne 21 Ledna v neděli před polednem zesnula v Pánu matka Kateřiny Lhotakové manželky Jozefa Lhotáka v Zajčově.

Roku 1829ho Zasnoubla se Jozefa Lhotáková Janovy Tumovy svobodnemu šenkýři ve vsi německé Lhotě nedaleko Přejbrami.

Roku 1829 oddano sina Jakuba jako zpěváka čili Vokalistu do Prahy k Malteznům [patrně k Panně Marii pod Řetězem] kde byl učitel i Chorregentem Jozef Jaroš.

60 Copulace = sňatek

Roku 1832ho dne 18ho Října zasnoubila se Marye Lhotak Jozefovy Lindaknovy slévači v střjbrných hutěch při německé Lhotě.

Roku 1835ho dne 28ho Prasince usnul v Pánu Ján Lhotak otec Jozefa Lhotáka

Roku 1835ho Přesjdil se Jozef Lhotak z berounského kraje do Kraje Plzeňského na Panstvji spáleno Poříčské kde dostal službu Steygra ve vsi Mitrovicých.

Roku téhož přesjdil se Jozef Lindauer na Hřebeny cí. Král hory železa kde dostal službu šteygra i potom ne dlouho dostal se za Obersteigra na hory Krušné bljže Jachymova ne daleko Šenauna.

Roku 1839ho Po ukončených školách na učitelstvji odebral se Jakub Lhoták do ruského Polska k šlechticovy p. Jánú Siemieńskému do vsi Lytna v Gubernyi Kuliszskou za učitele hudby.

Roku 1839ho dne 22ho března zesnul v Pánu Jozef Lhotak stejger v Mitrovicých i otec všech těch dětj, ležj pochován v Mytrovicých.

Roku 1839ho dne 26. Října zesnula v Pánu Kateřina Lhotáková manželka Jozefa Lhotáka v německé Lhotě i pochována jest v Přjbrami.“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6468“

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

Kresby vlastníků: na straně 195 patrně zkouška odstínů hnědých barev

Fragmenty, druhotné materiály: dobové vysprávky

Poškození: odření a trhliny na potahu, ohnuté rohy, některé listy zdegradovány, zahnědlé v místech tisku

Dufrène, Maximilian: Rudimenta historica ... (6723)

Praha: Česká universita Karlo-Ferdinandova, 1741

BCBT12611, SKC 007342866

Soudobá celokožená vazba 18. století, dýhové desky potažené usní se slepotiskem

Rukopisná exlibris:

- na předním přidešti inkoustem „Francisco Kuns[t] 1753 Principista“⁶¹
- na rubu patitulu tužkou „Ferdinandus Czibulka“
- na zadním přidešti inkoustem „Fran[cisco]“ „Ku[nst]“

Rukopisné poznámky:

- na rubu patitulu slabým inkoustem a tužkou nečitelné přípisy
- na straně 6 dvěma různými inkousty částečně nečitelná poznámka se jménem „Franciscus“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6723“

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

⁶¹ Principista – žák první nebo druhé školní třídy

Kresby vlastníků: na předním přidešti inkoustem nakreslený ozdobný kříž

Poškození: odřený potah, částečné smršnění usně, přední deska prohnutá, zlomené desky, zdeformované rohy desek, ztráty na rozích desek, částečně uvolněné šití, přetržený spodní vaz, u zadní předsádky chybí polovina listu, výletové otvory po hmyzu

Drexel, Jeremias: Marianisches Alphabeth (6393)

Hradec Králové: Tybely, Jan Kliment, 1752

BCBT12675

Rokoková celokožená vazba, dýhové desky potažené usní s částečně zlaceným slepotiskem, textilní lepené kapitálky, zlacená ořízka s puncováním u hřbetu

Rukopisná exlibris:

- na přední předsádce pravděpodobně seznam jmen majitelů, rodinných příslušníků:
*„Anna Stachinn [Anna Stachová]
Jozef Stach
Maria Stachowa [Marie Stachová]
Anna Stachowa [Anna Stachová]*

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce pod jmény podtržené označení inkoustem „N.. 23“
- na zadní předsádce zápisy o půjčkách, které majitel knihy poskytoval několika lidem v průběhu let 1805-1816, částky se pohybují v rozmezí 10-100 zlatých

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6393“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků: na stranách 30, 50, 60, 62 a vakátu u přední předsádky pravděpodobně dětské kresby

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 140 a 141 nit

Poškození: popraskaná useň na hřbetu, částečně prohnuté desky, u zadní desky uštipnutý spodní vnější roh, částečně zdeformované rohy, výletové otvory po hmyzu,

Einleitung zur Holz und Wald Ordnung für das Königreich Böhmeim (neznámý autor) (6751)

Praha: Kirchner, František Ignác, 1754

SKC 006911411

Knih bez desek

Štítek: na poslední 88. stránce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na rubu titulního listu černým fixem „6751“

Razítko: na rubu titulního listu „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: ohnuté rohy, některé listy v oblasti tisku zahnědlé

Erneuerter alter Gnaden, Brunn oder Das Wunderbare Gnaden Bild ... (neznámý autor) (6394)

Praha: Jeřábek, František, 1767

BCBT11699

Převazba, celokožená vazba, dýhové desky potažené usní s částečně zlaceným slepotiskem na hřbetu, v ploše, hranách a na vnitřních okrajích desek, textilní lepené kapitálky, zlacená ořízka

Rukopisná exlibris:

- na titulním listu dvakrát jméno „*Antonia Lampl*“ předepsané tužkou, následně obtažené inkoustem
- na přední předsádce tužkou „*Lampl Antonia*“

Rukopisná signatura: na vakátu u přední předsádky černým fixem „6394“

Razítko: na rubu titulního listu „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: částečně odřený potah, zdeformované rohy, výletové otvory po hmyzu

Felbiger, Johann Ignaz: Kniha metodní pro učitele českých škol v císařských královských zemích, ... (6345)

Praha: Tiskárna normální školy, 1777

K05536

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky potažené škrobovým papírem s hřebenovým vzorem

Štítek: na hřbetu v poli mezi horním a prostředním vazem, černým inkoustem: „*I.*“

Rukopisná exlibris:

- na patitulu inkoustem „*Thomas Benesch*“
- na předním přidešті tužkou nečitelně napsané jméno a rok

Rukopisné poznámky:

- na zadním přidešті inkoustem drobným písmem

„*Thomasch Benesch Schullehrer auß Welka den 9. Decembr[is]. J[ahrs]. 1810*“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6345“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, popraskaná useň na hřbetu, výletové otvory po hmyzu, koroze

Ferdinand III.: Der Rom. Kaij. Auch zu Hungarn und Böhaimb ... Vernewerte Landes Ordnung der selben Erb Konigreichs Böhaimb ... (6747)

Vídeň: Formica, Maria, 1640

OCLC 257863573, SKC 006848690

Převazba, celokožená vazba, lepenkové desky potažené usní se zlaceným slepotiskem, ručně šité kapitálky, stříkaná ořízka

Štítek: na předním přideští papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování se signaturou „F. 65“

Rukopisné exlibris: na titulním listu inkoustem „*Exlibris Johannis Rössler ... J[uris]: Candidat[i] 1764*“

Rukopisné signatury:

- na předním přideští černým fixem „6747“
- na štítku inkoustem napsané „F. 65.“

Razítko na předním přideští „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- v první složce dobové vysprávky
- mezi stranami 476 a 477 založen útržek potištěného papíru
- mezi stranami 124 a 125 přívazku sušená rostlina

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečně odlepen usňový potah, odřené desky, zdeformované rohy desek, horní kapitálek odhalený a na koncích částečně rozešitý

Obsahuje přívazek:

- Ferdinand III.: Der Rom. Kaij. Auch zu Hungarn und Böhaimb ... Über der Newen Landts Ordnung deß Königreichs Böhaimb ..., Vídeň: Formica, Maria, 1640; SKC 004916120

Francisco z Paoly: Vor die, so Gnaden zu erhalten suchen Dreyzehen Freytägige Andacht ... (6375)

Olomouc: Hirnle, František Antonín, 1746

OCLC 772641373

Knihy bez desek

Rukopisné exlibris: na přední předsádce inkoustem „*Franz Pržihoda*“

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6375“

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 8 a 9 útržek potištěného papíru z jiné knihy

Poškození: vazba kromě šití zcela chybí, částečně dochované šití, chybí roztržené části vazů, chybí spodní roh u hřbetu, poškozeno pravděpodobně od hlodavců, oslabené hrany listů, výletové otvory po hmyzu

Franck, Sebastian: Weltbüch, spiegel und bildtnis des gantzen Erdtbodens, ... (6742)

[Ulm: Varnier, Hans], 1542

VD16 F 2173, SKC 005799913 (evidováno)

Renesanční celokožená vazba, dřevěné desky potažené bílou usní se slepotiskem v rámové kompozici, původně spona háčková hranová, dochovaný čepelovitý štítek ze spony s kolíčkovou záchytkou, puncovaný s dekorem rysek a terčíku, ručně šité kapitálky, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru.

Rukopisné exlibris: na předním přidešті inkoustem „1570 *Mein Gott Erhallte mich Adam Vischer*“

Rukopisné poznámky:

- na předním přidešті tužkou
„34
1874“
- na předním přidešті inkoustem drobným písmem
„*Manicher Ist gern Nuß, vnd Mandl Khern Ich Iß Visch, vnd Vögl gern.*“
- u listu cij ústřížek ručního papíru s nečitelnou rukopisnou poznámkou
- na rubu listu cxiiij inkoustem „*N.: 1627*“ pod označenou tištěnou marginálií
- na zadním přidešті rukopisná poznámka přeškrтанá a rozmazaná

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6742“

Rukopisné podškrty: na rubu listu cxiiij inkoustem podtržená tištěná marginálie s poznámkou

Fragmenty, druhotné materiály:

- u listu vj u hřbetu kousek dřeva
- u listu lxxxvij útržek papíru ve funkci záložky
- u listu cxlix ústřížek papíru ve funkci záložky
- u listu ccxv ústřížek papíru ve funkci záložky

Poškození: odřený potah, na zadní částečně desce odlepený potah, z kování dochovány háčky a fixační štítky, chybí volné předsádkové listy, částečně odtržen titulní list

[Frisius, Johannes: Dictionarium bilingue: latino-germanicum et germanico-latinum ...]

(6731)

[Curych: Bodmer, Heinrich, 1700]

BCU L. R., signatura 1K 668

Převazba, měkká papírová vazba, mramorovaný papír nalepen na listech předsádek, stříkaná ořízka

Rukopisné exlibris: na konci předmluvy nečitelné exlibris

Rukopisné poznámky:

- v textu marginální poznámky
- na předním přidešті tužkou „K“
- v textu zkoušky pera (*probatio calami*)
- mezi stranami 730 a 731 papírový ústřižek s nečitelnou poznámkou napsanou tužkou

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6731“

Rukopisné podškrty: na poslední stránce předmluvy růžovou pastelkou podtržený poslední řádek

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků: v německo-latinském slovníku různé čáry a vlnovky, spíše se jedná o zkoušky per (*probatio calami*)

Fragmenty, druhotné materiály: dobové vysprávkы zasahující do tisku

Poškození: zdeformované rohy na vazbě, částečně propadlý hřbet, uvolněné šití, chybí přední předsádkový list, chybí první čtyři listy a list se stranami 563 a 564, nevhodně slepené listy v první složce, ohnuté rohy, slepené listy, koroze

Gellert, Christian Fürchtegott: C. F. Gellerts sämtliche Schriften, neunter Theil (6517)

Lipsko: Weidmanns Erben und Reich; Kaspar Fritsch Witwe und Erben, 1784

BSB-ID 13147348

Knihа bez desek, lepené papírové kapitálky s motouzovým jádrem, natíraná ořízka

Štítek: na zadní předsádce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisné signatury:

- na titulním listu inkoustem „č: 947.“

- na líci předního volného předsádkového listu inkoustem „č: 947.“
- na rubu předního volného předsádkového listu černým fixem „6517“

Razítka:

- na titulním listu „*Občanská * knihovna * v Bechyni*“
- na rubu předního volného předsádkového listu „*Městské muzeum v Bechyni*“
- na rubu frontispisu „*W. Bauer, Prag, Smichow*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 22 a 23 usňový fragment

Poškození: chybí desky s potahem, dochovaný hřbetník, odlepený horní kapitálek, chybí kapitálkové jádro, na zadní předsádce stopy po nedochovaném štítku

Gesetze und Verfassungen im Justizfache (6748)

Praha, Vídeň: Schönfeld, Jan Nepomuk Ferdinand, 1786

SKC 007264052 (evidováno)

Soudobá polokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené potištěným katunovým papírem a usní se slepotiskem, stříkaná ořízka

Štítek: na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce inkoustem
„*Der gemeinde Angehörig Johann Franz Christ [manu propria] Primator*“
- mezi stranami 298 a 299 přeložený list papíru s konceptem dopisu v německém jazyce

Rukopisná signatura: na předním přideští černým fixem „6748“

Rukopisné podškrty: v textu sporadicky drobná označení

Razítko: na předním přideští „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření, ztráty a trhliny na potahu, na hřbetu popraskaná useň, zdeformované rohy desek, spodní rohy zlomené v rozsahu potažení usně, výletové otvory po hmyzu, zvatovatělý papír, na některých listech skvrny připomínající tzv. foxing

Geseze und Verfassungen im Justizfache ... in dem fünften Jahre seiner Regierung. Jahrgang von 1784 bis 1785 (6749)

Praha, Vídeň: Schönfeldsche Buchdruckerey, [1785]

OCLC 797608978

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažená usní se slepotiskem, háčkové spony s kloubem, natíraná ořízka, na titulních listech papírové záložky

Štítky:

- na přední desce velký papírový štítek ozdobně vystřižen s nápisem inkoustem:
*„Taborer Kreis – Stadt Bechin
Geseze, und Verfassungen
im Justizfache
Josephs des Zweyten
römischen Kaysers
Vom Jahre 1784 bis 1790“*
- na hřbetu poškozený papírový štítek přesahující na přední a zadní desku s nedochovaným nadepsaným titulem

Rukopisné poznámky: mezi stranami 74 a 75 posledního přívazku ústřížek papíru, fragment administrativní poznámky

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6749“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 6 a 7 prvního přívazku ústřížek ručního papíru ve funkci záložky
- mezi stranami 60 a 61 posledního přívazku útržek ručního papíru ve funkci záložky

Poškození: odřený potah, odřený a částečně stržený štítek na hřbetu, na třech titulních listech stržené záložky s částí listů

Obsahuje přívazky:

1. Geseze und Verfassungen im Justizfache ... in dem sechsten Jahre seiner Regierung. Jahrgang von 1785 bis 1786. Praha, Vídeň: Schönfeldsche Buchdruckerey, [1786]; SKC 007272477.
2. Geseze und Verfassungen im Justizfache ... in dem siebenten Jahre seiner Regierung. Jahrgang von 1786 bis 1787. Praha, Vídeň: Schönfeldsche Buchdruckerey, [1787]; SKC 007272478.
3. Geseze und Verfassungen im Justizfache ... in dem achten Jahre seiner Regierung. Jahrgang von 1787 bis 1788. Praha, Vídeň: Schönfeldsche Buchdruckerey, [1788]; OCLC 39974818.
4. Geseze und Verfassungen im Justizfache ... in dem neunten Jahre seiner Regierung. Jahrgang von 1788 bis 1789. Praha, Vídeň: Schönfeldsche Buchdruckerey, [1789]; SKC 008243386.

[Goffiné, Leonhard: Postila křesťanského, katolického vyučování, ...] (6451)

[Praha: Samm, Jan Michal, 1786]

SKC 005735766, K02721a

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, mezi prvním a druhým horním vazem slepotiskem „R. P. Goffine Postyla.“
Stříkaná ořízka.

Štítek: na přideštl papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování, inkoustem napsaná signatura „F. 80.“

Rukopisná poznámka: mezi předním přideštlm a první dochovanou stránkou 63 papírový ústřížek s rukopisnou poznámkou:

„Výklad na epištoly a evangelia celého roku ve formě katechismu. z doby po r.
1729“

Rukopisná signatura: na předním přideštl černým fixem „6451“

Razítka: na předním přideštl dvě razítka:

- „Musejní spolek v Bechyni“
- „Městské muzeum v Bechyni“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 194 a 195 ústřížek z modrého papíru

Poškození: částečně odřený potah, popraskaná useň na hřbetu, propadlý hřbet na třech místech, částečně poškozené šití, chybí volné listy předsádek, začátek knižního bloku do strany 62 a většina rejstříku, trhliny, oslabené okraje, výletové otvory po hmyzu

Höger, Franz: Eröffnete Heiligthum zu Heiligmachung der Christen ... (6464)

Mnichov: Riedl, Matthias, 1718

BSB-ID 12526563

Soudobá celokožená vazba z 18. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, ručně šité kapitálky

Rukopisná poznámka:

- na titulním listu inkoustem „*Canoniae Borovaniensis [?] s. Patris Augustini.*“ [Kláster augustiniánů kanovníků v Borovanech]
- u titulního listu přeložený papírový ústřížek původně připnutý na přideštl s poznámkami:
 - na líci „*Dar Jos. Svoboda, truhlář*“

- na rubu „...rovaných věcí! ...klíčů, 1 klika, část staré mříže, ...íků, 3. rukověťě do dveří“
- mezi stranami 18 a 19 ústřížek ručního papíru s inkoustem napsanými číslicemi: „43., 79., 53., 16., 12.“
- na rubu vložené ilustrace „Joseph legt die Träume seinen Mitgefangenen aus“ napsaná adresa Antonína Havla ve Vídni, jedna z osmi ilustrací mezi stranou 724 a rejstříkem

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6464“

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 38 a 39 záložka ve tvaru srdce
- mezi stranami 104 a 105, 482 a 483 letáky „Blue Danube Air express KLM ČLS“
- mezi poslední stranou 724 a rejstříkem osm ilustrací na silnějším ručním papíru s vyobrazeními ze života Josefa (patriarchy), dodatečně kolorované

Poškození: odřením, trhliny a ztráty na potahu, popraskaná useň na hřbetu, přední deska prohnutá, zdeformované rohy desek, ztráty na rozích desek, na zadní desce ohryzy od hlodavců, horní kapitálek částečně odlepen a částečně rozešitý, ztráta spodního kapitálku, chybí polovina prvního listu textu a poslední tři listy, zvatovatělý papír, od strany 645 do konce knihy poškozen spodní roh od hlodavců, výletové otvory po hmyzu, na titulní stránce zkorodovaný inkoust, koroze

[Hübner, Johann: Reales Staats Zeitungs und Conversations Lexicon] (6737)

[Lipsko: Johann Friedrich Gleditschens seel. Sohn, 1735]

VD18 11404388

Soudobá celokožená vazba z 18. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem na hřbetu a hranách desek, stříkaná ořízka

Štítek: na hřbetu stopy po nedochovaném štítku, zachovaný otisk nápisu slepotiskem: „ZEITUNG UND CONVERSATION LEXICON“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6737“

Rukopisné podškrty: na první straně textu (nečíslovaná) tužkou podtržené „in diesem 1713“ (rok prvního vydání knihy)

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

Poškození: odřený a ztráty potahu, vazba oddělená od knižního bloku, na odhaleném hřbetu stopy po nedochovaných mezivazních přelepech a kapitálcích, chybí frontispis a titulní list, ohnuté rohy u listů, zvlněný knižní blok, výletové otvory po hmyzu

Chmela, Jan: Ohlášky výročních svátků, a slavností, ... (6728)

Praha: Hraba, Jan Karel, 1786

K03317

Soudobá poloplátěná vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené plátnem a mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítek: na hřbetu z hnědého škrbového papíru, horní a spodní okraj ozdoben dvojitou linkou slepotisku, nápis slepotiskem „*Ohlášky weyročni*“

Rukopisné poznámky:

- na titulním listu inkoustem „40“
- na straně 1 u prvního odstavce tužkou dva nečitelné znaky s nadtržením

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6728“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený a ztráty potahu, částečně zdeformované rohy

Chylík, Josef: Naučení pro ženicha a nevěstu před oddavkami, ... (6366)

Praha: Diesbach, Jan Josef, 1798

K03344

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené škrbovým papírem, stříkaná ořízka

Rukopisné poznámky a podškrty:

- častý výskyt v textu označení odstavců číslicemi, pravděpodobně pro orientaci v textu, například na straně 19: „4“ a „2“ označené odškrtnutím, na straně 34 „1“ a „2“ s podtržením a „4“, na ostatních stranách jen číslice
- z rubu přidešti prosvítá inkoustem rukopis (druhotně použitý papír)

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6366“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený, ztráty a trhliny na potahu, částečně zdeformované rohy, některé listy částečně zahnědlé pravděpodobně degradací papíru

Jobert, Louis: Einleitung zur Medaillen oder Münz Wissenschaft zum Unterricht (6727)

Lipsko: Monath, Peter Konrad, 1718

OCLC 7186713, SKC 006347209

Kniha bez desek, hřbet je přelepen hnědým papírem, pravděpodobně pozůstatek provizorní vazby

Rukopisné poznámky:

- na prvních deseti stranách (vakáty) s výpisky z knihy s odkazy na konkrétní strany
- v textu rukopisné marginálie

Rukopisná signatura: na první stránce černým fixem „6727“

Rukopisné podškrty: na stranách 261 a 262 podtržená slova

Poškození: poškozený ochranný papír na hřbetu, chybí konec rejstříku pravděpodobně poslední složka, utržené tři ilustrace, ohnuté rohy, výletové otvory po hmyzu, koroze

Josef II., římskoněmecký císař: Všeobecný řád soudní hrdelní (6732)

Vídeň: Kurzböck, Joseph von, 1788

K03617

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovanou usní se slepotiskem, stříkaná ořízka

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6732“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, popraskaná useň na hřbetu, výletové otvory po hmyzu

Karel VI.: Generální cechovní artykulové pro pořádky královských dědičných zemí českých (6740)

Praha: Klauser, Jan Josef, [1761-1771]

K00837

Převazba, polokožená vazba, lepenkové desky potažené usní a škrobovým otištěným papírem, natíraná ořízka

Rukopisné poznámky:

- na zadním přidešті: inkoustem „36.“
- na listu přilepenému k poslední složce rukopisné výpisky z textu knihy

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6740“

Rukopisné podškrty: označení několika artykulí hnědou barvou, tužkou a inkoustem různými značkami

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: nevhodné dobové vysprávky

Poškození: odřetí, trhliny a ztráty na potahu, trhliny na listech, přehyby, ohnuté rohy, otvory po hmyzu, koroze

Karel VI.: Generální cechovní artykulové pro pořádky královských dědičných zemí českých (6741)

Praha: [Karel Ferdinand Arnolt z Dobroslavína], [1739]

K00837, SKC 002894076 (evidováno)

Převazba, celopapírová vazba, lepenkové desky potažené škrobovým natíraným papírem

Rukopisné poznámky:

- na přední desce a na titulní stránce nečitelné poznámky inkoustem
- v textu knihy různé marginální poznámky inkoustem

Rukopisné podškrty: v textu inkoustem symboly odškrtnutí a křížky jako označení některých artykulí

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6741“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: nevhodné dobové vysprávky

Poškození: částečně odlepený potah, částečně rozlepené lepenkové desky, přehyby, listy byly pravděpodobně dřív přeloženy dvakrát, výletové otvory po hmyzu

Karel VI.: General Zunfts Artikulen ... (6743)

Praha: Kirchner, František Ignác, 1754

BCBT14267

Knih bez desek, pravděpodobně jen provizorní vazba ve formě papírového proužku přes hřbet

Štítek: na poslední stránce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisné poznámky:

- na titulním listu vybledlým inkoustem nečitelný přepis
- na poslední straně inkoustem součty finančních částek (zlaté a krejčary)

Rukopisná signatura: na rubu titulního listu černým fixem „6743“

Poškození: proužek barveného papíru na hřbetu poškozen, na poslední stránce stopy po štítku, ohnuté rohy, velmi znečištěná titulní a poslední stránka, biologické znečištění

Komenský, Jan Amos: Orbis pictus (6725)

Vídeň: Trattner, Johann Thomas von, 1792

VD18 11970456, SKC 007269501

Knihy bez desek

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce dvěma druhy inkoustů a tužkou různé nečitelné poznámky, výpočty, rok „1881“
- sporadicky inkoustem nebo tužkou marginální přípisky

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6725“

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků:

- na přední předsádce tužkou dětské kresby
- na stranách 4, 5, 6, 10, 45, 51, 55, 61, 71 tužkou drobné abstraktní pravděpodobně dětské kresby
- na straně 44 inkoustem vytečkovaný obrazec
- na straně 92 tužkou na ilustraci částečně vybarvené postavy
- na straně 118 tužkou kresba kleští nebo podobného nástroje

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 46 a 47, 60 a 61 rostlinné fragmenty

Poškození: chybí potah a desky, ztráta listů se stranami 65 a 66, 143 až 148, 161 a 162 a 167, ohnuté rohy

Kropáček, Josef: Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den säm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Erster Band enthält das Jahr 1792 (6704)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1793]

VD18 11970456 (SKC 007269501)

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky potažené usní se slepotiskem

Štítek: na hřbetu poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem: „[Ges]etze für das Jahr 1792.“, štítek přesahuje na desky, na přední desce na štítku tužkou napsaný rok: „1792“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6704“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený potah, částečné smrštění usně, přední deska částečně prohnutá, ztráty štítku, štítek částečně odlepen, některé listy slepeny, výletové otvory po hmyzu, na listech rozsáhlé zatekliny, na konci knižního bloku skvrny od napadení plísní

Kropáček, Josef: Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den säm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Zweiter Band enthält das Jahr 1793 (6706)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1794]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky potažené usní se slepotiskem

Štítek: na hřbetu poškozený papírový štítek přesahující na desky s inkoustovým nápisem, text je vybledlý, na přední desce na štítku označení tužkou „2, 1793“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6706“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený potah, u horní hlavice stržený potah i se štítkem, desky prohnuté, částečné smrštění usně, částečně propadlý hřbet, ohnuté rohy na listech, výletové otvory po hmyzu, zadní předsádka pravděpodobně napadena plísní

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den säm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Dritter Band enthält die 2te Helfte des Jahr 1793 (6707)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1794]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovanou usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6707“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 92 a 93 ústřížek papíru ve funkci záložky

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečně zdeformované rohy na zadní desce

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den säm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Vierter Band enthält des Jahr 1794 (6709)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1795]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky potažené usní se slepotiskem, plátěné kapitálky, natíraná ořízka.

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem:
„*Franz [II.] Gesetze, für das Jahr 1794.*“
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6709“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: na straně 161 dobová vysprávka

Poškození: odřen a trhliny na potahu, na hřbetu ztráty potahu včetně hřbetního štítku, na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den säm[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Fünfter Band enthält die 1te Hälfte des Jahr 1795 (6711)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1796]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka.

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem:
„*Franz [II. Gesetze] für die 1 Helfte des Jahrs 1795*“
- na přední desce ozdobně vystřižený velký papírový štítek s označením tužkou „5/1795“
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná poznámka: mezi stranami 346 a 347 útržek ručního papíru s rukopisnou poznámkou perem

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6711“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 238 a 239 ústřížek ručního papíru ve funkci záložky

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečně zdeformované rohy u přední desky, částečně propadlý hřbet, v malé míře výletové otvory po hmyzu

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den sām[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Sechster Band enthält die 2te Hälfte des Jahr 1795 (6712)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1796]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem:
„*[Fr]anz II, Geseze für die 2. Helfte des 1795 Jahrs*“
- na přední desce ozdobně vystřížena velký papírový štítek s označením tužkou „6/1795“

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6712“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potah, částečně smrštěná useň, prohnuté desky, odřené štítky

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den sām[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Siebenter Band enthält die 1te Hälfte des Jahr 1796 (6713)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1797]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýchové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem:
„*[Fr]anz II. Gesezte für die [1.] Helfte des 1796 Jahrs*“
- na přední desce ozdobně vystřížena větší papírový štítek s označením tužkou „7/1796“

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6713“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: v malé míře odřený potah, ztráty potahu, částečně smršťená useň, prohnuté desky, částečně propadlý hřbet, část štítku odlepená, výletové otvory po hmyzu, na konci knižního bloku rozsáhlé zatekliny a skvrny pravděpodobně z napadení plísni

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den sām[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Achter Band enthält die 2te Hälfte des Jahr 1796 (6714)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1798]

VD18 90373340

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýchové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem
„[Fran]z II. [Ges]etze für die 2. Hälft des 1796 Jahrs“
- na přední desce ozdobně vystřižen velký papírový štítek s označením tužkou „8/1796“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6714“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečné smršťení usně, prohnuté desky, chybí část štítku, výletové otvory po hmyzu

Kropáček, Josef: Sam[m]lung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Franz II. in den sām[m]tlichen K. K. Erblanden erschienen sind in einer Chronologischen Ordnung ... Neunter Band enthält die 1te Hälfte des Jahr 1797 (6715)

VD18 90373340

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1799]

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýchové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Štítky: na hřbetu papírový štítek s inkoustovým nápisem

„Franz II. Geseze für die 1te [Helft]e des 1797 Jahrs“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6715“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: částečně odřený potah, na hřbetě trhliny, slepené listy, výletové otvory po hmyzu

Kurze Marianische Andacht (neznámý autor) (4514)

Praha: Jeřábek, František, 1775

SKC 002913909

Rokoková celokožená vazba, dýhové desky potažené usní se zlaceným slepotiskem na hřbetu, v ploše a na hranách desek, ručně šité kapitálky, zlacená ořízka.

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce a frontispisu rodinné záznamy (sňatky, narození a úmrtí) v českém jazyce:

„d[ne] 28. Jäner [ledna] Sem Sobge za Mogi Manzelku pogal Iosephu [Stiertak ?] a w Lastce a Swornostj ziwy bily az do d[ne] 2 Marzi Ro[ku]: [1]828.“

Dále je zaznamenáno narození první dcery roku 1825. Následují zápisy o druhém sňatku s Terezií roku 1829, roku 1830 narození dcery Terezie a v roce 1831 syna Antona Franze. Terezie umírá 1832. Roku 1836 se Vogl žení s Annou, ta umírá v roce 1849. Vogl se roku 1856 žení počtvrté s Marií. Podle dalšího záznamu bydlel Vogl v Pardubicích. Následující poznámky zaznamenávají narození dalších dětí.

- Na frontispisu jsou matriční záznamy v německém jazyce, které pravděpodobně zapsala poslední Voglova manželka Marie. Zaznamenává smrt svého manžela Johanna Vogla 21. 9. 1874 ve věku 78 let:

„Montag den 21 Septebr [!] 1874 ist mein innigst gelibten Mann Gestorben am Alter Schwäche Johann Vogl 6 uhr abend 78 Jahr alt.“

- na zadním volném listu předsádky:

*„Dne 16 ledna 1890 ve středu v 5 hodin ráno se narodil Toníček.
Dne 11. března 1911 v [pondělí] nedělí v 11 hodin v noci zemřel můj drahý a milovaný manžel Jindřich Souček. pokoj popelí jeho.“*

Rukopisné signatury:

- na hřbetu bílou barvou „643“ a „4514“
- na předním přideští černým fixem „4514“
- na volném listu přední předsádky tužkou „300 K“

Poškození: odřený potah, částečně prasklá přední deska v horní části, chybí roh u zadní desky a předsádky, nevhodně opravená trhlina na frontispisu, ohnuté rohy, oslabené okraje listů, výletové otvory po hmyzu

[Lábe, Jindřich Jan: Historie o třech svatých obrazech] (6426)

[Praha: Hraba, Jan Karel, 1746]

K04657, SKC 006686981

Knih bez desek

Rukopisné poznámky: sporadicky různé nečitelné marginální poznámky a zkoušky pera (*probatio calami*)

Rukopisná signatura: na straně 55 černým fixem „6426“

Fragmenty, druhotné materiály: postupné sešití rozpadajícího se knižního bloku různými nitěmi

Poškození: chybí knižní desky s potahem, poškozené šití, nevhodné druhotné šití, chybí titulní list, prvních 68 stran s předmluvou a posledních 50 stran, některé listy uvolněné, listy velmi poškozené a znečištěné

Lábe, Jindřich Jan: Historie o třech svatých obrazech (6431)

Praha: Hraba, Jan Karel, 1746

K04657, SKC 006686981

Převazba, celokožená vazba, dýhové desky potažené usní se slepotiskem, natíraná ořízka

Rukopisné poznámky: na předním přideštití

- inkoustem „*Knížka tato v jazyku českém sepsaná, vydána byla poprvé roku 1691. a podruhé – 1746.*“
- inkoustem „*V jazyku latinském vydána byla 1685.*“
- modrou pastelkou připomínající „*H x 5*“

Rukopisné signatury:

- na předním přideštití černým fixem „6431“
- na přední desce bílou barvou „207/62“
- na hřbetu bílou barvou „1038“

Rukopisné podškrty:

- na šesté nečíslované stránce podtržené jméno autora červenou pastelkou
- na straně 53 tužkou značka v podobě obráceného otazníku
- na stranách 112 a 113 tužkou podtržené „*slawne a zázračné Witězstw*“
- na straně 116 podél textu dvě podélné čáry tužkou

Razítko: kulaté fialové razítko Františkánského kláštera v Bechyni, tisk z části nečitelný

Fragmenty, druhotné materiály:

- dobové textilní vysprávký
- usňový přelep na zpevnění hřbetu

Poškození: odřený potah, desky oddělené od knižního bloku, chybí asi polovina přední desky, chybí titulní list, volné předsádkové listy a několik posledních listů, trhliny, výletové otvory po hmyzu, první a poslední listy silně znečištěny

Lábe, Jindřich Jan: Historie o třech svatých obrazech (6432)

Praha: Hraba, Jan Karel, 1746

K04657, SKC 006686981

Převazba, celokožená vazba, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem

Rukopisné exlibris:

- na titulním listu černým inkoustem „*Ladislav Vlna*“
- na volném listu před zadní předsádkou tužkou:
„*Tato knjžka Ge Karla Skalaka ... za 30 Krejczaru.*“
- na volném listu zadní předsádky:
„*Tato Knisska Nalezi Karlowi skalaKowi doratug dy By Pržissla kestraczenj aBy Pržissla Nawracenj za 30 Krejczarů ge Kaupena Roku 1788.*“

Rukopisné poznámky:

- na rubu posledního nepotištěného listu tři řádky tužkou
- u přední předsádky papírový ústřížek s názvem psaným na stroji:
„*Historie tří svatých obrazu v bechyňském chrámu Páně*“
- na přední předsádce modrým inkoustem:
„*Museu v Bechyni daroval v dubnu 1939 Ladislav Vlna učitel*“
- na zadním přidešті 3 velká písmena inkoustem, snad „*RTT*“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6432“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený potah, zadní deska oddělena od knižního bloku, propadlý hřbet, hřbet biologicky znečištěn, ohnuté rohy listů, drobné výletové otvory po hmyzu

Lev VI., byzantský císař: Kaisers Leo des Philosophen Strategie und Taktik (6736)

Vídeň: Kurzböck, Joseph von, 1779

BSB-ID 5892898, SKC 005299014 (evidováno)

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6736“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a ztráty na potahu, zdeformované rohy, knižní desky částečně odděleny od knižního bloku, přílohy sešity nevhodným způsobem, uvolněné šití, trhliny, ohnuté rohy, koroze

Marie Terezie: Constitutio criminalis Theresiana ... (6752)

Vídeň: Trattner, Johann Thomas von, 1769

K05196

Soudobá celokožená vazba z 2. poloviny 18. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, textilní lepené kapitálky, stříkaná ořízka

Štítek: na hřbetu štítek z červeného papíru, orámován zlatou linkou, slepotiskový zlacený nápis: „*M. T. HRDELNJ PRAWN. RZAD*“

Rukopisné poznámky:

- na předním přidešti tužkou a inkoustem zkoušky písmena „*M*“
- na rubu volného listu přední předsádky tužkou „28“
- na předsádkách zkoušky pera (probatio calami) a nečitelné přípisky, některé podtržené

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6752“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků:

- na osmé nečíslované straně částečně vybarvené iniciály v ilustraci
- na deváté nečíslované straně vybarvené písmeno v iniciále
- na rubu volného listu přední předsádky tužkou dva velké křížky

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 10 až 15 drobné rostlinné fragmenty u hřbetu mezi listy
- mezi stranami 46 a 47 sušená rostlina
- mezi stranami 216 a 217 ústřížek ze silnějšího ručního papíru ve funkci záložky
- mezi stranami 260 a 261 dva ústřížky ručního papíru ve funkci záložky

Poškození: odření, trhliny a ztráty na potahu, zdeformované a částečně ulomené rohy, ztráty na okrajích desek pravděpodobně od hlodavců, výletové otvory po hmyzu, ztráta dolní třetiny volného listu u zadní předsádky, přeházené listy s ilustracemi paginované XXIV-XXVIII, trhliny, ohnuté rohy na listech, některé listy zahnědlé, koroze

Martin von Cochem: Veliký život pana a spasitele našeho Krista Ježíše (6463)

Praha: Jezuitská tiskárna: faktor Jan Jiří Schneider, 1759

K05363

Převazba, původně celokožená vazba, dřevěné desky potažené usní se slepotiskem, přední deska namísto zadní a naopak, původně dírkové hranové spony, stříkaná ořízka

Rukopisné poznámky:

- na přední desce (původně zadní) na odhaleném dřevě inkoustem „*M. F.*“
- na předním přideští tužkou „*Modly teto Knižky [napsala] Anna Pipek*“, modrou pastelkou 2x „1759“, černým inkoustem „23/60“, tužkou zkoušky písma
- na straně 39 tužkou poznámky podél okraje tisku:
„1771 za 16 žito – leta 1772 bilo žito za 12 fl. [=zlatých] reinczkých“
- mezi stranami 74 a 75 barevný svatý obrázek Panny Marie, na rubu tužkou:
„*Na památku od Marie Kubátové*“
- na straně 159 tužkou „*tištěno r. 1759.*“
- na straně 275 tužkou „*tištěno r. 1759.*“
- mezi stranami 896 a 897 přeložený papírový ústřížek s rukopisným textem fialovou pastelkou pravděpodobně od krejčího:
„*zadek – 100 očí
za rantlem z 5. každého oka 1 přidat
po rantlu za 2 ř. zkraje vždy přidat z obou stran
rukáv 50 očí u rantlu ale 2 oči přidat*“
- mezi stranami 998 a 999 dvoulist, na kterém je inkoustem psaná „*Modlitba k Paně Marigj*“ v rozsahu tří stran
- na zadním přideští tužkou různé zápisky, například čitelné „2 kg 7 d“
- na vnějším hřbetním textilním přelepu „2 kg 7 deka“

Rukopisné signatury: na předním přideští

- černým fixem „6463“
- dřívější signatura inkoustem „23/60“

Rukopisné podškrty: na straně 562 inkoustem nad tiskem vykřičník

Razítko: na předním přideští „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků:

- na stranách 319 až 321 tužkou drobné kresby, na poslední stránce tři rozety nebo květy
- na straně 554 a 556 tužkou slunce

Fragmenty, druhotné materiály:

- na hřbetu textilní přelepy
- dobové vysprávkky
- mezi stranami 24 a 25 svatý obrázek „Sv. Anton v P.“
- mezi stranami 86 a 87 stočená černá nit
- mezi stranami 130 a 131 kruhový výstřížek z novin
- mezi stranami 222 a 223 ústřížek ručního papíru
- mezi stranami 304 a 307 barevný svatý obrázek s Pannou Marií a Ježíškem, ozdobný rámeček s ražením z rubu
- mezi stranami 424 a 425 vystřižený anděl s oblaky, kolorovaný, nalepený na karton
- mezi stranami 444 a 445 ústřížek tenkého průsvitného papíru
- mezi stranami 474 a 475 vystřižený anděl s loutnou a oblaky, barevný tisk na kartonu
- mezi stranami 712 a 713 mědirytina Panny Marie, z rubu zpevněna papírem
- mezi stranami 780 a 781 svatý obrázek, vystřižená malba s královnou Žofií Bavorskou, manželkou Václava IV., obrázek znázorňuje její zpověď Janovi Nepomuckému, s rukopisným názvem „S. Johann Nep.“
- mezi stranami 936 a 937 barevný svatý obrázek (svatba Marie s Josefem?)
- svatý obrázek Panna Marie s Ježíškem nad kostelem, barevný tisk na kartonu

Poškození: odřetí a ztráty potahu, dlouhodobě prohozené desky, propadlý hřbet přelepen plátnem, z kování dochované jen hřeby, trny a fragment jednoho řemínku, ztráta spodní poloviny titulního listu, chybí konec knižního bloku, rozsáhle poškozená první složka, častá mastnota u spodního rohu, přehyby na uvolněných listech, poškozené a oslabené okraje

Masechet Baba Batra min Talmud Bavli (6474)

Vídeň: Hraschanky, Joseph, 1795

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, textilní lepené kapitálky, ořízka ozdobená tahy štětcem s vyrytými vlnovkami

Štítek: na hřbetu mezi vazy štítek ze škrobového papíru, horní a spodní okraj zdoben slepotiskem stejným vzorem jako kolem vazů, nápis slepotiskem „*Baba Batra Tom: VIII*“

Rukopisné poznámky:

- na předsádkách i přidešití různé poznámky odlišnými inkousty a tužkou, některé poznámky hebrejské, číslice, opakující se jméno „*Franz*“, často název „*Kalladey*“ [Kolo-děje nad Lužnicí], některé poznámky přeškrtné, rozmazané nebo rozpité, často nečitelné, zkoušky pera apod.

- mezi přední předsádkou a titulním listem papír s filigránem, nalinkovaný tužkou, německý přípis datovaný „*Kalladey* [=Koloděje nad Lužnicí], *den 10ten Augusti 1835*“, o tom, že by se člověk měl vzdělat především v náboženství, tj. správnou znalost Božích vlastností a jeho vůle. Žij, aby ses učil a uč se, abys žil. Podepsáno „*Joseph Saschel*“.
- mezi listy přeložený ústřížek ručního papíru s rukopisnou hebrejskou poznámkou
Rukopisná signatura: na zadním přidešті (podle hebrejského pořádku) černým fixem „6474“
Razítko: na zadním přidešті (podle hebrejského pořádku) „*Městské muzeum v Bechyni*“
Fragmenty, druhotné materiály: na předním a zadním přidešті fragmenty od pečeti
Poškození: odření a trhliny na potahu, zdeformované rohy, odlepené přední přidešті (podle hebrejského pořádku), výletové otvory od hmyzu

Millot, Claude François Xavier: Allgemeines Register über des sel. Herrn Abt Millot Universalhistorie (6702)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338747

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka.

Štítky:

- na hřbetu rozsáhle poškozený papírový štítek s téměř nečitelným nápisem
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6702“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a ztráty na potahu, zdeformované rohy desek, téměř nedochovaný hřbetní štítek, na zadní desce stopy od lepidla z nedochovaného štítku

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Erster Band (6691)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338593

Kniha bez desek, stříkaná ořízka

Štítek: na zadní předsádce stopy po nedochovaném štítku (z tohoto výskytu je pravděpodobné, že kniha nebyla svázaná, protože ostatní knihy v souboru mají většinou nedochovaný štítek na zadní desce)

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6691“

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: u zadní předsádky rozmotaná světle zelená nit, snad ze záložky

Poškození: částečně uvolněný frontispis a poslední list, na zadní předsádce stopy po nedochovaném štítku, trhliny, ohnuté rohy, vybledlá barva ořízky

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Zweyter Band (6692)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338607

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s nápisem inkoustem:
„*Millot's Universalhisto[rie] II. B.*“
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6692“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený a trhliny na potahu, zdeformované rohy a hrany desek, na přední desce rýhy po převázání provazem, odřený a částečně odlepený štítek

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Dritter Band (6693)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338615

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu papírový štítek s nápisem inkoustem

„*Millot's Universalhistorie III. B.*“

- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6693“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 92 a 93 kovová tyčka

Poškození: odření, ztráty a trhliny na potahu, zdeformované rohy desek, částečně poškozen hřbetní štítek, na zadní desce stopy od lepidla po štítku, koroze z kovové tyčky mezi stranami 88 až 99

**Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...
Vierter Band (6694)**

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338623

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s nápisem „*Millot's [Universalhistorie IV. B.]*“
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná poznámka: na přední předsádce tužkou „W1“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6694“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, zdeformované rohy, na zadní desce rýhy po převázání provazem, na zadní desce stopy od lepidla ze štítku, ztráty papíru na hřbetním štítku, částečně uvolněný frontispis a titulní list, v malé míře ohnuté rohy

**Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...
Fünfter Band (6695)**

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338631

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu papírový štítek s nápisem „*Millot's Universalhistorie V. B.*“

- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6695“

Rukopisné podškrty: na straně 145 všechny řádky u vysvětlivky označené tečkou

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený potah a štítek, částečně zdeformované rohy desek, na zadní desce stopy po nedochovaném štítku, ohnuté rohy listů

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Sechster Band (6696)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 8033864X

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s nápisem „*Millot's [Universalhistorie] VI. B.*“
- na zadní desce na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6696“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, zdeformované rohy desek, odřený hřbetní štítek, na zadní desce stopy od nedochovaného štítku, trhlina na frontispisu, zvlněný knižní blok, ohnuté rohy

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Siebenter Band (6697)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338658

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s nápisem „*Millot's Universalhistorie VII. B.*“
- na zadní desce stopy od nedochovaného štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6697“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 174 a 175, 178 a 179 nitě odlišné od šití
Poškození: odřený potah, částečně zdeformované rohy desek, odřený hřbetní štítek, na zadní desce stopy od nedochovaného štítku

**Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...
Achter Band (6698)**

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338666

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu rozsáhle poškozený papírový štítek s inkoustovým nápisem: „*M[ill]o[t's] Uni[ver]salhi[st]orie VIII [. B.]*“
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6698“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 174 a 175 ústřížek modrého plátna
- mezi stranami 176 a 177 bílá nit s uzlíkem
- mezi stranami 328 a 329 stočená bílá nit, možná zbytek ze šití knižního bloku

Poškození: odřený potah, zdeformované rohy desek, ohnuté rohy na listech, výletové otvory od hmyzu, přibližně druhá polovina knižního bloku je znečištěna rozsáhlými zateklinami

**Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ...
Neunter Band (6699)**

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338674

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru

Štítky: na hřbetu a zadní desce stopy po nedochovaných štítcích, pravděpodobný nápis na štítku na hřbetu [*Millot's Universalhistorie IX. B.*]

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6699“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený a trhliny na potahu, zdeformované rohy desek, mírně zvlněné listy

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Zehnter Band (6700)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338682

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu poškozený papírový štítek s nápisem „*Millot's Universalhistorie X. B.*“
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6700“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený a trhliny na potahu, odřené hrany desek, zdeformované rohy desek, částečně prohnutá přední deska, poškozený hřbetní štítek, na zadní desce stopy od nedochovaného štítku, výletové otvory od hmyzu

Millot, Claude François Xavier: Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten ... Zwölfter Band (6701)

Vídeň: Haas, František, 1794

VD18 80338704

Soudobá celopapírová vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené mramorovaným papírem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na hřbetu rozsáhle poškozený papírový štítek s pravděpodobným nápisem [*Millot's Universalhistorie XII. B.*]
- na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přideštit černým fixem „6701“

Razítko: na předním přideštit „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený potah, rozsáhle poškozený hřbetní štítek, papírové fragmenty se stopami nápisu, na zadní desce stopy po nedochovaném štítku, zdeformované rohy desek, uvolněný frontispis, titulní list a první list textu, ohnuté rohy, koroze

Neuhold, Johann Nepomuk: Praktische Einleitung zum allgemeinen in allen k. k. österreichischen Erblanden, im Königreich Ungarn, und den damit vereinten Provinzen bestehenden Verfahrn in Rechtssachen. Erster Band (6733)

Štýrský Hradec: Leykam, Andreas, 1787

BSB-ID 13243461, SKC 7635658

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem

Štítek: na přední desce ozdobně vystřižen papírový štítek rukopisným přepisem názvových údajů:

„Praktische Einleitung zum allgemeinen verfahren in RechtsSachen von dem Joh:
Nep: Neüholdt. Erster Band für Stadt Bechine ~~den Johann Fr. Christ.~~“

Rukopisné poznámky:

- sporadicky rukopisné marginálie stejným inkoustem
- na přední desce nečitelný přepis

Rukopisná signatura: na předním přídeští černým fixem „6733“

Rukopisné podškrty: na straně 563 podtržená věta v souvětí: „alles bleibt wie es ist“

Razítko: na předním přídeští „Městské muzeum v Bechyni“

Poškození: odřený, trhliny a ztráty na potah, ztrouchnivělé desky, propadlý hřbet, odřený štítek, ohnuté rohy, výletové otvory po hmyzu

Otto, Christoph: Onomatologia oeconomica practica. Oder Oeconomisches Wörterbuch, ... (6450)

VD18 80114601, SKC 002892970 (evidované)

Ulm, Frankfurt, Lipsko: Gaumischen Handlung, 1760

Barokní celokožená vazba, dřevěné desky potažené usní se slepotiskem, dírkové hranové spiny, ručně šité kapitálky, natíraná ořízka

Štítek: na hřbetu papírový štítek s orámováním z dvojlinky a názvem „OECONOMIS WÖRTERBUCH I. THEIL.“

Rukopisné poznámky:

- na přední desce tužkou dvakrát napsaný rok „1760“
- na hřbetu tužkou rok „1760“
- na předním přídeští inkoustem:

„?????”

Const[at] in ??? 7 [[lorenos] [= stojí v ??? 7 zlatých]

im bund 1 20 [svázáno 1 20 zlatých]

[Celkem] 8 f[lorenos] 20 x[crucigeros] [= Celkem 8 zlatých 20 krejcarů]

- u přední předsádky papírový ústřížek s rukopisnou poznámkou inkoustem: „*Dar P. prof. Al. Porges, c. k. Řiditel.*“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6450“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: drobná ztráta potahu, částečné ztmavnutí potahu, v malé míře výletové otvory od hmyzu

Paprocký z Hlohol a Paprocké Vůle, Bartoloměj: Diadochos, posloupnost knížat a králů českých (6745)

Praha: Šumanská tiskárna, 1602

K06843

Volné listy bez desek.

Rukopisné poznámky:

- na rubu titulní stránky inkoustem:
„2
23
7
33
73“
- v textu marginální přípisy

Rukopisná signatura: na titulní straně černým fixem „6745“

Rukopisné podškrty: na stranách 96, 118, 159 u rukopisných marginálií

Kresby vlastníků: na titulní straně vlnovky inkoustem

Fragmenty, druhotné materiály:

- nevhodné dobové vysprávky
- mezi stranami 135 a 136 v části knihy „O stawu městském“ pruh černé textilie
- papírové fragmenty z téže knihy nebo jiných tisků

Poškození: volné přeházené listy (nyní ve správném seřazení) bez desek, volné listy původně z knižního bloku pod signaturou 6746, ztráty a oslabené okraje listů, přehyby, některé listy zahnědlé v celé ploše, koroze

Obsahuje fragmenty z děl:

- Práva městská království českého od Pavla Kristiána z Koldína, Praha: Jiří Melantrich z Aventýna a M. Daniela Adama z Veleslavína, 1579 (titulní strana)

- Bible česká, Praha: Jiří Melantrich z Aventýna st., 1570 tzv. Melantrichova bible, 4. vydání (poslední dva listy rejstříku)

Paprocký z Hlohol a Paprocké Vůle, Bartoloměj: Diadochos, posloupnost knížat a králů českých (6746)

Praha: Šumanská tiskárna, 1602

K06843

Převazba, kniha bez desek.

Rukopisné poznámky: mnoho rukopisných poznámek různými psacími prostředky, například na straně 5 zkoušky znaku „&“ či různé rukopisné kaligrafické nápodoby tištěné předlohy

Rukopisná signatura: na straně 161 černým fixem „6746“

Rukopisné podškrty: v textu velký výskyt podtržení linkou, některé jsou označeny zkratkou „NB“ různými inkousty a rudkou

Kresby vlastníků: některé ilustrace částečně vybarvené rudkou

Fragmenty, druhotné materiály:

- nevhodné dobové vysprávky
- mezi listy útržky potištěných papírů, některé nejspíše z nedochovaných listů z téže knihy
- mezi listy ústřižky z novin

Poškození: chybí desky s potahem, propadlý hřbet, ve svazku chybí začátek knižního bloku do strany 154 a konec knižního bloku, část chybějícího knižního bloku dochovaná pod signaturou 6745, chybí listy v knižním bloku, první a poslední stránky velmi poškozené a znečištěné, ztráty a trhliny papíru, oslabené okraje, ohnuté rohy, na několika místech přetržené nit, některé uvolněné listy přeházené a vložené v jiných částech knižního bloku, některé listy zahnědlé v celé ploše

Pexenfelder, Michael: Apparatus Eruditionis (6735)

Sulzbach: Endter, Michael; Endter, Johann Friedrich, 1680

VD17 39:145347Q

Barokní celokožená vazba, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, ručně šité kapitálky, stříkaná ořízka

Štítek: na hřbetu papírový fragment po štítku

Rukopisné exlibris: na předním příděští text tužkou a dvěma různými inkousty

„*Ex libris Christi Caroli Philosophi ... Ex libris P[at]ris Francisci Felicis Franck Eccl[esiast]ici constat 1 fl. 24:*“

Rukopisná poznámka: mezi stranami 262 a 263 papírový fragment s rukopisným textem

Rukopisná signatura: na předním přideštlí černým fixem „6735“

Razítko: na předním přideštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků: na straně 540 tužkou nakreslený křížek

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 746 a 747 papírové a rostlinné fragmenty
- mezi posledními stranami německo-latinského rejstříku část sušené rostliny

Poškození: odřením a ztráty potahu, popraskaná useň na hřbetu, na potahu prasklé drážky, částečně propadlý hřbet, rozsáhlé ztráty štítku, uvolněný frontispis, ohnuté rohy, v malé míře výletové otvory od hmyzu, drobné koroze

Předrahý poklad, pokladnice českého království, to jest, Přemilá pánu Bohu panna a mučednice s. Barbora ... (neznámý autor) (6429)

Praha: Tiskárna Univerzity Karlovy, 1670

K14126

Převazba, polokožená vazba, lepenkové desky potažené usní a papírem, natíraná ořízka

Štítek: na zadní desce papírový štítek orámovaný dvojlínkou, napsané na stroji „*Museum v Bechyni inv. č.*“, zápisy tužkou „a5“, inkoustem „*† - 104*“

Rukopisné exlibris:

- na titulním listu nečitelná a přeškrtná exlibris
- na předním přideštlí:

„*Pekarek*“
„*1844 Wencel Hošek*“
„*Maly Franc*“

- na rubu volného listu přední předsádky:

„*Franc Maly 1847*“
„*Maly Franc*“

Rukopisné poznámky:

- na předním přideštlí nečitelné poznámky, rok „1846“ a výpočty
- na zadním přideštlí inkoustem:

„1846“
W Bechini času 6 Prosince To psala s [...] 1846
W Bechyni dne 6 Prosince

Roku 1846
1846
[...?]
1846“
„Franz Malý“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6429“

Rukopisné podškrty: u rukopisných poznámek jsou často podtržené roky

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

Kresby vlastníků:

- na předním přidešti drobná abstraktní kresba
- na přední předsádce kresba pravděpodobně kostela s vystupující vysokou postavou, pravděpodobně symbolizující Boha

Fragmenty, druhotné materiály:

- dobové vysprávky, některé z popsaných papírů, některé jsou ze seříznutých hlaviček dopisů
- pod potahem na zadní desce je odhalený papír s rukopisnými poznámkami

Poškození: odřený potah, zdeformované rohy, rozvolněné šití, ztráta volného listu zadní předsádky a listu mezi obsahem a schválením tisku, knižní blok drží díky dobovým vysprávkám, trhlíny, ohnuté rohy, oslabené okraje listů, výletové otvory po hmyzu

[Pulkava z Radenína, Přibík: Kronika česká] (6722)

[Praha: Pulkava z Radenína, Přibík, 1786]

K14697

Převazba, polokožená vazba, lepenkové desky potažené usní a škrobovým papírem s hřebnovým vzorem, textilní tkanice na uzavírání bloku, natíraná ořízka

Rukopisné poznámky:

- u přední předsádky papírový ústřížek s inkoustovým textem: „Daroval pan Rud. Franzl kníž. lesmistr“
- vybledlé marginální poznámky, zkoušky psaní rudkou

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6722“

Rukopisné podškrty:

- na straně 264 označení odstavce tužkou
- na stranách 395 a 408 „N“

Razítko: na předním přidešti „Městské muzeum v Bechyni“

Kresby vlastníků:

- na stranách 200 a 201 zabílené záhlaví
- na stranách 204 a 205 bílé tahy stejnou bílou barvou
- na předním předeštlí 12 čar inkoustem

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 300 a 301 nit
- mezi stranami 452 a 453 fragment rudky

Poškození: odřené a trhliny na potahu, částečně propadlý hřbet, nedochovaná tkanice na přední desce, chybí titulní list, listy se stranami 1 až 38, 41 až 44, 475 až 479 (konec knižního bloku), ohnuté rohy, oslabené okraje listů na začátku a konci knižního bloku, výletové otvory po hmyzu a biologická znečištění, koroze

[Réguis, François-Léon]: Hlas pastýře, to jest sprostno upřímná kázání ..., díl jarní (6369)

[Praha: Gröbel, Jan Josef, 1776]

K14769

Soudobá celopapírová vazba z konce 18. století, dýhové desky potažené barveným ručním papírem

Rukopisné exlibris: na přední předsádce inkoustem:

„Hasskowec Wáclaw ze Senožat R. 1857, 1857“

Rukopisné poznámky:

- na deskách nečitelný přípis inkoustem
- na 2. a 3. straně obsahu (nečíslované) kaligrafické nápodoby tištěné předlohy

Rukopisné signatury:

- na předním předeštlí černým fixem „6369“
- na hřbetu inkoustem „1137“

Razítko: na předním předeštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Kresby vlastníků: na přední desce pravděpodobně dětské abstraktní kresby

Poškození: odřený potah, z části odlepený potah, na rozích zadní desky odštípnuté vrstvy dřeva, částečně propadlý hřbet, chybí volný list zadní předsádky, v malé míře malé výletové otvory od hmyzu

Roth, Johann: Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band (6679)

Praha: Tiskárna normální školy, 1787

BCBT04731

Soudobá polokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky potažené potištěným katanovým papírem a usní se slepotiskem, stříkaná ořízka

Štítky:

- na přední desce papírový štítek ve tvaru srdce s nápisem:

*„Gesätze pro Anno 1786.
Index aber a[nn]o /1787 bis 1786.
Authore [?] Wenc[eslao] Roth,
gehö[ri]ge dem Joanni
[Fran]cisco Christ“*

- na zadní desce stopy od nedochovaného štítku

Rukopisné poznámky:

- na hřbetu inkoustem „1786“
- na straně 416 inkoustem nečitelný přepis

Rukopisná signatura: na předním přídeští černým fixem „6679“

Rukopisné podškrty: na straně 147 podtržené „Diebstahl“

Razítko: na předním přídeští „Městské muzeum v Bechyni“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 416 a 417 ústřížek ručního papíru ve funkci záložky

Poškození: odřený potah, u přední desky chybí část spodního rohu, trhliny v drážkách na předsádkách, ohnuté rohy, výletové otvory po hmyzu

Roth, Johann: Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetzen. ... Zweyter Band (6681)

Praha: Tiskárna normální školy, 1785

BCBT04731

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem

Štítek: na přední desce ozdobně vystřižen s označením tužkou „2/1784“, s nápisem:

*„Gesätze von Kayser Joseph II im Jahr 1784. und 1785. Durch den H[errn]
Johann wenzl Rodt verfasste, zur pünktlichster Beobachtung auferlegte dem
Johann Christ gehörige.“* Závěr přepsán na: „für die Stadt Bechin gehörige.“

Rukopisná poznámka:

- mezi stranami 204 a 205 útržek ručního papíru s rukopisnou poznámkou
- na hřbetu inkoustem napsané „1784, 1785“ (roky, z nichž jsou zákony)

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6681“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřením, trhliny a ztráty na potahu, zdeformované rohy, výletové otvory po hmyzu

Roth, Johann: Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetze. ... Dritter Band (6683)

Praha: Tiskárna normální školy, [1790]

BCBT04731

Soudobá polokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené potištěným katunovým papírem a usní se slepotiskem, stříkaná ořízka

Štítek: na přední desce ozdobně vystřižen s označením tužkou „3/1787“ s nápisem:

„*Gesätze Pro anno 1787. cum Indice hujus anni Authore Do[ctor]e Wenceslao Roth, gehörige der Stadt Bechin, [dem Ioanni Francisco Christ]*“

Rukopisné poznámky:

- na hřbetu inkoustem napsaný a podtržený rok „1787“
- mezi stranami 32 a 33 vložený list ručního papíru popsaný pomocnými výpočty a zkoušky pera (probatio calami)

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6683“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřením, trhliny a ztráty na potahu, výletové otvory od hmyzu, ohnuté rohy u listů

Roth, Johann: Vollständiger Auszug aller für das Königreich Böhme unter glorreichster Regierung Joseph des Zweyten ergangenen Gesetze. ... Dritter Band (6684)

Praha: Tiskárna normální školy, [1790]

BCBT04731

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, ořízka pomalovaná různými tahy štětce

Štítek: na zadní desce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisné poznámky:

- na přední předsádce inkoustem:

*„Der gemeinde
angehörig.
Bechin den 15.-20. Julij 1791
Joh[ann] Christ
Burgermeister.
Pro memoria
dieses Register beziehet Sich
auf die gesätze r 1ma Januar
1787, welche im Vorhergehen
den gesatz buche zu finden sind.“*

- mezi stranami 466 a 467 inkoustem popsaný ústřížek ručního papíru s datem „8. Januar, 1789“
- na hřbetu inkoustem „1788“ nečitelná poznámka a rok „1790“

Rukopisná signatura: na předním přideštlí černým fixem „6684“

Razítko: na předním přideštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečně smršťená useň, přední deska prohnutá, částečně propadlý hřbet, ohnuté rohy na listech

Obsahuje přívazek:

- Roth, Johann: Instrukzionen und Patente grösseren Inhalts, als Gegenstücke zu den vollständigen Auszug ... Praha: Tiskárna normální školy, [1788]; částečně SKC 007272396.

Sacra Biblia (6465)

Praha: Höger, Matěj Adam, 1730

SKC 006072736

Barokní vazba, dřevěné desky potažené usní se slepotiskem, původně dírková hranová spona, ručně šité kapitálky, stříkaná ořízka, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru.

Štítky:

- na hřbetu papírový štítek se slepotiskovým nápisem „SACRA BIBLIA“
- na zadní desce papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování, tištěno „*Museum v Bechyni inv. č. ____*“, modrým inkoustem „142“, tužkou „a6“

Rukopisné exlibris: na zadním přideštlí inkoustem

*„Ex Bibliotheca Perillustris Equitis Ioann[is]
Caroli Iosephi Zitschij de Znoriza Sacrae
Caes[areae]. Regiaeq[ue]. Catholicae Majestatis Regiarum*

*Appellationum Consiliarij, Equitis Sancti
Wenceslai.*

Rukopisná poznámka: na straně 1102 fialovou tužkou / pastelkou nejspíše „aufgehorte“

Rukopisná signatura: na předním přideštlí černým fixem „6465“

Rukopisné podškrty: na straně obsahu Nového zákona tužkou označená většina názvů kapitol

Razítko: na předním přideštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: dodatečně přidaný vakát, na který je přilepený titulní list

Poškození: odřený potah, na přední desce odlepený potah, horní kapitálek odlepený od hřbetu a přichycen na potahu, oslabené okraje listů, ohnuté rohy, koroze, výletové otvory po hmyzu

Obsahuje přívazek:

- Ulenberg, Kaspar: Die Propheten, alle zu Teutsch, ... [Víděň]: Lehmann, Georg, 1731, SKC 006665970.

Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des König Leopold des II. ... Erster Band enthält das Jahr 1790 (neznámý autor) (6703)

Víděň: Mösle, Johann Georg von, [1791?]

VD18 90311450

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýchové desky vyztužené lepenkou, potažené usní se slepotiskem, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru.

Štítek: na hřbetu papírový štítek s inkoustovým nápisem „*Leopold II. Geseze, für das Jahr 1790.*“, na přesahující části na přední desce označení tužkou „1, 1790“

Rukopisná signatura: na předním přideštlí černým fixem „6703“

Razítko: na předním přideštlí „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 334 a 335 útržek ručního papíru ve funkci záložky

Poškození: odření a trhliny na potahu, smrštnění usně, částečně prohnuté desky, odření a ztráty papíru na štítku, v malé míře výletové otvory po hmyzu

Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Leopold des II., in den sämmentlichen K. Erblanden erschienen sind, ... Zweyter Band enthält das Jahr 1790 (neznámý autor) (6705)

Víděň: Mösle, Johann Georg von, [1790]

VD18 90311450

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky potažené usní se slepotiskem, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru.

Štítek: na hřbetu papírový štítek přesahující na desky s nápisem inkoustem „*Leopold des II. Gesetze für das Jahr 1790*“, na přesahující části na přední desce označení tužkou „2, 1790“

Rukopisné věnování: mezi stranami 248 a 249 přeložený list z ručního papíru s rukopisným textem, krystalizující inkoust, jedná se o rukopisné věnování s nečitelným podpisem:

„*Freund
Diesen Augenblick – bringt der [...] - dir frist ersterckung ein, welche ich euch
beyliegend, übersitzen und versuchen solche zurück zu schicken. ...*“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6705“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: dobové vysprávky

Poškození: odřeni a trhliny na potahu, ohnuté rohy, oslabené okraje u příloh s větším rozměrem než knižní blok, výletové otvory po hmyzu, krystalizující až korodující inkoust na vloženém papíru

Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Leopold des II. in den sämmentlichen K. Erblanden erschienen sind, ... Vierter Band enthält das Jahr 1791 (neznámý autor) (6708)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1792]

VD18 90311450

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky vyztužené lepenkou, potažené usní se slepotiskem

Štítky: na hřbetu a zadní desce papírové fragmenty a stopy od lepidel

Rukopisná poznámka: mezi stranami 30 a 31 útržek ručního papíru s rukopisnou poznámkou, z toho čitelné: „*Löbl*“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6708“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 138 a 139 ústřižek ručního papíru

Poškození: odřeni, trhliny a ztráty na potahu, zdeformované rohy desek, stržené oba dva štítky, na hřbetu papírové fragmenty, na zadní desce stopy po lepidle a papírové fragmenty, chybí první list textu, uvolněný druhý list textu, ohnuté rohy, výletové otvory od hmyzu

Sammlung der Gesetze, welche unter der glorreichsten Regierung des Kaisers Leopold des II. in den sämmentlichen K. Erblanden erschienen sind, ... Fünfter u. letzter Band. Enthält das Jahr 1792 (neznámý autor) (6710)

Vídeň: Mösle, Johann Georg von, [1792]

VD18 90311450

Soudobá celokožená vazba z přelomu 18. a 19. století, dýhové desky vyztužené lepenkou, potažené usní se slepotiskem, u některých složek dochovány neořezané okraje papíru

Štítek: na hřbetu stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6710“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 184 a 185 ústřížek ručního papíru ve funkci záložky

Poškození: odřeni, trhliny a ztráty na potahu, na hřbetu papírové fragmenty po štítku, ohnuté rohy listů, výletové otvory po hmyzu

Schade, Franz Heinrich: Advocatus (6729)

Frankfurt, Lipsko: Ritschel, Hieronymus Philipp, 1726

KVK 228013216

Soudobá pergamenová vazba 18. století, dýhové desky potažené pergamenem, dvě tkanice, ručně šité kapitálky, natíraná ořízka

Rukopisné poznámky:

- na přední desce nečitelné poznámky
- na hřbetu tužkou rok „1726“

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6729“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odřený a popraskaný pergamenový potah, částečně propadlý hřbet, spodní kapitálek uvolněný, potrhané tkanice, ohnuté rohy na listech

Schmidhueber, Probus: „Gottseelig mit Jesu aber Unglückseelig ohne Jesu Lebend und sterbender Christ [et]c. Zweyter Theil ...“ (6402)

Mnichov, Ingolstadt: Crätz, Johann Franz Xaver; Summer, Thomas, 1756

VD18 80031986

Soudobá celokožená vazba z 2. poloviny 18. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, textilní lepené kapitálky, stříkaná ořízka

Štítek: na hřbetu stopy po nedochovaném štítku, zachovaný otisk nápisu v orámování „P. Schmidheber Betrachtung II. Theil“

Rukopisné exlibris: na volném listu přední předsádky inkoustem: „*Huml Lajse*“

Rukopisná poznámka: na předním přidešti tužkou „8“

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6402“

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: odření a trhliny na potahu, částečně prohnuté desky, chybí volný list zadní předsádky, oslabené rohy a okraje listů, ohnuté rohy, výletové otvory po hmyzu

Schweiger, Thaddäus Franz: Zodiacus Philosophicus seu quodlibeticum decisionum, ... (6738)

Praha: Hraba, Jan Karel, 1725

BCBT02769

Soudobá celokožená vazba 18. století, dýhové desky potažené usní se slepotiskem na hřbetu, hřbet natřený bílou barvou, ručně šité kapitálky, stříkaná ořízka

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6738“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 174 a 175, 362 a 363 rostlinné fragmenty
- na hřbetu dva papírové přelepy, pravděpodobně doplňují bílou barvu na hřbetu, bez popisku

Poškození: částečná ztráta přední desky, na potahu barevné stopy od barvení hřbetu, oslabené okraje listů, zvlněný knižní blok, některé listy částečně zahnědlé, výletové otvory po hmyzu, zadní předsádka biologicky znečištěna, občasná koroze

Stübel, Andreas: Aufgefängene Briefte (6724)

Wahrenberg: Groschuff, Friedrich, 1700

VD17 14:682051V

Soudobá celopapírová vazba z 18. století, dýhové desky potažené mramorovaným papírem

Rukopisná poznámka:

- v textu kaligrafické napodobení slov z tisku

- na zadní předsádce měkkou tužkou nebo uhlem výpočty přes celou stránku

Rukopisná signatura: na předním přidešті černým fixem „6724“

Razítko: na předním přidešті „*Městské muzeum v Bechyni*“

Poškození: chybí zadní deska s potahem, částečně dochovaný potah na značně poškozené přední desce, uprostřed přední desky prohlubeň, přehyby, v malé míře výletové otvory po hmyzu, pravděpodobně napadení plísni

Obsahuje přívazky:

1. Stübel, Andreas: Aufgefängene Briefe, welche zwischen etzlichen curieusen Personen über den ietzigen Zustand ... Eilfftes Pacquet. Wahrenberg: Groschuff, Friedrich, 1700; VD17 547:681918S.
2. Stübel, Andreas: Aufgefängene Briefe, welche zwischen etzlichen curieusen Personen über den ietzigen Zustand ... Zwölfftes Pacquet. Wahrenberg: Groschuff, Friedrich, 1700; VD17 14:682047K.

Tomsa, František Jan: Malý německý a český slovník (6730)

Praha: Tomsa, František Jan, 1789

K16251

Kniha bez desek, ochranný papír, pravděpodobně provizorní vazba

Štítek: na zadním ochranném papíru stopy po nedochovaném štítku

Rukopisná exlibris:

- na přední předsádce „*Franz Schimmeringk*“
- na první stránce textu „*Fr. Schimmeringk*“

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6730“

Rukopisné podškrty: na straně 87 tužkou dva křížky

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály: mezi stranami 14 a 15 útržek růžového nasákavého papíru

Poškození: trhliny a drobné ztráty na ochranném papíru, chybí ztráta zadní předsádky a posledního nestránkovaného listu, ohnuté rohy, do strany 149 dvě díry pravděpodobně od hřebíků, výletové otvory po hmyzu

Vollständige Sammlung, aller seit dem Jahre 1729 bis gegenwärtig ergangenen Generalien und Verordnungen ... (neznámý autor) (6734)

Brno: Gastl, Jan Jiří, 1793

BCBT05359

Převazba, kniha bez desek, natíraná ořízka

Štítek: na zadní předsádce stopy po nedochovaném štítku

Rukopisné poznámky:

- na stranách 36 a 39 interlineární poznámky k textu
- na straně 80 snaha o kaligrafickou nápodobu tištěné předlohy

Rukopisné podškrty: množství označení formou jednoho až více křížků tužkou a inkoustem

Rukopisná signatura: na přední předsádce černým fixem „6734“

Razítko: na přední předsádce „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 296 a 297 papírová záložka se zářezy
- mezi stranami 310 a 311 papírová záložka sešitá tmavou nití tvořená ze dvou různých papírů, na jednom rukopisný text
- mezi stranami 666 a 667 zelená hedvábná záložka

Poškození: chybí desky s potahem, hřbet vícekrát ořezán v místech pro vazy, původně tři vazy, po převazbě zachované dva vazy, na začátku bloku rozvolněné šití, na zadní předsádce stopy po štítku, ohnuté rohy, rozsáhlé tmavé zatekliny, koroze

Vollständige Teutsche Stadt Recht im Erb Königreich Böhme und Marggrafthum Mähren (neznámý autor) (6739)

Vídeň: Lehmann, Georg, 1721

SKC 007694697

Soudobá celokožená vazba z 18. století, lepenkové desky potažené usní se slepotiskem, na hřbetu zlacený název „*TEUTSCHE STADT, RECHT*“, ručně šité kapitálky, stříkaná ořízka

Štítek: na předním přideští papírový štítek s perforovanými okraji na způsob poštovní známky, modré tištěné orámování, inkoustem napsaná signatura „*F. 66.*“

Rukopisné poznámky:

- mezi stranami 178 a 179 útržek ručního papíru s poznámkou právního obsahu a fragmenty notových záznamů
- v rejstříku mezi stranami 50 a 51 (nečíslovanými) útržek ručního papíru ve funkci záložky s rukopisnou poznámkou:

„*q: 15*

q: 17

18

19

R. 5“

Rukopisná signatura: na předním přidešti černým fixem „6739“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- mezi stranami 118 a 119, 218 a 219, 410 a 411, 470 a 471 papírové záložky

Poškození: odřený a ztráty na potahu, popraskaná useň, částečně zdeformované rohy, ohnuté rohy, biologicky znečištěné předsádky, na některých listech v oblasti tisku skvrny až zhnědnutí papíru

Waldner, Joseph: Das Buch des Lebens, worin die unendliche Liebe Jesu des Erloesers ... (6398)

Kostnice; Freiburg im Breisgau: Johann Konrad Wohler, Erben, 1753

OCLC 1021076690

Převazba, polokožená vazba, lepenkové desky potažené papírem a usní se slepotiskem, textilní lepené kapitálky, natíraná ořízka

Rukopisné poznámky: na konci knižního bloku pět vakátů s návodem pro měsíční duchovní přípravu k dobré smrti s názvem „*Friedens Puncten dessen sich bey Monathlicher Vorbereytung zum Todt zu gebrauchen*“ (připsaný text je tématicky shodný s textem obou přívazků)

Rukopisná signatura: na rubu předního předsádkového listu černým fixem „6398“

Razítko: na předním přidešti „*Městské muzeum v Bechyni*“

Fragmenty, druhotné materiály:

- v knižním bloku nevhodné dobové vysprávky
- mezi stranami 106 a 107 sušená rostlina

Poškození: odřený potah, zdeformované rohy desek, částečně propadlý hřbet, částečně uvolněné šití, knižní blok nevhodně sešitý, chybí listy se stranami 5 až 12, listy první složky nevhodně slepeny

Obsahuje přívazky:

1. Zwölf Stationen oder Nutzliche Betrachtungen von dem heiligsten Herz Jesu, ... Augsburg: Wagner, Ignaz, 1767.
2. Kurzer Unterricht sich nach dem göttlichen Herzen des sterbenden Heilands auf ein glückseliges Ende zu bereiten. Augsburg: Wagner, Ignaz, 1768, OCLC 717758805.

10 Seznam literatury

BÁRTOVÁ, Kateřina, 2017. *Renesanční knižní vazba: Její vývoj na příkladech z fondu benediktinské knihovny v Broumově*. Litomyšl. Diplomová práce. Univerzita Pardubice. Fakulta restaurování.

BÁRTOVÁ, Pavla, 2014. *Knižní vazba na českých tiscích ze 17. a 18. století*. Litomyšl. Diplomová práce. Univerzita Pardubice. Fakulta restaurování.

BERÁNKOVÁ, Hana, 2015. Proměny frontispisů v bohemikální nenáboženské literatuře 17. století s ohledem na obchodní strategie českých a moravských tiskařů, nakladatelů a knihkupců. In: *Knihy v proměnách času: k výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 37-65. ISBN 978-80-7394-542-8.

BLAND, Mark, 2010. *A guide to early printed books and manuscripts*. Chichester: Wiley-Blackwell. ISBN 978-1-4051-2412-6.

BOHATCOVÁ, Mirjam, 1990. *Česká kniha v proměnách staletí*. Praha: Panorama. ISBN 80-7038-131-0.

CERMANOVÁ, Tereza, 2008. *Kapitálek: důležitý prvek knižní vazby a jeho funkce*. Litomyšl. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta restaurování.

DANE, Joseph A., 2012. *What is a book?: the study of early printed books*. Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press. ISBN 978-0-268-02609-7.

DOLENSKÝ, Ant., 1926. *Knižní kultura doby staré a nové: příručka pro výstavy Mezinárodního sjezdu knihovníků a přátel knihy*. Praha: Pracovní výbor Mezinár. sjezdu knihovníků.

ĎUROVIČ, Michal a kol, 2002. *Restaurování a konzervování archiválií a knih*. Vyd. 1. Praha: Paseka. ISBN 80-7185-383-6.

GREENFIELD, Jane, 2002. *ABC of bookbinding: a unique glossary with over 700 illustrations for collectors and librarians*. New Castle, USA: Oak Knoll Press, Nottingham, ISBN 1-884718-41-8 (US). UK: The Plough Press. ISBN 0-902813-17-X (UK).

HAMANOVÁ, Pavlína, 1959. *Z dějin knižní vazby: od nejstarších dob do konce XIX. stol. I.* vydání. Praha: Orbis.

HUNTER, Dard: *Papermaking*, 2014: The history and technique of an ancient craft. New York: Dover publications. ISBN 978-0-486-23619-3.

CHLEBORAD, Arnošt, 1928. *Popis okresu bechyňského: na oslavu 10 let. výročí trvání Československé republiky a na paměť 80letého zrušení roboty*. V Bechyni: Okresní záložna hospodářská.

JANSKÁ, Petra, 2010. *Rozpoznání a optické porovnání grafických a polygrafických technik*. Litomyšl. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta restaurování.

KUBIČKA, Roman a ZELINGER, Jiří, 2004. *Výkladový slovník: malířství, grafika, restaurátorství*. Praha: Grada. ISBN 80-247-9046-7.

KRAJÍC, Rudolf a kol., 2000. *Bechyně - historické město nad Lužnicí*. Bechyně: Městský úřad. ISBN 80-238-5575-1.

MAMIŇÁKOVÁ, Dana, 2008. *Střední průmyslová škola sochařská a kamenická v Hořicích v letech 1918 – 1945*. Liberec. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci. Fakulta pedagogická.

MAŘAN, Václav, 1939. *Městské museum v Bechyni*. V Bechyni: Lázně.

MAŠEK, Petr, 2010. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti II*. Praha: Argo. ISBN 978-80-257-0294-9.

NUSKA, Bohumil, ed., 1962. *Historická knižní vazba: sborník příspěvků k dějinám vazby a k metodice ochrany historických knižních vazeb*. Liberec: Severočeské museum.

PÁLENÍČEK, Ludvík, 1979: *Václav Mařan: 1879-1962*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Bechyně: Městské muzeum.

SHERMAN, William H., 2009. *Used books: marking readers in Renaissance England*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press. ISBN 978-0-8122-2084-1.

SOJKOVÁ, Karina, 2010. *Kovové prvky v knižní vazbě jejich vývoj, výroba, restaurování a konzervace*. Litomyšl. Diplomová práce. Univerzita Pardubice. Fakulta restaurování.

ŠLECHTA, Jaroslav, 2013. *Vzpomínky na Černickou oboru*. České Budějovice: KOPP. ISBN 978-80-7232-449-1

TOBOLKA, Zdeněk Václav, 1949. *Kniha: její vznik, vývoj a rozbor*. 1. vyd. Praha: Orbis.

ULBRÍKOVÁ, Lucia, 2017. *Zošľachtené papiere: Ich vývoj a použitie v knihe na príkladoch z fondu benediktínskej kláštornej knižnice v Broumove*. Litomyšl. Diplomová práca. Univerzita Pardubice. Fakulta restaurování.

VOIT, Petr, 2020 *Vzácné knižní vazby Strahovské knihovny v Praze: od gotiky na práh baroka*. Praha: Královská kanonie premonstrátů na Strahově. ISBN 978-80-88009-18-4.

VRBOVÁ, Kateřina, 2014. *Židovská náboženská obec Koloděje nad Lužnicí*. České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta.

11 Seznam elektronických zdrojů

BURIAN, Josef, 1934–1945. *Pamětní kniha obce Bechyně: 1934-1945* [online]. [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/409>

Certifikovaná metodika evidence knižní provenience a vlastníků knih [online]. Praha: Knihovna Národního muzea, 2014 [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <http://files.provenio.net/pdf/CER-MET.pdf>

Dům. In: *Národní památkový ústav - památkový katalog* [online]. [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/dum-19745603>

Historie sboru dobrovolných hasičů Rataje [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: http://www.ratajeobec.cz/wrs_frontend/download.php?file=historiesdhrataje692321274.pdf¶m=193500

Hodonice, historie. In: *Obec Hodonice* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.obehodonice.bechynsko.cz/obec/o-obci/>

HROCH, Josef, 1911. *Paměti obce Předbořické: okres Milevsko: Hrochův statek v Předbořicích* [online]. Praha: nákladem Josefa Hrocha [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://do-cplayer.cz/13419492-Dp-josefu-hrochovi-josef-hroch-2.html>

Hroch, Josef: AUT 000012002. In: *Databáze národních autorit NK ČR* [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000012002&local_base=AUT

HRUŠKOVÁ, Jana, 2002. Poklady muzejní knihovny. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 10/2002 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147920.pdf>

Jan Čítek. In: *MyHeritage* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.myheritage.cz/research/collection-1/myheritage-rodokmeny?itemId=267113391-1-500382&action=showRecord&recordTitle=Jan+%C4%8C%C3%ADtek>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2006. Bechynské muzeum jede ... *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Městský úřad Bechyně, 12/2006 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147853.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2008a. Kterak přišlo Městské muzeum znovu na svět ... *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 1/2008 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147871.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2008b. Městské muzeum v Bechyni u svého „znovuzrození“. *Věstník: Asociace muzeí a galerií České republiky* [online]. 08(1), s. 16 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://www.cz-museums.cz/UserFiles/file/Vestnik/vestnik1_2008.pdf

JANÁČKOVÁ, Jana, 2008c. Jsme dva kohouti na jednom dvoře? Aneb střípky z muzea. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 7/2008, [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147875.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2008d. Výsledek jednání v budově Městského muzea. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 9/2008, [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/149527.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2009. Ze sbírky Městského muzea. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 9/2009, [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147882.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2010. Městské muzeum Bechyně láká k návštěvě. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 7/2010 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147894.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2015a. A máme cenu!!! *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 6/2015, s. 1 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/155423.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2015b. Městské muzeum a infocentrum v provozu i v zimní sezóně. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 12/2015, s. 8 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/197255.pdf>

JANÁČKOVÁ, Jana, 2016. Muzeum spouští on-line katalog muzejní knihovny. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 10/2016, s. 5 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/263950.pdf>

Josef Haškovec. In: *Město Bechyně* [online]. [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/cs/mesto-bechyne/osobnosti/josef-haskovec.html>

KREJČOVÁ, Kateřina, 2014a. Bechyňští připravují novou expozici muzea. Přiblíží voraře i Františka Křížika. In: *Táborský deník.cz* [online], [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/bechynsti-pripravuji-novou-expozici-muzea-priblizi-vorare-i-frantiska-krizika-20.html

KREJČOVÁ, Kateřina, 2014b. Staré chalupy si zaslouží původní postupy. In: *Táborský deník.cz* [online], [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/stare-chalupy-si-zaslouzi-puvodni-postupy.html

MAŠEK, Petr a Richard ŠÍPEK, 2015. *Vzorová metodika pro využití provenienční databáze k identifikaci odcizených knih pro policii a vyšetřovací orgány* [online]. Praha: Knihovna Národního muzea [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <http://files.provenio.net/pdf/CERMET2.pdf>

MATĚJKA, Jaroslav, 2001. Sloupek starosty – Začátek tisíciletí v Bechyni. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 2/2001, [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147903.pdf>

Městské muzeum, 2001. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 7/2001 [cit. 2021-03-08]. <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147907.pdf>

ONDŘICH, Štěpán, 2008. Kulturní středisko města Bechyně v čase 2007. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 1/2008, [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147871.pdf>

ONDŘICH, Štěpán, 2009. Kulturní středisko města Bechyně A. D. 2008. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 1/2009, [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147877.pdf>

O obci. In: *Haškovcova Lhota* [online]. [cit. 2021-01-27]. Dostupné z: <https://www.haskovcovalhota.cz/o-obci/>

PALIČKOVÁ, Tereza, 2013. *Katalogizace starých tisků ve formátu MARC 21: Stručná instrukce a příklady* [online]. Praha [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/oddeleni-rukopisu-a-starych-tisku/katalogizace-starych-tisku-ve-formatu-marc-21-strucna-instrukce-a-priklady>

PLACHTOVÁ, Anna, 2001a. Profesor Josef Šimák, akad. malíř. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 4/2001 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147902.pdf>

PLACHTOVÁ, Anna, 2001b. Profesor Václav Mařan. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Městský úřad Bechyně, 9/2001, [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147908.pdf>

PLACHTOVÁ, Anna, 2002a. Arnošt Chleborad. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 8/2002 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147916.pdf>

PLACHTOVÁ, Anna, 2002b. Městské muzeum. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Město Bechyně, 8/2002, [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147916.pdf>

PLACHTOVÁ, Anna, 2012. Ing. Radovan Pospíšil. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Městský úřad Bechyně, 1/2012, s. 2 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147824.pdf>

Porges, Alois, 1855-1923. In: *Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://katalog.cbvk.cz/arl-cbvk/cs/vysledky/?iset=1>

Příspěvatelé Encyklopedie knihy, *Hlavní strana* [online], c2020, Datum poslední revize 27. 11. 2020, 14:42 UTC, [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Hlavn%C3%AD_strana&oldid=17942

Ředitelé v historii školy. In: *Střední umělecko průmyslová škola Bechyně* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.supsbechyne.cz/skola/historie-skoly/reditele-v-historii-skoly.html>

ŠATRA, Josef, 1922. *Kronika města Bechyně II.* [online]. Bechyně [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/408>

ŠICHOVÁ, Jana, 2011. Městské museum. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 3/2011, s. 4 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://m.mestobechyne.cz/cs/mesto-bechyne/mestsky-zpravodaj/mestsky-zpravodaj-rocniky-2011-2020.html>

ŠMIDRKAL, Václav, 1999. Sedm divů města Bechyně aneb Co Bechyni proslavilo. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Městský úřad Bechyně, listopad 1999 [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/147985.pdf>

ŠNÝDR, Mirko. Přírůstkové číslo. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000789&local_base=KTD.

ŠTĚPÁNKOVÁ, Věra. Městské informační centrum zahajuje od května svou činnost. *Bechyňský Městský Zpravodaj*, [online]. Bechyně: Město Bechyně, 4/2015, s. 5 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/filemanager/files/149832.pdf>

Tomáš Ledinský. In: *My Heritage* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.myheritage.cz/research/collection-1/myheritage-rodokmeny?itemId=380621751-5-979&action=showRecord&recordTitle=Tom%C3%A1%C5%A1+Ledinsk%C3%BD>

VOIT, Petr, 2007. *Nauka o starých tiscích* [online]. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví, FF UK [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/8563390-Nauka-o-starých-tiscích.html>

Výroční zpráva o císařské královské odborné škole keramické v Bechyni za školní rok 1894-1895 [online], 1895. Bechyně: nákladem c. k. odborné školy [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: http://kramerius.cbvk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:857a5bc4-691b-11e5-a202-001b63bd97ba&q=Stanislav%20V.%20KI%C3%ADma#periodical-periodicalvolume-periodicalitem-page_uuid:857a5bc4-691b-11e5-a202-001b63bd97ba

Z jednání komise výstavby. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Městský úřad Bechyně, březen 1999 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mestobechyne.cz/file-manager/files/147978.pdf>

Z jednání zastupitelstva 23. 11. 2005. *Bechyňský Městský Zpravodaj* [online]. Bechyně: Městský úřad Bechyně, 11/2005 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <http://www.mestobechyne.cz/file-manager/files/file.php?file=147949>

Židé – Lampl. In: *Osvětáři jihu* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://osvetari-jihu.cz/?p=274>